

SAK

Työmarkkinailmasto kevät 2003

Sisällys:

Suhtautuminen etujärjestöihin	5
SAK:n työtä arvostetaan eniten	5
Voimakkain edunvalvoja	10
Vahva ja vastuuntuntoinen toimija	13
Julkisia palveluja koskevat mielipiteet	21
Julkiset palvelut entistäkin tärkeämpi turvaverkko	21
Yksityistämisvaatimukset vähentyneet	21
Kaikki väestöryhmät palvelujen takana	21
Kilpailuttaminen ei saa kannatusta	22
Verotusta ja työelämää koskevat käsitykset	35
Palkkatulojen verotusta kevennettävä	35
Ansiosidonnainen sosiaaliturva oikeudenmukainen	35
Lakko on palkansaajan perusoikeus	35
Ansiosidonnaista työttömyysturvaa ei saa heikentää	35
Työttömyys ei ole työttömän oma vika	36
Mielipiteet tulopoliittisesta kokonaisratkaisusta	45
Maahanmuuttajia koskevat mielipiteet	46
Maahanmuutto ei ole lääke työvoimapulaan	46
Suhtautuminen kevään 2003 eduskuntavaaleihin	52
Toiminta palkansaajia koskevista asioista vaikuttaa äänestyspäätökseen	52
Äänestysvarmuus viimevaalien tasolla	52
Ay-liikkeen patistettava ihmisiä äänestämään	52
Hallitukselta odotetaan hyvää yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa	52
Käsitykset eri tahojen työllisyystoimista	58
Työttömät luottavat ay-liikkeeseen	59
Puolueiden palkansaajaidentiteetti	62
SDP:n kannattajat tyytyväisimpiä	63

Työmarkkinailmasto

KEVÄT 2003

Työmarkkinailmasto kevät 2003

Suomen Gallup on kevästä 1995 seurannut suomalaista työmarkkinailmastoja ja sen kehittymistä kahdesti vuodessa. Tutkimuksella selvitetään suomalaisten suhtautumista työmarkkinoiden etujärjestöihin sekä yleisimpiä työmarkkina- ja yhteiskuntapoliittisia näkemyksiä. Tutkimus tehdään Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n toimeksiannosta.

Kevään 2003 tutkimusaineisto kerättiin Suomen Gallup Oy:n Omnibus -tutkimuksen yhteydessä 15.1.-2.2. 2003. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1006. Vastaajat edustavat koko maan 15 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Tällä kertaa tutkimuksen aiheena olivat mm. kansalaisten käsitykset eduskuntavaalien alla keskusteluun nousseista kysymyksistä kuten verotuksesta ja julkisista palveluista. Tutkimus kertoo myös, miten palkansaajien asioiden hoitaminen vaikuttaa kansalaisten äänestyspäätökseen eduskuntavaaleissa ja miten varmasti kansalaiset aikovat vaaleissa äänestää. Tutkimuksessa kartoitettiin myös kansalaisten käsityksiä lakko-oikeudesta, irtisanomissuojasta, työttömyysturvasta ja maahanmuuttajien asemasta.

Suomalaisilla on erittäin korkea käsitys SAK:n toiminnasta. Kaksi kolmesta suomalaisesta sanoo arvostavansa SAK:n tekemää työtä. Suomalaiset pitävät SAK:ta kaikkein parhaana omien jäsentensä etujen puolustajana ja edunvalvontatyötä yhteiskunnallisesti vastuuntuntoista.

Kansalaiset ovat hyvin yksimielisiä siitä, että julkiset palvelut ovat ensiarvoisen tärkeä turverakko suurimmalle osalle kansalaisia. Julkisten palvelujen arvostus on edelleen vahvistunut. Valtaenemmistö suomalaisista ei hyväksy julkisten palvelujen kilpailuttamista työntekijöiden palkkatason tai työsuhdeturvan kustannuksella ja kaksi kolmesta pitää julkisia palvelujamme suorastaan kansainvälisenä kilpailuetuna.

Suomalaiset eivät myöskään hyväksy verotuksen alentamista sosiaaliturvan ja julkisten palvelujen kustannuksella. Toisaalta kuitenkin saman

verran kansalaisista keventäisi palkkatulojen verotusta ja siirtäisi verotuksen painopistettä kiinteistö-, pääoma- ja ympäristöverotuksen suuntaan.

Ansiosidonnaisella työttömyysturvalla ja lakko-oikeudella on edelleen kansalaisten vankka tuki. Lähes yhdeksän kymmenestä uskoo, että ammattiyhdistysliikkeen on pidettävä huolta siitä, että ansiosidonnaista työttömyysturvaa ei maassamme heikennetä. Palkansaajien lakko-oikeus saa miltei yhtä vahvan tuen. Suomalaisista valtaosa uskoo, että lakko-oikeus on palkansaajien perusoikeus, jota ei tule rajoittaa nykyisestä.

Tutkimuksessa selvitettiin myös kansalaisten näkemyksiä erityisesti työnantajien esille nostamasta kysymyksestä: pitäisikö Suomeen tuottaa lisää ulkomaalaista työvoimaa työvoimapulan torjumiseksi. Kaksi kolmesta suomalaisesta arvioi, että ulkomaalaisen työvoiman määrän lisäämisestä on turha puhua, kun työpaikat eivät seuraavan 10-15 vuoden sisällä tule riittämään edes suomalaisille itselleen. Vaikka noin kolmannes suomalaisista olisi valmis tuntuvastikin lisäämään ulkomaalaisen työvoiman osuutta Suomessa, lähes kahdeksan kymmenestä kuitenkin uskoo, että Suomen on oltava varovainen ja asetettava selviä rajoituksia sille, kuinka paljon ulkomaalaisia maamme muuttaa.

Valtaenemmistö suomalaisista toivoo hallituksen hakevan hyvää yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa hyvän talous- ja työllisyyskehityksen varmistamiseksi. Enemmistö ilmoittaa myös, että puolueiden toiminta palkansaajien asemaa koskevissa asioissa vaikuttaa heidän äänestyspäätökseensä.

Työmarkkinailmastotutkimuksessa on myös säännöllisesti seurattu suomalaisten suhtautumista yhteiskunnan eri toimijoiden toimiiin työllisyyden hyväksi sekä puolueiden palkansaajaidentiteetin kehittymistä. Suomalaisten mielestä ammattiyhdistysliike taistelee edelleen kaikkein vakavimmin työttömyyttä vastaan. Toiseksi vahvimmin työllisyyden puolesta on kansalaisten mielestä toiminut tasavallan presidentti Tarja Halonen.

Suhtautuminen etujärjestöihin

SAK:N TYÖTÄ ARVOSTETAAN ENITEN

Suomalaisilla on erittäin korkea käsitys SAK:n toiminnasta. Kaksi kolmesta suomalaisesta (66 %) sanoo arvostavansa SAK:n tekemää työtä. Kansalaisten kuva SAK:sta on pysynyt vakaana läpi koko tutkimusajan eli vuodesta 1995 lähtien. Toiseksi eniten etujärjestöistä arvostetaan Palvelutyönantajat ry:tä ja Suomen Yrittäjät ry:tä (55 %) ja suunnilleen saman verran arvostusta saavat myös STTK (54%) ja Akava (53%). Joukon viimeiseksi jäävät MTK ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT, jotka kuitenkin saavat taakseen kansalaisten enemmistön (51 %) luottamuksen.

Kansalaisten käsityksille etujärjestöjen työstä on koko ajan ollut ominaista tietynlainen sahausliike. Esimerkiksi tänä keväänä arvostus on noussut vuoden 2002 syksystä, mutta laskenut saman vuoden kevääseen verrattuna. Arvostuksen heilahtelut ovat tutkimusjakson aikana yleensä koskeneet samanaikaisesti kaikkia järjestöjä. Järjestöjen välinen järjestys on pääosin pysytellyt entisellään ja pitkällä aikavälillä näkemykset ovat muuttuneet enemmän myönteiseen kuin kielteiseen suuntaan.

SAK:n tulokset ovat heilahdelleet vähiten ja, verrattaessa sitä koskevia arvioita muita järjestöjä koskeviin tuloksiin, sen kehitys on ollut pitkällä aikavälillä myönteisintä. SAK:ta arvostetaan myös sen 'luonnollisten vastustajien' joukossa, määriteltiin asia poliittis-ideologisten tai edunvalvonnallisten vastakkainasettelujen perusteella. Esimerkiksi 63 prosenttia kokoomuksen kannattajista tunnustaa SAK:n työn arvon. Keskustalaisten joukossa vastaavalla tavalla ajattelevien osuus on 68 prosenttia. Johtavassa asemassa tai ylempänä toimihenkilönä työskentelevistä 63 prosenttia antaa arvoa SAK:n työlle.

SAK saa melkoisesti tunnustusta myös omilta jäseniltään. Kolme neljästä antaa tunnustusta omalle järjestölleen. Myös valtaosa STTK:n jäsenistöstä (73%) arvostaa SAK:n tekemää työtä. Puolueittain tarkasteltuna SDP:n kannattajat (80%) arvostavat SAK:ta eniten, mutta myös kaikkien

muiden puolueiden kannattajien enemmistöt ajattelevat samoin. MTK:n jäsenet ovat hieman kriittisempiä, mutta heistäkin 46 prosenttia arvostaa SAK:n työtä melko paljon.

STTK:n työstä ajattelevat keskimääräistä myönteisemmin keski-ikäiset sekä toimihenkilöammateissa työskentelevät ja eläkeläiset. Varsinkin kokoomuslaiset pitävät STTK:ta arvossaan, samoin monet keskustalaiset. Sosiaalidemokraateilta riittää SAK:n lisäksi myönteisiä ajatuksia myös STTK:lle. Myös järjestön omien jäsenten arviot ovat varsin positiiviset.

Akavan saama palaute omilta jäseniltään on voittopuolisesti myönteistä. Erityisesti ylempät toimihenkilöt suhtautuvat Akavan työhön positiivisemmin kuin muut ammattiryhmät. Myös alemmien toimihenkilöiden ja eläkeläisten arviot ovat myönteisempiä kuin työntekijöiden. Kokoomusta ja Vihreää Liittoa kannattavat arvioivat Akavaa myönteisempään sävyyn kuin muiden suurempien puolueiden kannattajat.

Suomen Yrittäjät ry:tä arvostavat keskimääräistä enemmän MTK:n jäsenet sekä Suomen Keskustan kannattajat. Myös Väli-Suomessa asuvat, 65-vuotiaat ja vanhemmat voidaan tässä yhteydessä mainita. Vasemmistoliiton kannattajien parissa esiintyy toisen suuntaisia painotuksia. Kaiken kaikkiaan SY:kin kerää kaikissa väestöryhmissä varsin hyvää arvostusta osakseen.

Palvelutyönantajat ry. nauttii ylempien toimihenkilöiden, työntekijöiden ja eläkeläisten parissa hieman suurempaa arvostusta kuin maanviljelijöiden ja yrittäjien keskuudessa. Suurten puolueiden kannattajien näkemykset ovat pääosin varsin myönteiset. Poikkeuksena tästä ovat Vasemmistoliiton kannattajat. Myös suhteellisen moni vihreä suhtautuu kriittisesti Palvelutyönantajat ry:hyn.

TT:n työtä arvostavat keskimääräistä enemmän ylempiin toimihenkilöihin kuuluvat, kokoomuslaisittain ajattelevat sekä Akavan jäsenet. Runsaat puolet Vihreää Liittoa kannattavista sekä

maatalousyrittäjistä suhtautuu työnantajajärjestöön kriittisesti. Myös Vasemmistoliittolaisten parissa TT-myönteisyys on keskimääräistä harvinaisempaa.

MTK:lle myöntämielisimpiä ovat maatalousyrittäjät, MTK:n jäsenet ja Suomen Keskustan kannattajat. Vaikka tietty 'maaseutumaisuus' painottuukin vastauksissa, MTK kerää arvostusta suhteellisen paljon kaikissa ryhmissä. Kielteiset näke-

mykset MTK:sta ovat yleisimpiä ylempien toimihenkilöiden, pääkaupunkiseudulla asuvien, kokoomuslaisten ja 25-34-vuotiaiden joukossa.

Taulukkoon 1 on kerätty neljän etujärjestön jäsenten arviot omastaan ja kolmesta muusta organisaatiosta. Kullakin sarakkeella kerrotaan kyseisen järjestön jäsenten ilmaisema arvostus riveillä mainituista etujärjestöistä.

Taulukko 1. Etujärjestöjen jäsenten eräisiin etujärjestöihin kohdistama arvostus (melko vähän+ei lainkaan osuuksien erotukset paljon+melko paljon osuuksista).

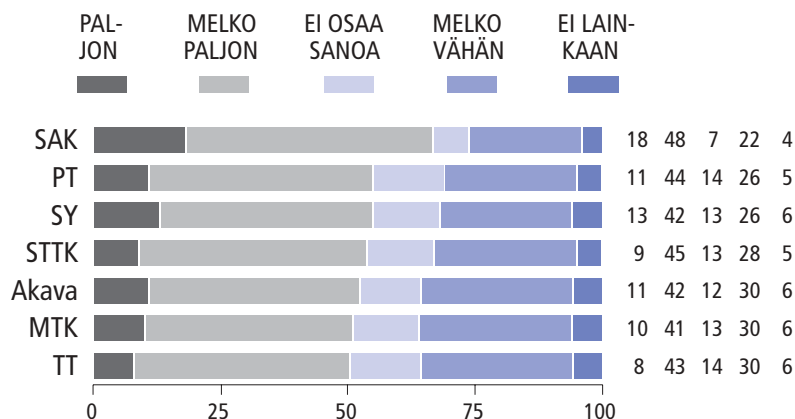
	SAK	STTK	AKAVA	MTK
• SAK	+53	+49	+31	-8
• STTK	+21	+48	+30	-6
• AKAVA	+14	+27	+50	-5
• MTK	+17	+11	+19	+60

Itseisarvoltaan suuri ja etumerkillään positiivinen luku tarkoittaa sitä, että ko. järjestön jäsenissä on selvästi enemmän myönteisesti kuin kielteisesti ajattelevia, negatiivisella etumerkillä varustetut, itseisarvoltaan vastaavankokoiset luvut päinvastaisesta tilanteesta. Arviot 'omasta' järjestöstä on lihavoitu.

Vaikuttaa siltä, että kaikilla järjestöillä on tällä hetkellä melko paljon tyytyväisiä jäseniä. Luvuista käy lisäksi konkreettisesti ilmi maaseudun ja taajamien välinen jako. MTK:n jäsenet ovat suhteellisen varauksellisia näkemyksissään palkansaajakeskusjärjestöistä.

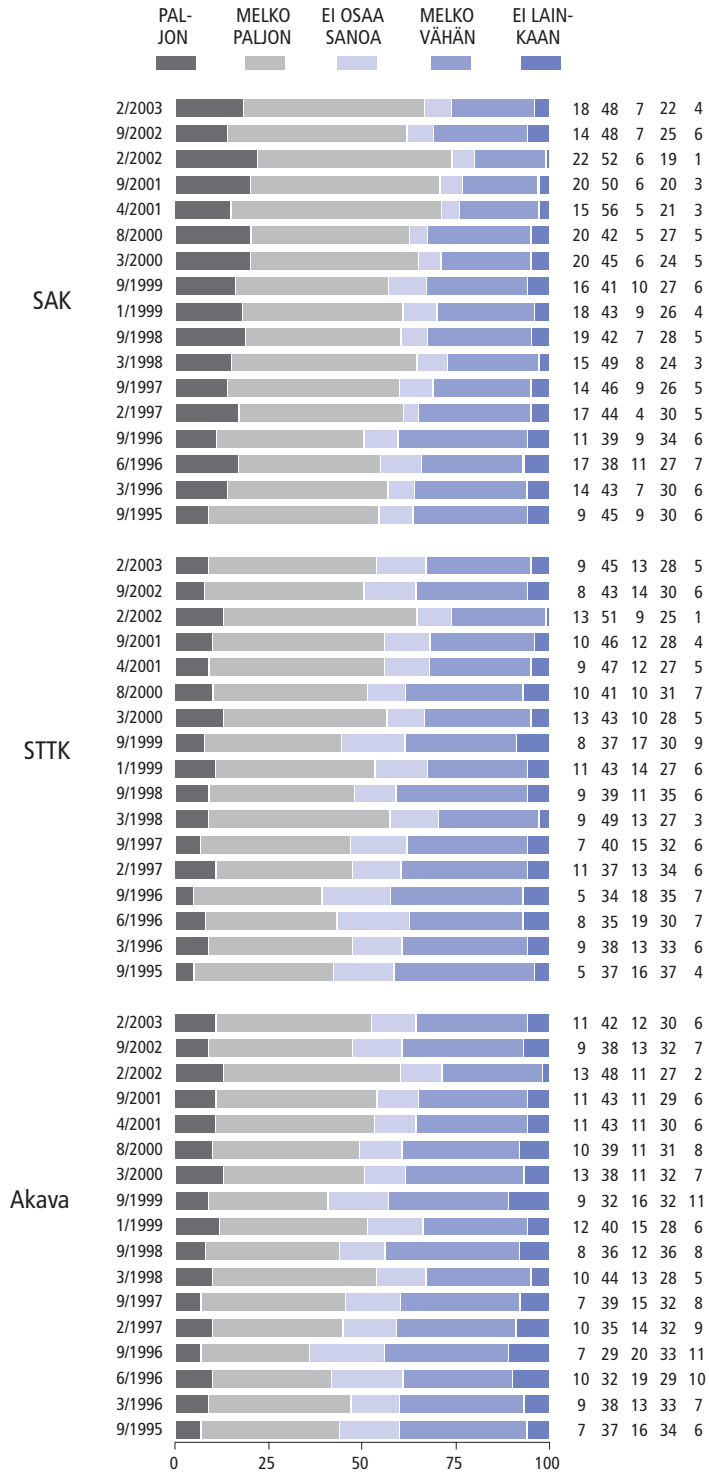
Työmarkkinailmasto 2/2003

MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

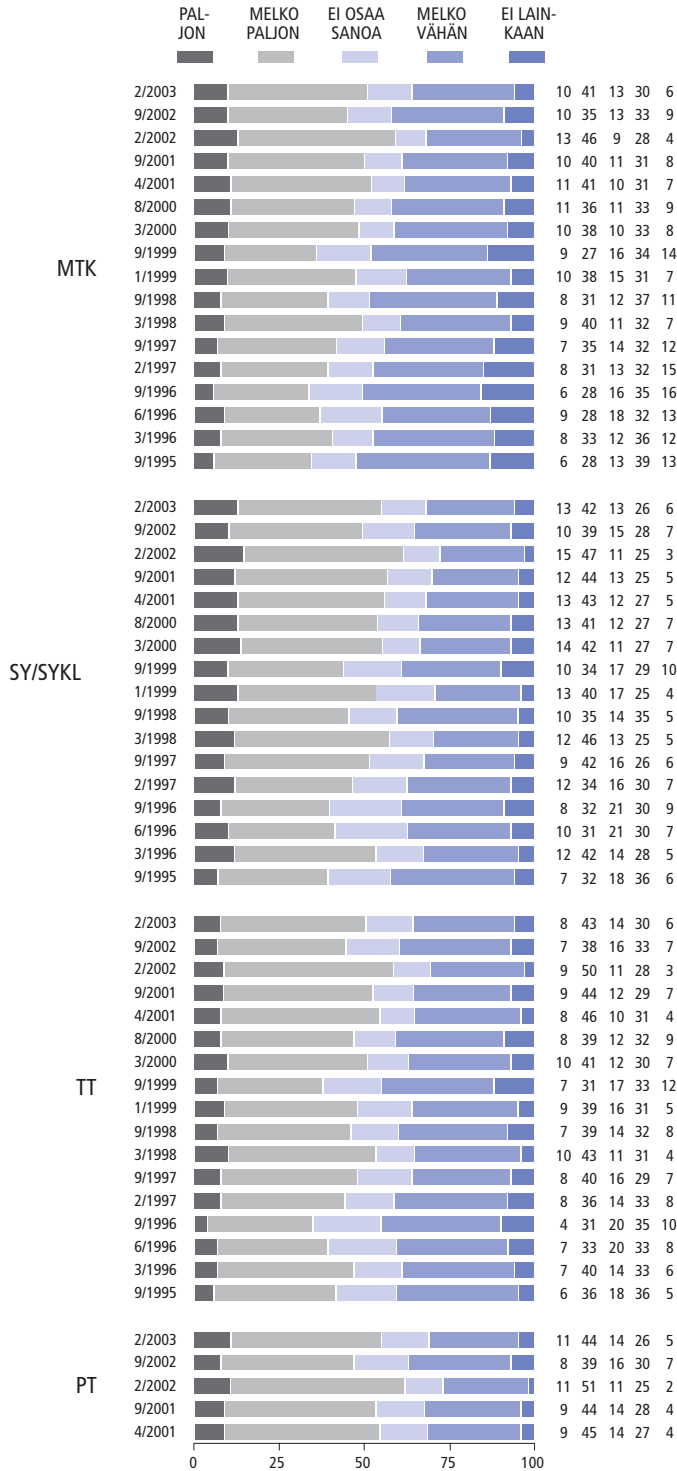

Suomen Gallup Oy 2003 by PGraphics

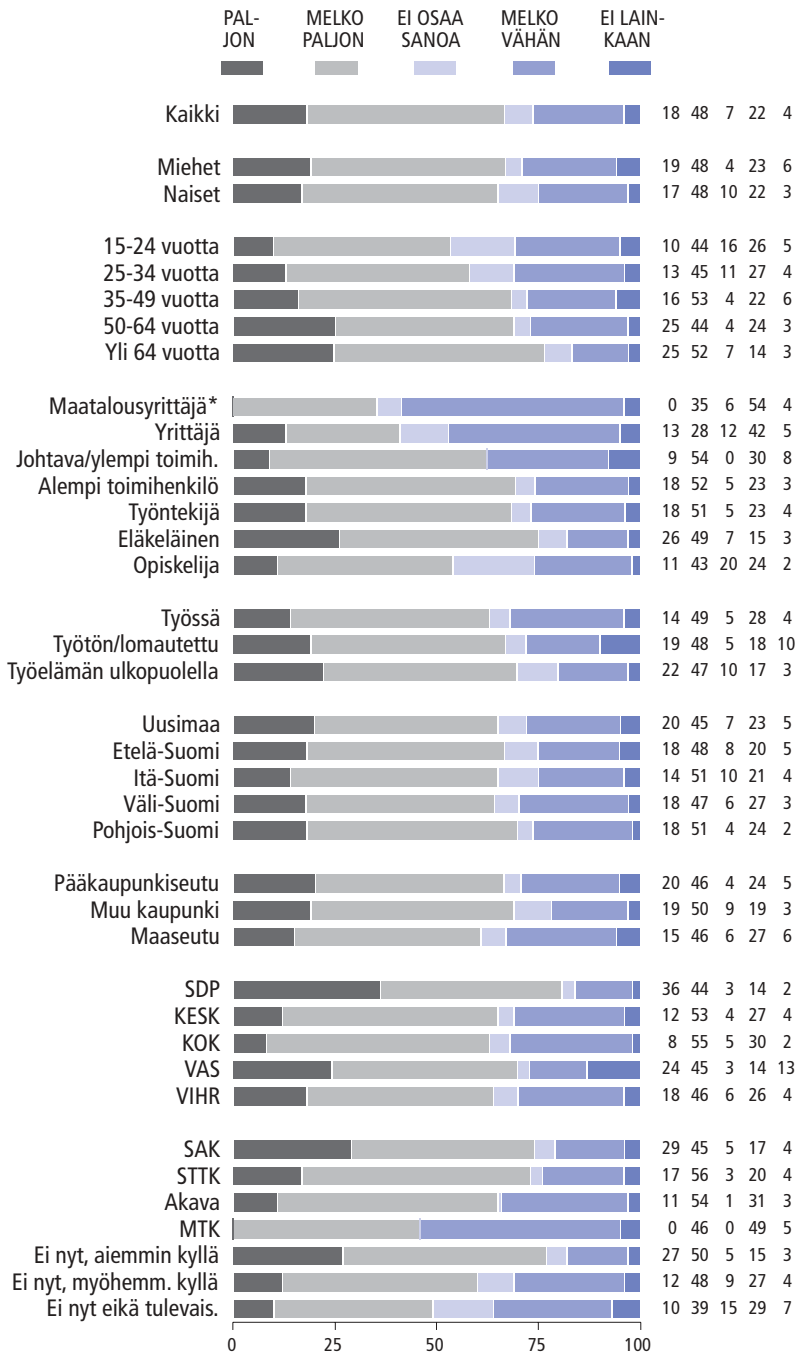
MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

MISSÄ MÄÄRIN ARVOSTAA ERI ETUJÄRJESTÖJEN TYÖTÄ (%).

VOIMAKKAIN EDUNVALVOJA

Tutkimuksessa selvitettiin myös, miten järjestöt ovat suomalaisten mielestä onnistuneet huolehtimaan jäsenkuntansa eduista. Vastausvaihtoehdot muotoiltiin niin, että kritiikkiä voi esittää kahdella tavalla: järjestöjen edunvalvonnan saattoi arvioida liian heikoksi, mutta sen pystyi toteamaan myös liiankin vahvaksi.

Suomalaiset pitävät SAK:ta kaikkein parhaana omien jäsentensä etujen puolustajana. Lähes kaksi kolmasosaa (64 %) kansalaisista arvioi järjestön voiman hyväksi.

SAK:n jälkeen seuraavaksi parhaimpina edunvalvojina suomalaiset pitävät STTK:ta, TT:ta ja Akavaa. Enemmistö kansalaisista arvelee niiden pystyvän toimimaan melko hyvin jäsenistönsä intressien puolesta. MTK:n, SY:n ja PT:n luvut jäävät hiukan alle 50 prosentin rajasta, mutta keskimääräistä useampi kuitenkin pitää niiden edunvalvontavoimaa heikkona.

Järjestöjen edunvalvontavoima on kansalaisten mielestä tällä hetkellä heikompaa kuin vuosi sitten samaan aikaan. Esim. SAK:n työn laatua hyvänä pitävien osuus on laskenut kuudella prosenttiyksiköllä. STTK:n lasku on 8 prosenttiyksikköä, muiden järjestöjen suurin piirtein yhtä paljon. Järjestöjen edunvalvontavoimaa koskeville mielipiteille on ollut tyypillistä lievät muutokset molem-

piin suuntiin. Käsitykset ovat vaihdelleet lähinnä edunvalvontatyötä hyvänä ja heikkona pitävien välillä. Pitkällä aikavälillä myönteiset käsitykset ovat vahvistuneet suhteellisesti myös siksi, että järjestöjen edunvalvontavoimaa liiankin hyvänä pitävien osuudet ovat hieman pienentyneet.

SAK on onnistunut huolehtimaan jäsenkuntansa eduista erityisesti alempien toimihenkilöiden mielestä. Myös keski-ikäiset ja eläkeläiset jakavat tämän mielipiteen. Yrittäjistä ja maatalousyrittäjistä löytyy niitäkin, joiden mielestä etuja on kyety puolustamaan turhankin hyvin.

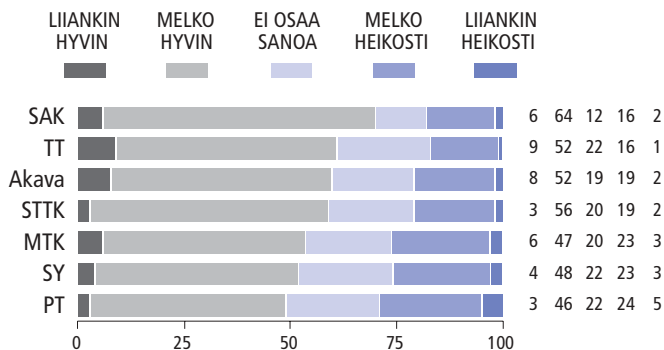
SAK:n jäsenistä 71 prosenttia pitää järjestöään hyvänä edunvalvojana. Muidenkin järjestöjen jäsenten enemmistöt tunnustavat SAK:n edunvalvonnan hyvän tason. Tosin MTK:n ja Akavan jäsenten joukossa esiintyi sellaistaakin ajattelua, että SAK kykenee hoitamaan edunvalvontansa turhankin tehokkaasti.

Suomalaisten mielestä **STTK** on järjestö, joka ajaa jäsentensä etuja varsin sopivasti. Keskimääräistä enemmän tällä tavoin ajattelevia on välisuomalaisten, eläkeikään ehtineiden sekä maatalousyrittäjien ja työntekijöiden parissa.

Myös Akavan ja MTK:n jäsenet arvioivat voitopuolisesti STTK:n selviytyvän kunnialla edunvalvontatyöstään. Uudellamaalla ja siellä varsinkin pääkaupunkiseudulla sekä Pohjois-Suomessa

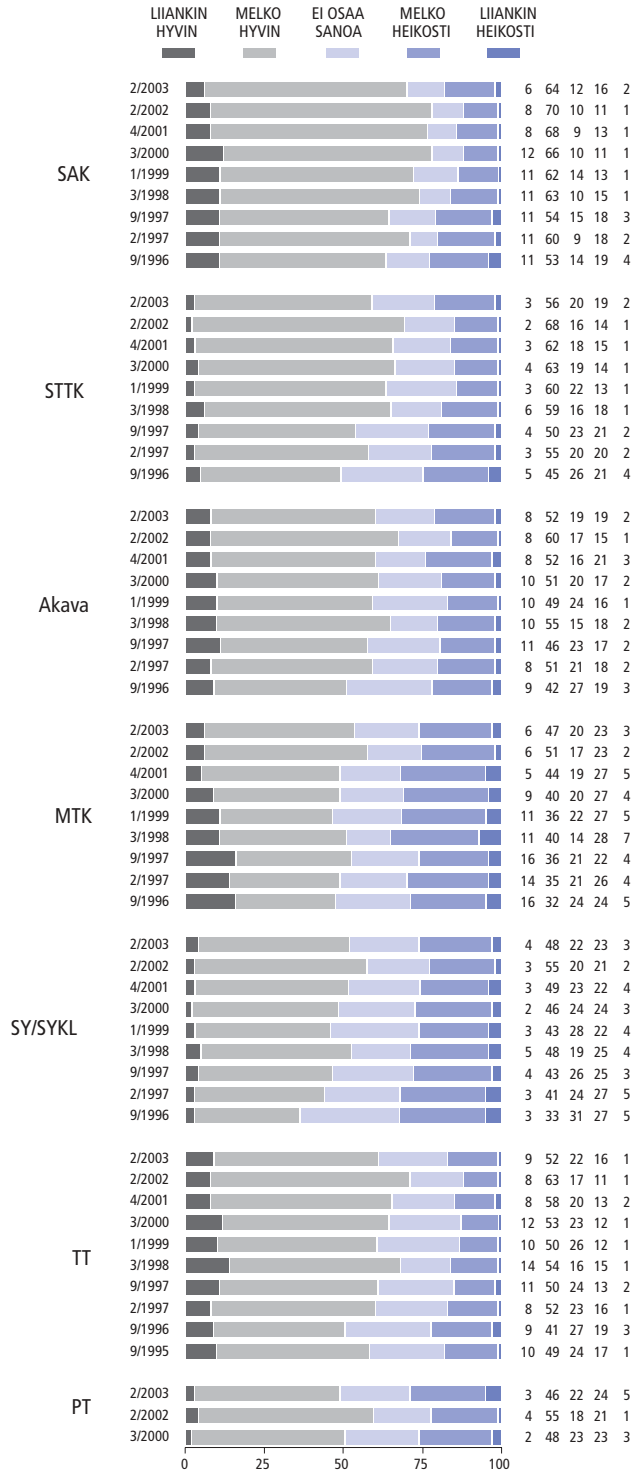
Työmarkkinailmasto 2/2003

KUINKA HYVIN ERI ETUJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET HUOLEHTIMAAN JÄSENKUNTANSA EDUISTA (%).

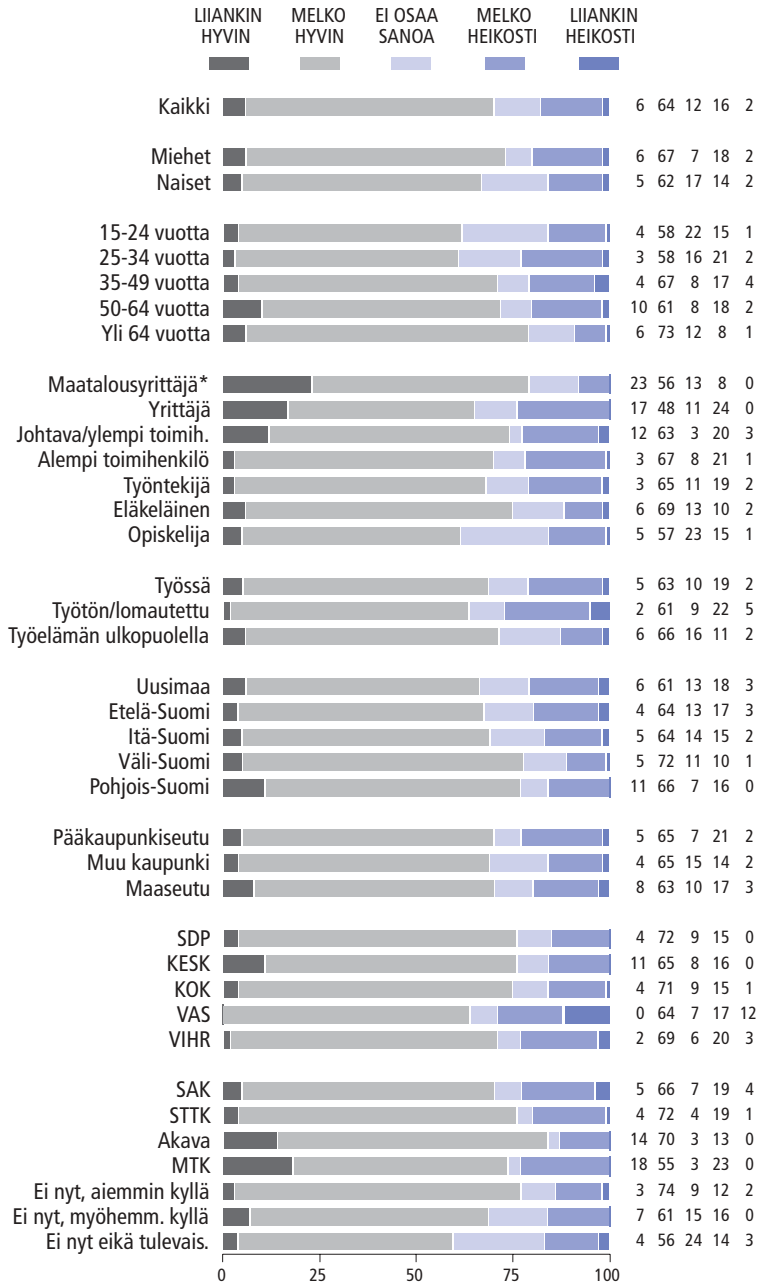

Suomen Gallup Oy 2003 by PGraphics

KUINKA HYVIN ERI ETUJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET HUOLEHTIMAAN JÄSENKUNTANSA EDUISTA (%).

KUINKA HYVIN ERI ETUJÄRJESTÖT OVAT ONNISTUNEET: SAK (%)

asuvien joukossa, ylemmissä toimihenkilössä sekä kokoomuslaisissa ja vihreissä on keskimääräistä enemmän STTK:n edunvalvontavoimaa heikkona pitäviä.

Väli- ja Pohjois-Suomessa asuvat pitävät keskimääräistä useammin **Akavan** edunvalvontatoimia hyvinä kuin etelässä asuvat. Muuten Akavaa koskevat mielipiteet eivät vaihteile paljon. Poikkeuksen sääntöön muodostavat ylemmät toimihenkilöt ja järjestön jäsenet sekä osin alemmat toimihenkilöt ja yrittäjät. Näissä väestöryhmissä Akava-myönteinen ajattelu ei poikkea koko joukon keskiarvosta, mutta järjestöä kritisoivien osuudet ovat suuremmat kuin koko väestöllä.

Maatalousyrittäjät jakaantuvat kahteen ryhmään arvioidessaan omaa etujärjestöään. Puolet jäsenistä on tyytyväinen **MTK:n** edunvalvontakykyyn ja täsmälleen yhtä suuri osa tyytymätön. Keskimääräistä enemmän MTK:hon tyytymättömiä on kokoomuksen ja keskustalaisten sekä ylempien toimihenkilöiden ja pohjoissuomalaisten joukossa. Huomionarvoinen yksityiskohta on se, ettei missään väestöryhmässä erityisen suuri tai muista erottuva joukko väitä MTK:n huolehtivan jäsentensä eduista liian hyvin.

VAHVA JA VASTUUNTUNTOINEN TOIMIJA

Suomalaisten yleiskuva SAK:sta on pysynyt erittäin myönteisenä. Järjestön tekemää työtä arvostetaan ja sitä pidetään hyvänä edunvalvojana. Kansalaiset antavat SAK:lle edelleen erittäin hyvän yleisarvosanan. Vaikka arvosana on hieman laskenut edellisestä huipputuloksesta, 73 prosenttia suomalaisista antaa SAK:lle vähintään hyvän yleisarvosanan.

Vielä keskimääräistä paremman yleisarvosanan SAK:lle antavat ylemmät toimihenkilöt (77%). Puolueista SDP:n kannattajien näkemys (83%) on vielä myönteisempi kuin muiden puolueiden kannattajien. Keskustalaisten näkemys on toiseksi myönteisin, vihreiden yltäessä käytännössä samaan. Kokoomuslaisten näkemykset eivät juurikaan eroa koko väestön positiivisesta mielipiteestä.

Järjestön omien jäsenten käsitykset ovat erittäin positiiviset. Toimintaa pitää vähintään melko

hyvänä runsas kolme neljäsosaa (77 %). STTK:n jäsenistön käsitykset ovat vieläkin myönteisemmät ja akavalaistenkin selkeä enemmistö antaa tunnustusta SAK:n toiminnalle.

SAK:n edunvalvontatyö on kansalaisten selkeän enemmistön (67 %) mielestä yhteiskunnallisesti vastuuntuntoista. Kun toiminnan lähtökohdat koetaan näinkin hyväksi, ei ole ihme, että 73 prosentin mielestä SAK:ta voi pitää järjestönä, joka kykenee vastaamaan ajan haasteisiin.

Kansalaisten enemmistö pitää järjestöä lisäksi demokraattisena (62 %) ja uskoo sen huolehtivan myös naisten asioista (53 %). Yhtä lailla suuri joukko kieltää sen olevan heikko (66 %) tai liian joustava ja periksi antava (57 %).

Selkeä enemmistö suomalaisista pitää SAK:n johtohenkilöitä pätevinä (71 %) henkilöinä, jotka pystyvät johtamaan järjestöä siten, että se pitää hyvää huolta jäsenistään (72 %).

Mielipiteet jakaantuvat puolesta ja vastaan kysyttäessä SAK:n liiallisesta vanhakantaisuudesta: 47 prosenttia ajattelee SAK:n olevan sitä, kun 40 prosenttia kieltää asian. Toinen mielipiteitä jakava asia on kysymys järjestön toiminnasta työttömien puolesta. 43 prosenttia ajattelee SAK:n tekevän niin, 42 prosenttia ei sitä usko.

Kysymys työttömien asioiden ajamisesta jakaa mielipiteitä myös silloin, kun asiaa kysytään toiminnan tuloksellisuuden näkökulmasta: kuinka hyvin tai huonosti SAK on selviytynyt tiettyjen asioiden hoitamisesta. Hyvän tai erittäin hyvän arvosanan antaa 39, huonon tai melko huonon 45 prosenttia. Yrittäjät, ylemmät toimihenkilöt ja Akavan jäsenet ovat joukon taipuvaisimpia kritisoidaan SAK:ta asiasta. SDP:n kannattajat ja maatalousyrittäjät voi mainita päin vastaisesta syystä.

Vaikka arvosanoissa onkin näkyvissä aiemmin toteutettujen tutkimusten tapaan sahausliikettä, ovat erot aiemmissa tutkimuksissa annettuihin arvioihin melko pieniä. Suomalaisten käsitykset SAK:n ominaisuuksista ovat edelleen parempia kuin vuosituuhannen vaihteessa.

Kaikkien tutkittujen väestöryhmien enemmistöt pitävät SAK:ta niin yhteiskunnallisesti vastuuntuntoisena kuin kykenevänä vastaamaan ajan haasteisiin. Järjestön omat jäsenet ja sosiaali-

demokraatit ovat aivan erityisen vakuuttuneita kummastakin asiasta, kuten myös STTK:n jäsenet. Myös MTK:n ja Akavan jäsenten enemmistöt ovat valmiit tunnustamaan kyseiset ominaisuudet SAK:lle kuuluviksi.

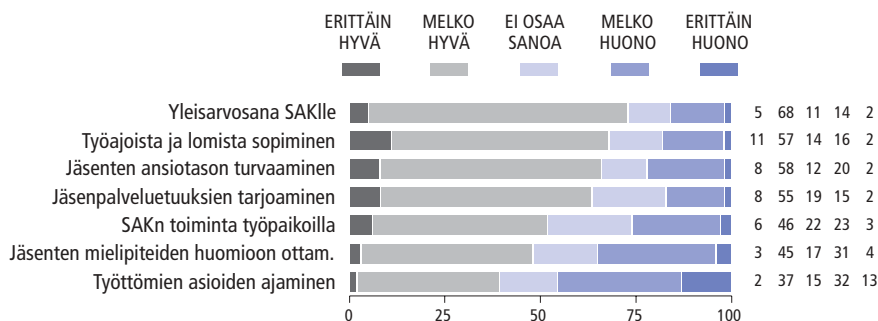
Varsinkin sosiaalidemokraatit keuhvat SAK:n toimintaa työpaikoilla. Samasta syystä voi mainita mm. vihreät ja MTK:n kannattajat. SAK:n omista jäsenistä löytyy asiaan kriittisesti suhtautuvia aavistuksen verran enemmän kuin koko väestöstä yleensä.

Vaikka suomalaisten arvio SAK:n toiminnasta jäsenistönsä ansiotason turvaamisessa on hieman laskenut, tunnustaa järjestön työn tässäkin asiassa hyväksi kaksi kolmesta (66%) suomalaisesta. Myös SAK:n jäsenten enemmistö tukee järjestönsä toimia ansiotason turvaajana.

Vaikka SAK:n saamat tulokset ovat edelleen kovaa luokkaa, menestys ei nyt ole ollut aivan yhtä hyvää kuin viime vuonna. Kansalaisten näkemykset järjestöstä ovat nyt melko samanlaiset kuin olivat keväällä 2000.

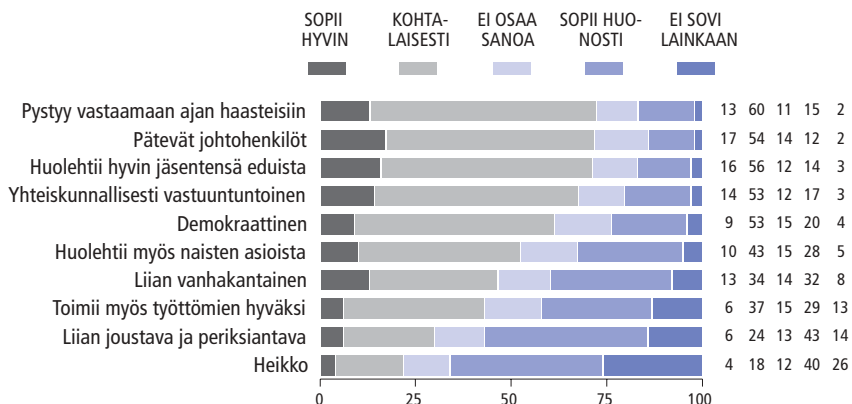
Työmarkkinailmasto 2/2003

ARVOSANAT SAK:lle ERÄISTÄ ASIOISTA (%).

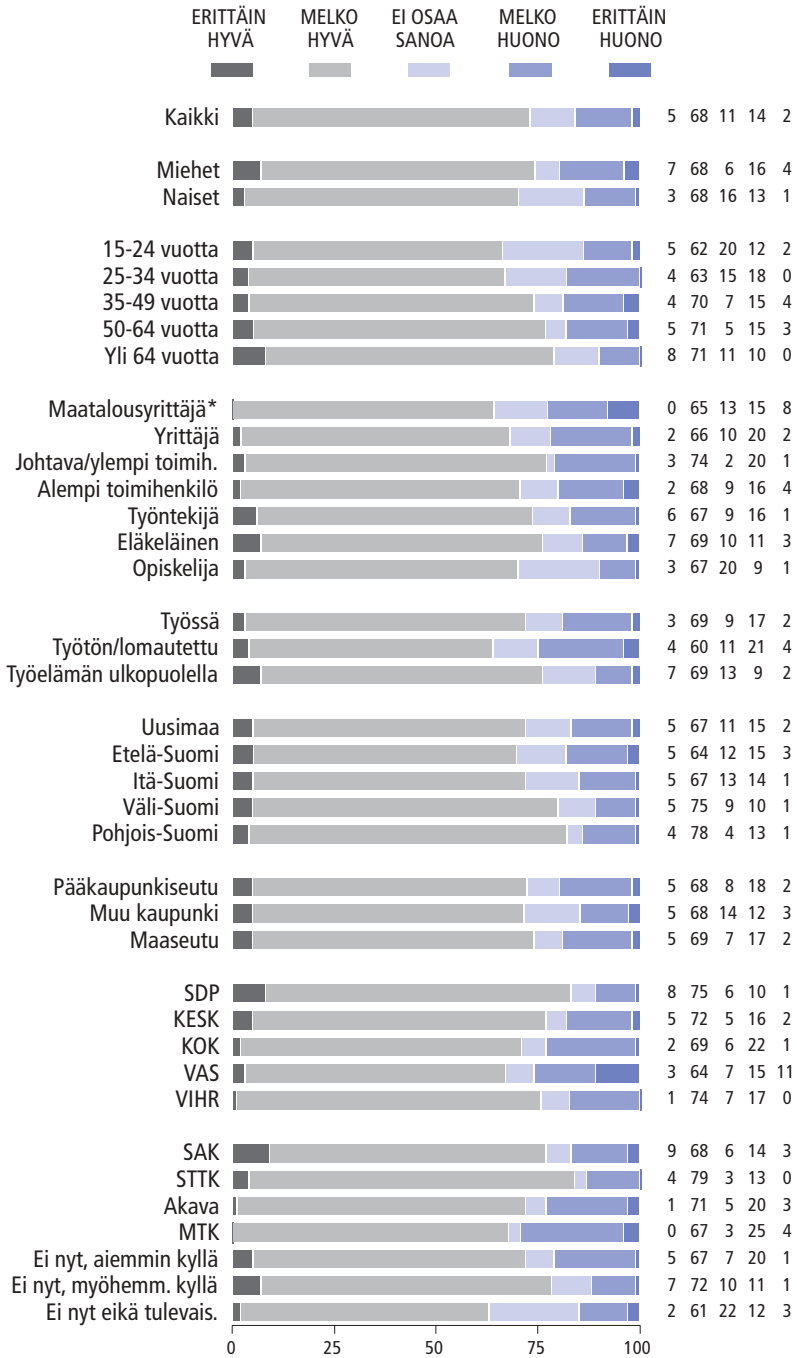
Työmarkkinailmasto 2/2003

KUINKA HYVIN ERI OMINAISUUDET JA LUONNEHDINNAT SOPIVAT KUVAAMAAN SAK:ta (%).

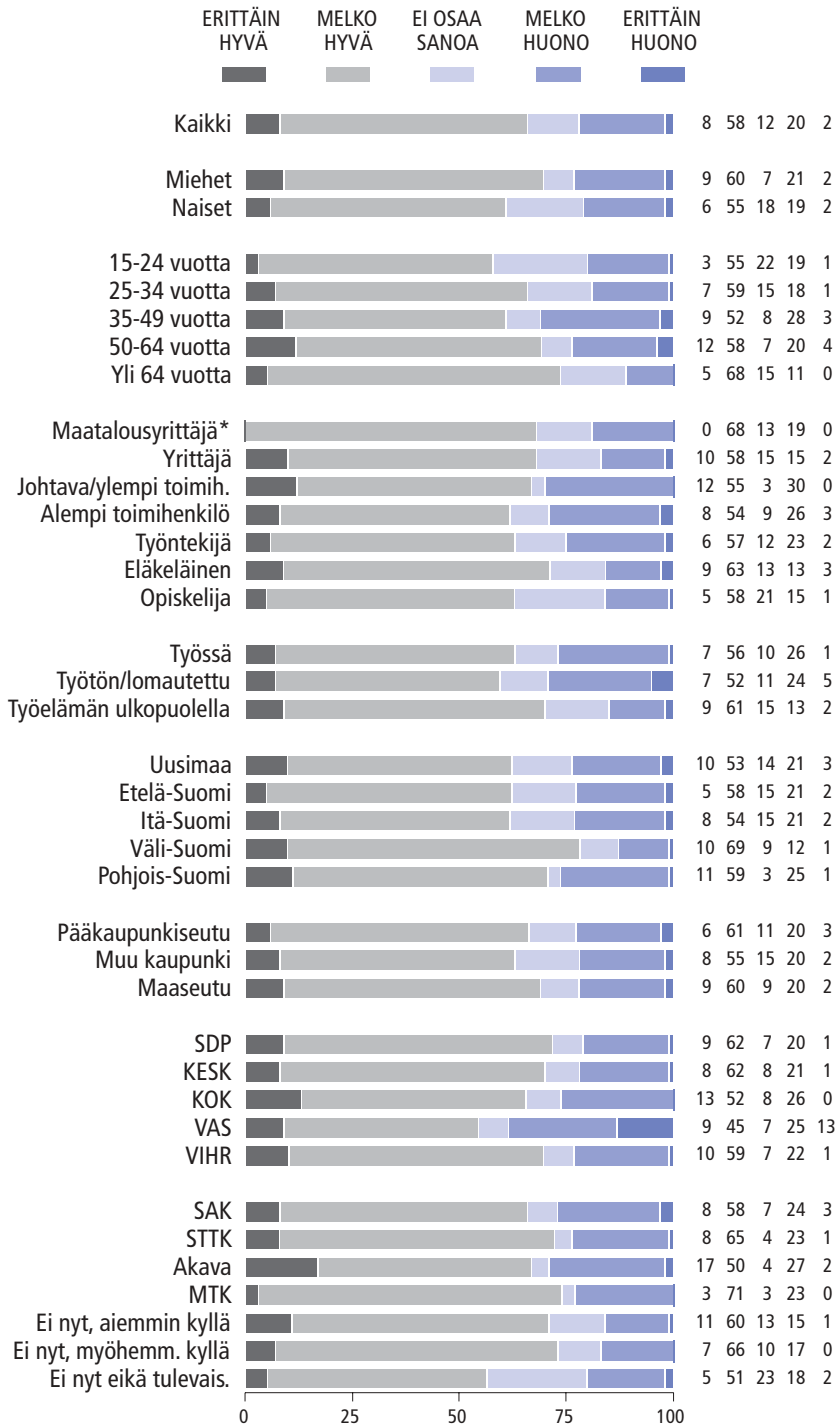

Suomen Gallup Oy 2003 by PGraphics

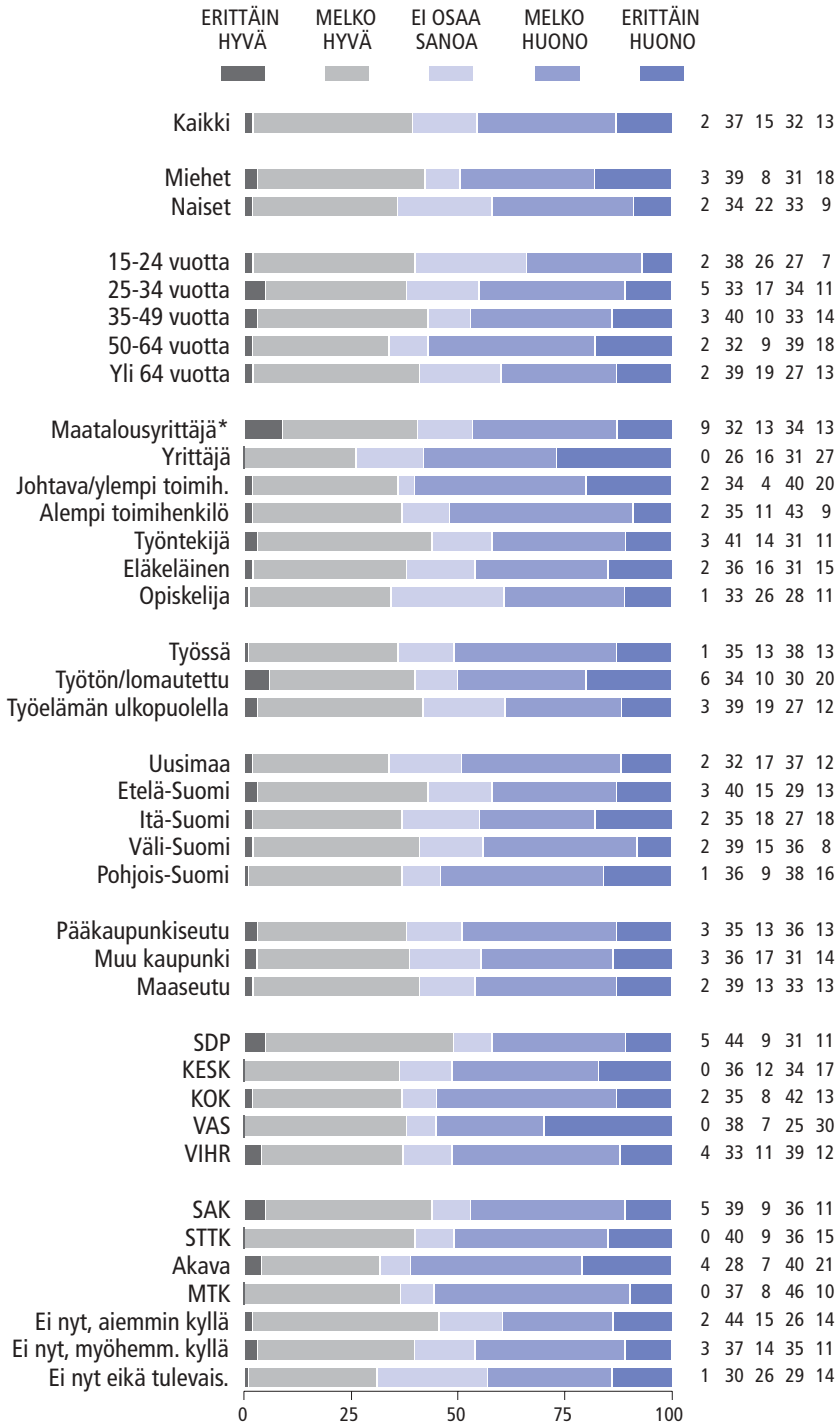
ARVOSANAT SAKIle: YLEISARVOSANA (%).

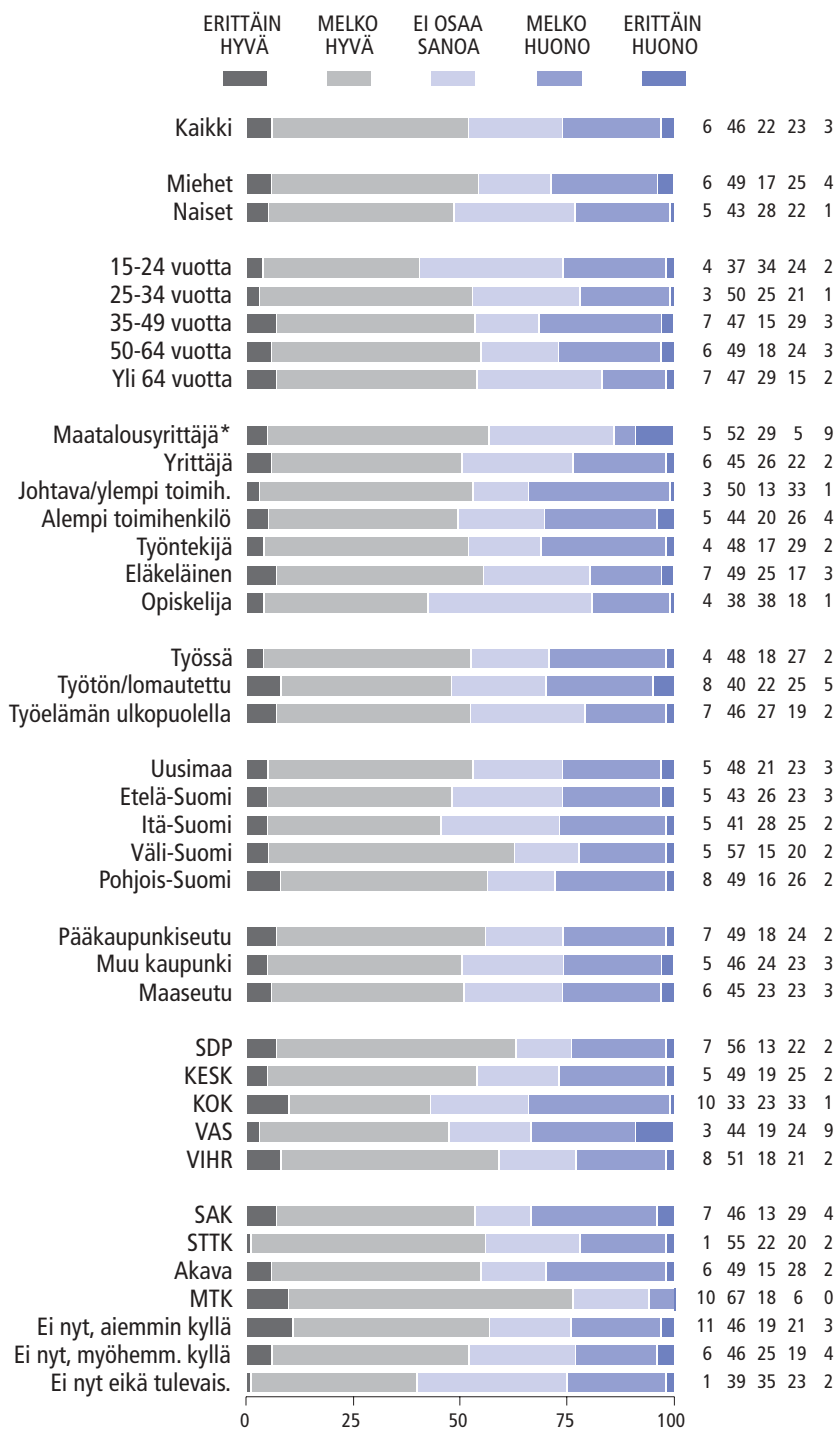
ARVOSANAT SAKIe: JÄSENEN ANSIOTASON TURVAAMINEN (%).

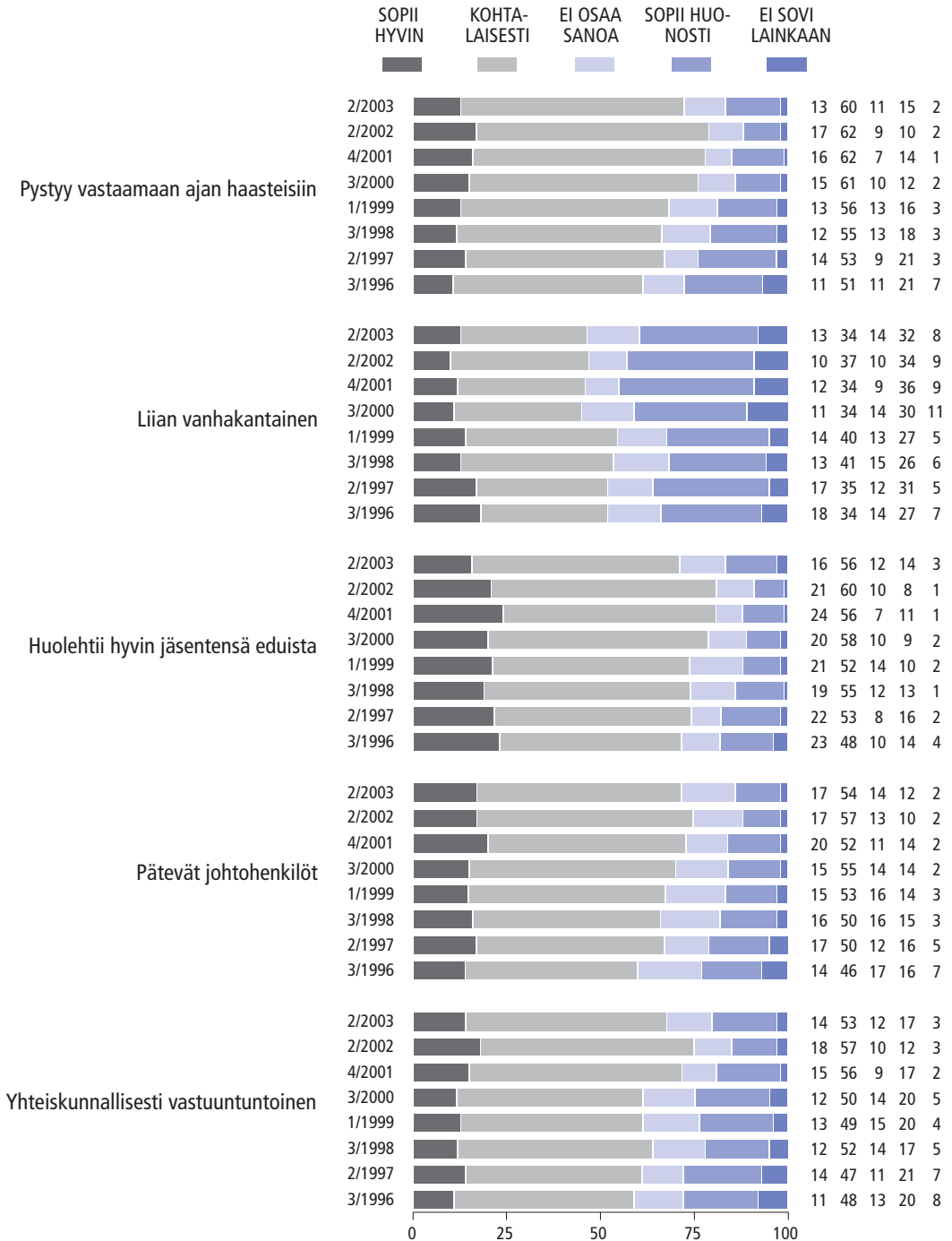
ARVOSANAT SAKIe: TYÖTTÖMIEN ASIOIDEN AJAMINEN (%).

ARVOSANAT SAKille: SAKn TOIMINTA TYÖPAIKOILLA (%)

**KUINKA HYVIN ERI OMINAISUUDET JA LUONNEHDINNAT SOPIVAT
Kuvaamaan SAKta (%).**

**KUINKA HYVIN ERI OMINAISUUDET JA LUONNEHDINNAT SOPIVAT
KUVAAMAAN SAKta (%).**

Julkisia palveluja koskevat mielipiteet

JULKISET PALVELUT ENTISTÄKIN TÄRKEÄMPI TURVAVERKKO

Kansalaiset pitävät julkisten palvelujen ylläpitämistä erittäin tärkeinä. Useampi kuin yhdeksän kymmenestä (93 %) on toteaa julkisten palveluiden olevan *'ensiarvoisen tärkeä turvaverkko suurimmalle osalle kansalaisia'*. Täysin samaa mieltä väittämästä on useampi kuin joka toinen (57 %) ja jokseenkin samaa mieltä kolmannes (36 %).

Selkeä enemmistö (64 %) ei myöskään usko, että maamme julkiset palvelut olisivat *'aikansa elänyt järjestelmä'*, joka *'joutaa suurenkin karsinnan kohteeksi'*. Päin vastoin, kansalaisten mielestä ne *'ovat Suomelle kansainvälinen kilpailuetu'* (67 %) ja *'ne tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti'* (68 %).

Nykyinen tapa järjestää palvelut on kansalaisten enemmistön mielestä hyvä. Valtaosan mielestä julkisia palveluja ei *'tulisi yksityistää useimmilta osin'* (66 %) eikä niiden *'tulisi toimia enemmän vapaaehtois-, yhdistys- ja kansalaisjärjestöpohjalta'* (63%).

Enemmistön näkemyksen mukaan julkiset palvelut *'kehittyvät jatkuvasti parempaan suuntaan'* (53 %). Moni arvelee kuitenkin palvelujen etäänntyneen liiaksi kansalaisista ja heidän tarpeistaan (60 %).

Julkisten palvelujen tehokkuus jakaa kansalaisten mielipiteitä. Noin puolet vastanneista (55%) on sitä mieltä, että palvelut tuotetaan tänä päivänä liian *'tehottomasti ja tahmeasti'*, kun taas 41 prosenttia kansalaisista ei ole väitteestä samaa mieltä. 53 prosenttia vastaajista pitää julkisia palveluita veronmaksajille liian kalliina; 43 prosenttia ei tätä käsitystä jaa.

YKSITYISTÄMISVAATIMUKSET VÄHENTYNEET

Julkisten palvelujen yksityistämistä vaativien joukko on pienentynyt vuodesta 1999. Kun asiaa tutkittiin edellisen kerran, 44 prosenttia suomalaisista

kannatti ainakin jossain määrin yksityistämisen edistämistä. Nyt tämä joukko on vähentynyt merkittävästi, alle kolmasosan suuruiseksi (30%).

Myös se ryhmä, jonka mielestä palvelujen järjestäminen tulisi antaa ns. kolmannen sektorin vastuulle, on pienentynyt vuoden -99 40 prosentista tämän kevään 31 prosenttiin. Saman voi todeta siitä ryhmästä, jonka mielestä suomalaiset julkiset palvelut ovat aikansa elänyt järjestelmä ja joutaisi nyt suuremmankin karsinnan kohteeksi. Vuonna -99 heitä oli 42 prosenttia ja nyt enää vajaa kolmannes (31%).

Kun vielä otetaan huomioon, että tänä keväänä on aiempaa selvästi useampi täysin samaa mieltä siitä, että julkiset palvelut muodostavat tärkeän kansalaisten turvaverkon ja entistä harvempi pitää järjestelmää liian kalliina, on vaikea vetää muuta johtopäätöstä kuin se, että väestö antaa voimakkaan tukensa totutulle tavalle järjestää julkiset palvelut.

KAKKI VÄESTÖRYHMÄT PALVELUJEN TAKANA

Kaikkien väestöryhmien enemmistö pitävät julkisia palveluita ensiarvoisen tärkeänä turvaverkossa. Samoin enemmistö kaikissa väestöryhmissä on sitä mieltä, että palvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti. Alemmat toimihenkilöt arvioivat keskimääräistä useammin julkisten palvelujen merkityksen erityisen suureksi. Maatalousyrittäjien, MTK:n jäsenten sekä yrittäjien parissa on suhteellisesti ottaen enemmän niitä, jotka tyytyvät hieman laimeampiin äänenpainoihin todetessaan järjestelmän merkittävyyden.

Julkisten palvelujen kustannuksia kritisoivat muita herkemmin yrittäjät. Kun esim. maatalousyrittäjistä 40 prosenttia pitää julkisia palveluita liian kalliina, yrittäjistä niin tekee 68 prosenttia.

Suurimpien puolueiden kannattajien näkemykset palvelujen järjestämisestä eivät poikkea kovin paljon toisistaan. Kaikkein selkeimmin nykyistä tapaa tukevat vasemmistoliittolaiset. 74 prosent-

tia vasemmistoliiton kannattajista vastustaa väitettä, että julkiset palvelut olisivat aikansa elänyt järjestelmä. Näin ajattelee myös 68 prosenttia vihreiden, 65 prosenttia SDP:n ja 64 prosenttia niin keskustan kuin kokoomuksenkin kannattajista.

Julkisten palvelujen yksityistämistä kannattaa vasemmistoliiton kannattajista 10 prosenttia, SDP:n 23 prosenttia, vihreiden ja keskustan kannattajista 34 prosenttia ja kokoomuksen kannattajista 44 prosenttia. Yksityistäminen on oikeastaan ainoa yksityiskohta, missä kokoomuslaisten näkemykset eroavat merkittävämmiin sosiaalidemokraattien ja keskustalaisten mielipiteistä. Kokoomuksen kannattajista moni kyllä pitää järjestelmää tärkeänä ja hyödyllisenäkin, mutta kalliina. Palvelujen tuottamisen tehokkuutta he eivät kritisoisi.

Kysymyksessä palvelujen järjestämisestä nykyistä enemmän vapaaehtois-, yhdistys- ja kansalaisjärjestöpohjalta mielipiteet kolmen suuren puolueen kannattajien välillä eivät käytännössä eroa lainkaan.

Vihreät esittävät hieman useammin kuin muiden puolueiden kannattajat myönteisiä näkemyksiä julkisista palveluista. Keskimääräistä useampi Vihreän liiton kannattaja uskoo järjestelmän olevan tärkeä turvaverkko ja kansainvälinen kilpailuetu sekä arvelee järjestelmän kehittyvän myönteisempään suuntaan.

KILPAILUTTAMINEN EI SAA KANNATUSTA

Reilu enemmistö suomalaisista ei pidä julkisten palvelujen kilpailuttamista välttämättömänä. Lähes kaksi kolmesta (63 %) ei yhdy mielipiteeseen, että *'julkisten palvelujen kilpailuttaminen on nykyaikana taloudellisesti välttämätöntä, vaikka se johtaisi työntekijöiden irtisanomisiin tai heikompiin työehtoihin'*. Väitteeseen kielteisesti suhtautuvien määrä on ollut ensimmäisestä mittauksesta (maaliskuu 1998) lähtien jatkuvasti lievässä kasvussa.

Useampi kuin neljä suomalaista viidestä (84 %) on sitä mieltä, että *'julkisten palveluiden kilpailuttamisessa on menty liian pitkälle, mikäli työntekijöiden palkkataso tai työsuhdeturva heikkenee*

Taulukko 2. Suhtautuminen julkisia palveluja koskeviin väittämiin puoluekannatuksen mukaan. Täysin samaa mieltä+jokseenkin samaa mieltä -osuuksia.

	SDP	KESK	KOK	VAS	VIHR
• Ensiarvoisen tärkeä turvaverkko	92	92	93	93	100
• Palvelut tuotetaan tehokkaasti	70	72	75	61	76
• Suomelle kv. kilpailuetu	72	69	75	68	79
• Etäänntyneet liiaksi kansalaisista	61	63	61	62	54
• Palvelut tuotetaan tehottomasti	54	57	58	61	65
• Veronmaksajille liian kalliiksi	51	57	58	28	47
• Kehittyvät parempaan suuntaan	54	59	55	50	64
• Aikansa elänyt järjestelmä	32	32	36	22	32
• Enemmän vapaaehtois pohjalta	34	36	34	18	38
• Tulisi yksityistää useimmilta osin	23	34	44	10	34

kilpailuttamisen seurauksena'. Tässäkin kysymyksessä kilpailuttamiseen varauksella suhtautuvien osuus on ollut tasaisessa kasvussa koko ajan.

Enemmistö kansalaisista (69 %) toteaa, että *'julkisia palveluja ei vastaisuudessa enää pidä siirtää yritysten tai muiden yksityisten tahojen hoidettavaksi, koska seurauksena on kansalaisten eriarvoisuuden ja turvattomuuden lisääntyminen'.*

Vastaavasti 66 prosenttia on eri mieltä, kun sanotaan, että *'julkisia palveluja tulisi tehokkuuden ja kustannussäästöjen takia yksityistää nykyistä suuremmissa määrin'.*

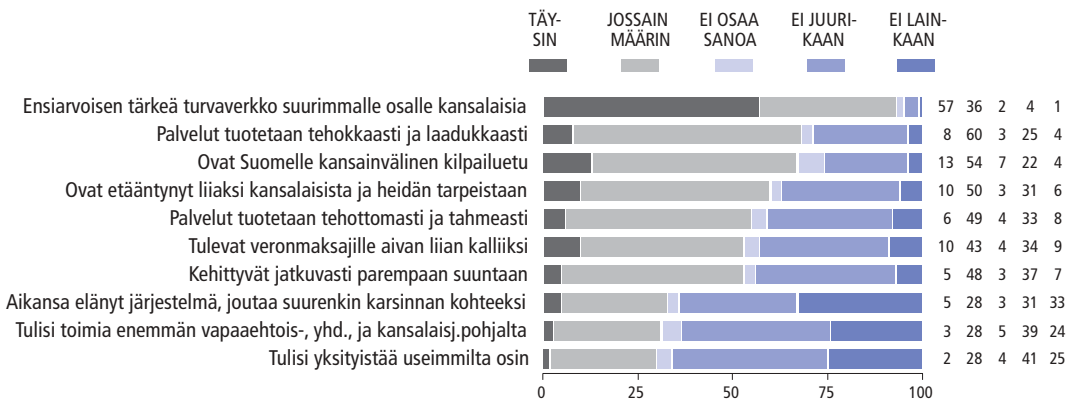
Minkään väestöryhmän enemmistö ei pidä palveluiden kilpailuttamista tehokkuuden ja kustannussäästöjen vuoksi välttämättömänä. Eniten

kannatusta kilpailuttaminen saa yrittäjien ja maatalousyrittäjien keskuudessa. Puolueittain tarkasteltuna kilpailuttamista pitävät tärkeänä kokoomuksen kannattajat (46 %). Voimakkaimmin kilpailuttamista puolestaan vastustavat Vasemmistoliiton (75 %) ja vihreiden (75 %) kannattajat. Myös alemmat toimihenkilöt suhtautuvat asiaan varsin kriittisesti (75 %).

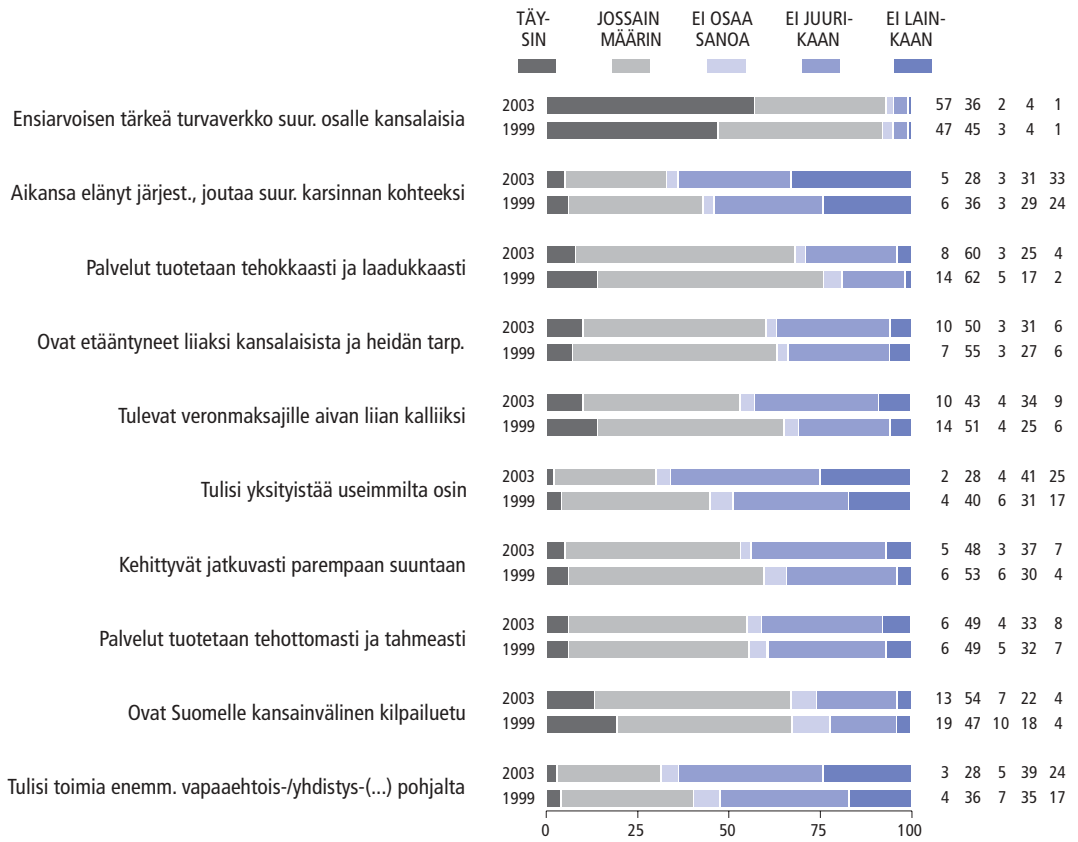
Kokoomuslaiset eivät pidä yhtä todennäköisenä sitä, että julkisten palvelujen siirtäminen yksityisten tahojen vastuulle välttämättä lisäisi eriarvoisuutta kuin muut väestöryhmät tekevät. Tosin Kokoomuksenkin kannattajien enemmistö (52 %) vastustaa palvelujen yksityistämistä.

Työmarkkinailmasto 2/2003

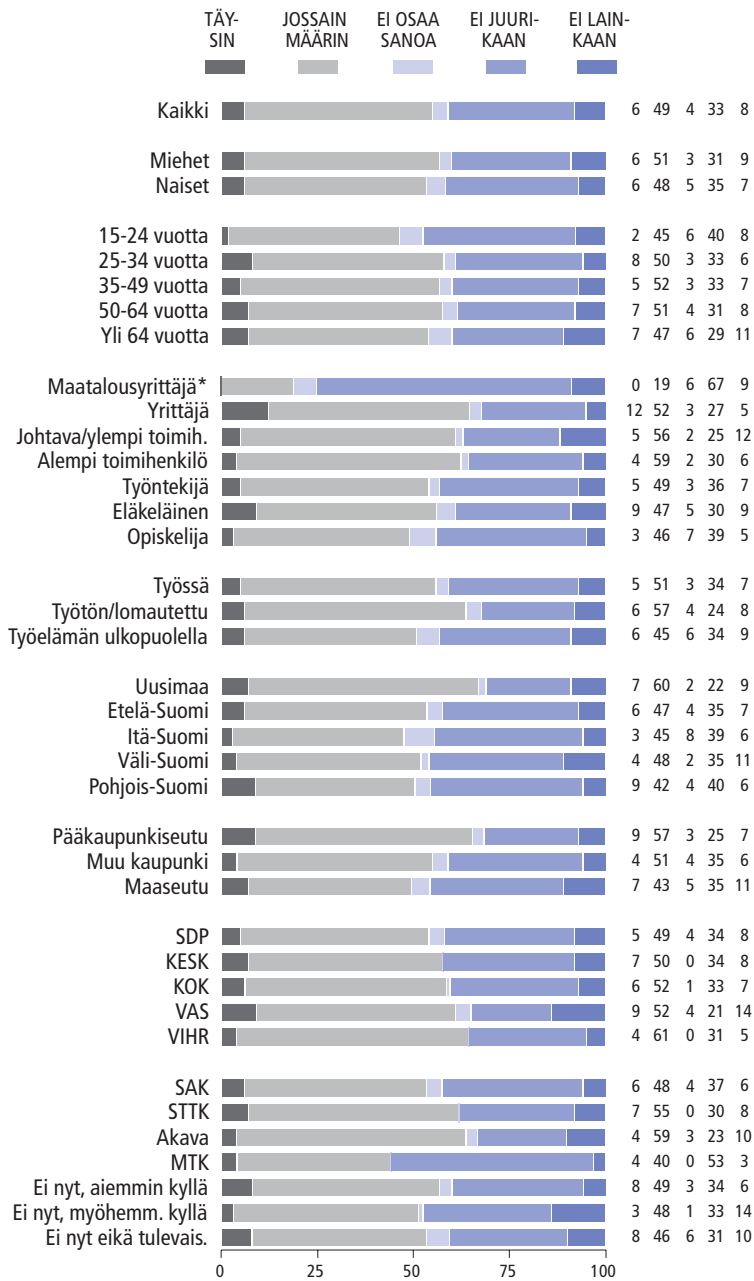
JULKISIA PALVELUITA KOSKEVAT MIELIPITEET JA LUONNEHDINNAT
(vastaa omaa näkemystä...; %).

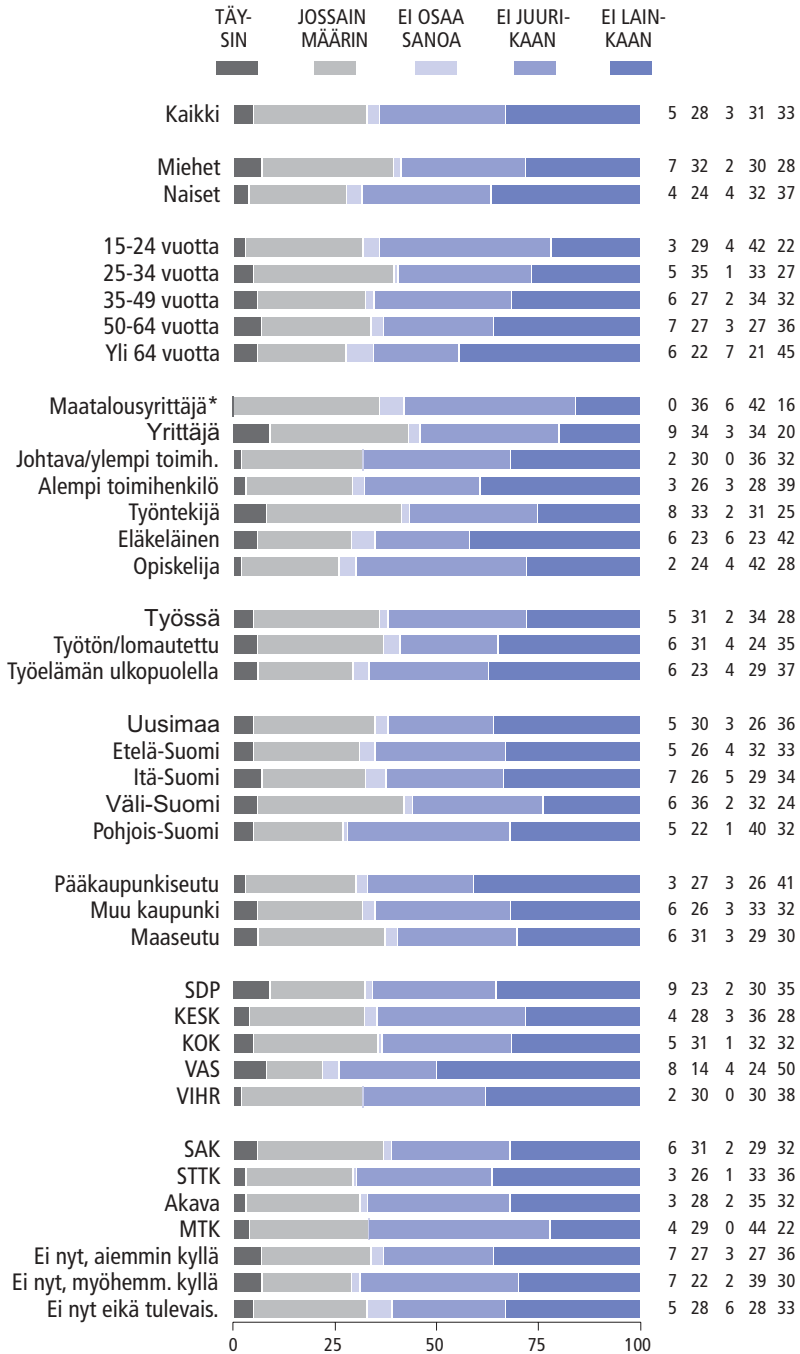
**JULKISIA PALVELUITA KOSKEVAT MIELIPITEET JA LUONNEHDINNAT
(vastaa omaa näkemystä...; %).**

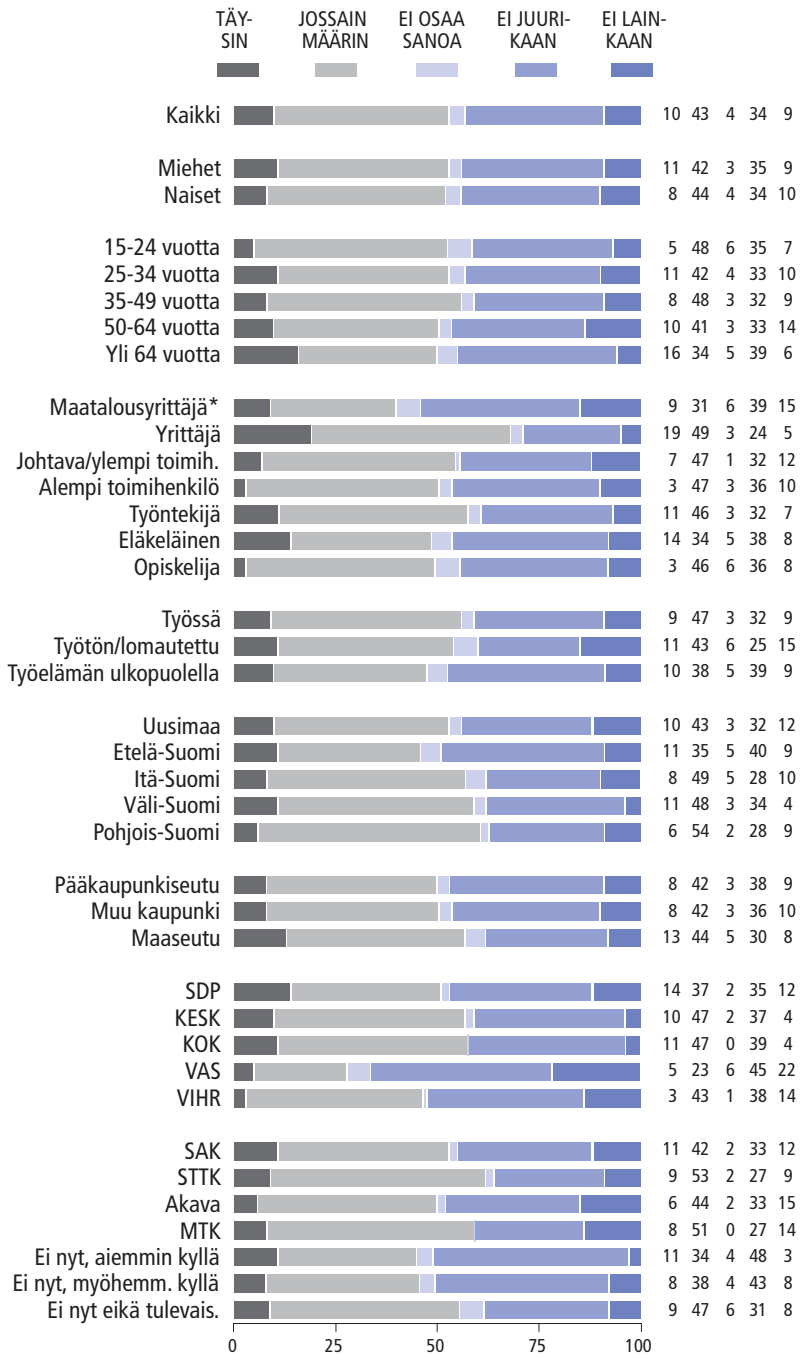
JULKISET PALVELUT: PALVELUT TUOTETAAN TEHOTTOMASTI JA TAHMEASTI (%).

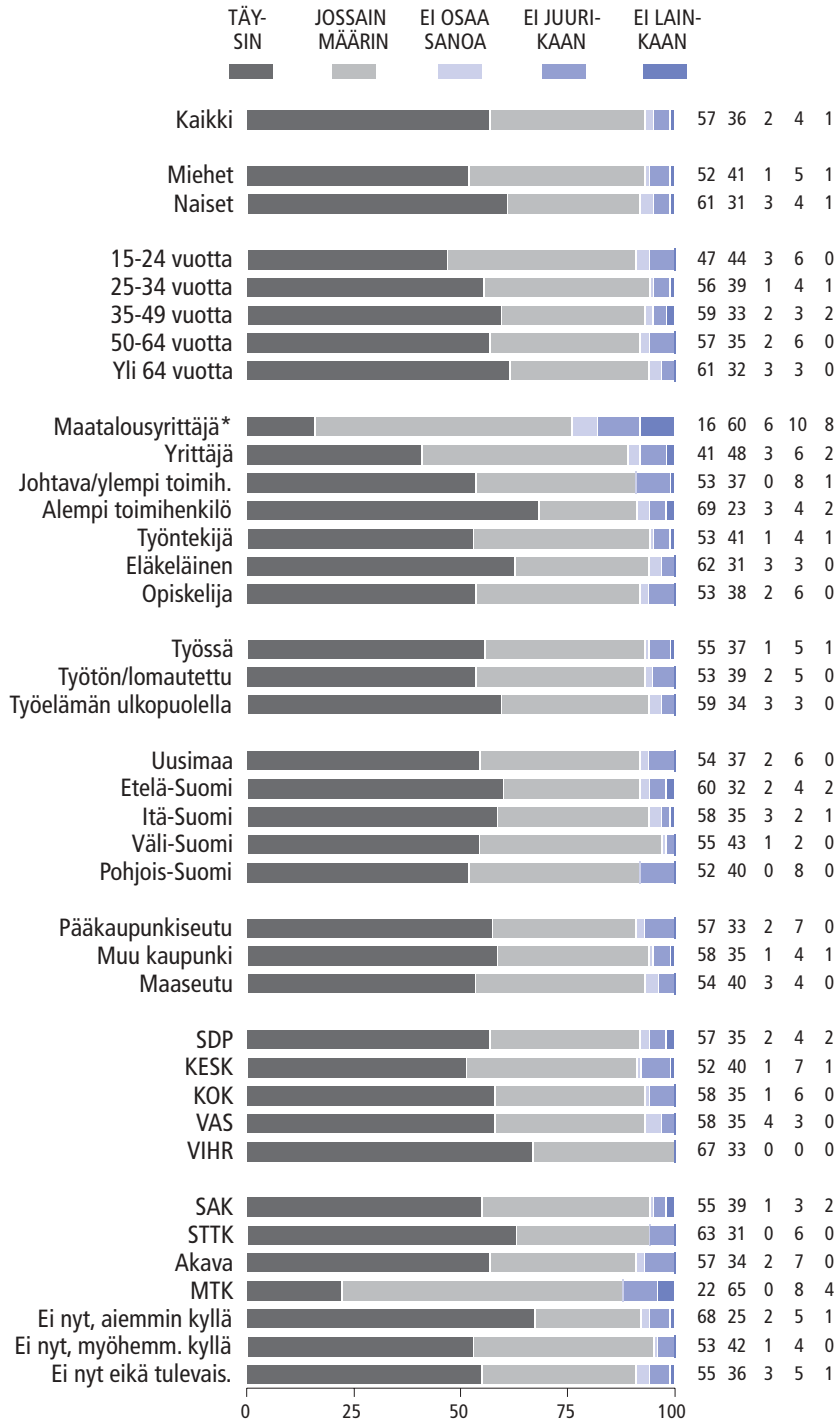
**JULKISET PALVELUT: AIKANSA ELÄNYT JÄRJESTELMÄ,
JOUTAA SUURENKIN KARSINNAN KOHTEEKSI (%).**

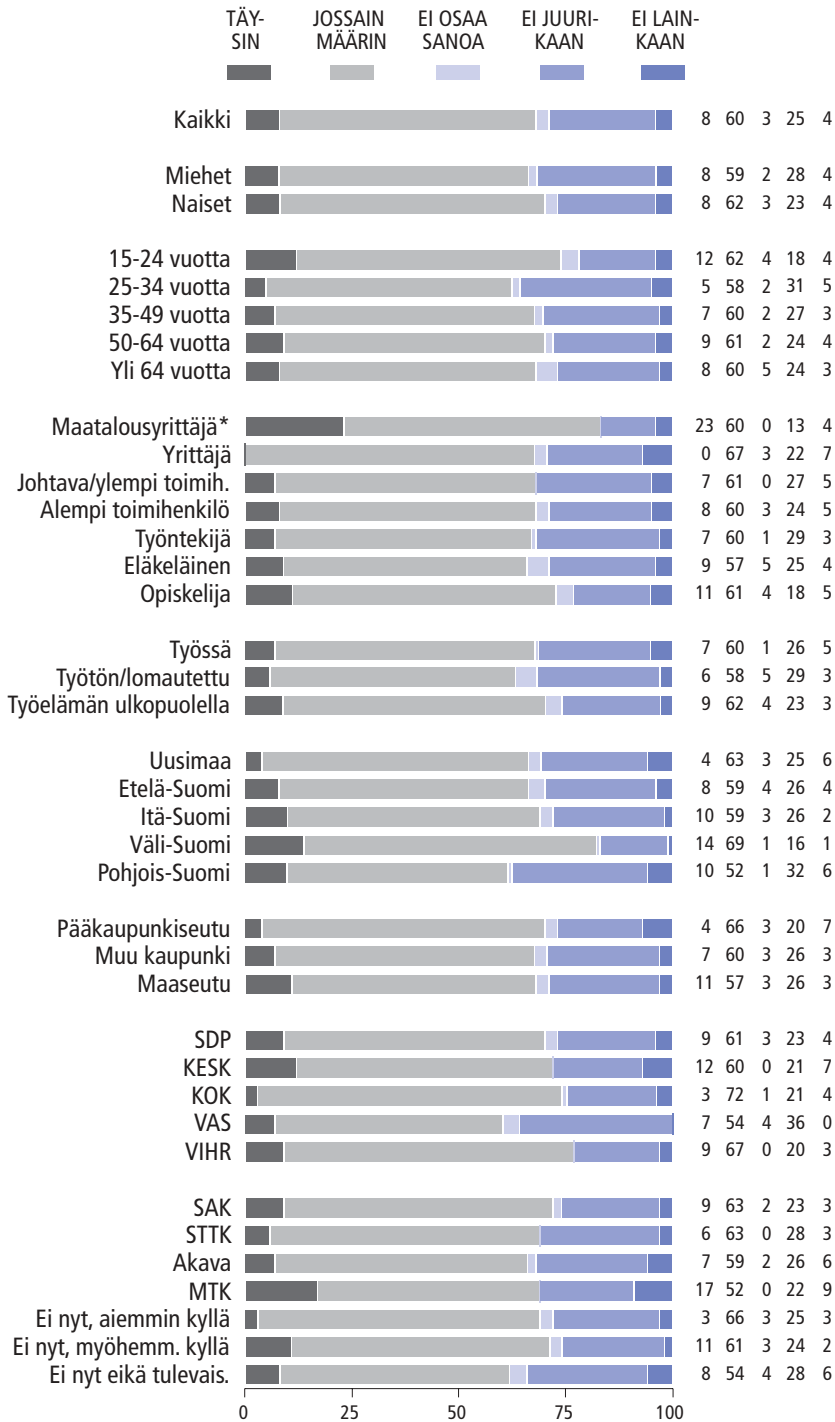
JULKISET PALVELUT: TULEVAT VERONMAKSAJILLE AIVAN LIIAN KALLIIKSI (%).

**JULKISET PALVELUT: ENSIARVOISEN TÄRKEÄ TURVAVERKKO
SUURIMALLE OSALLE KANSALAIKIA (%).**

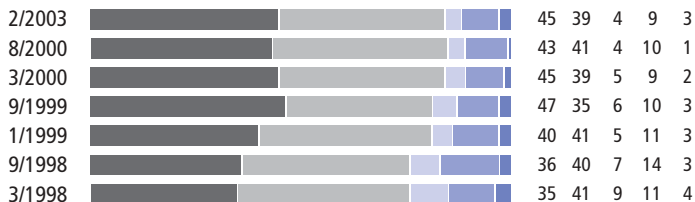
JULKISET PALVELUT: PALVELUT TUOTETAAN TEHOKKAASTI JA LAADUKKAASTI (%).

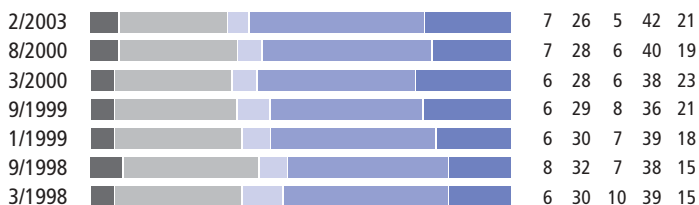
**SUHTAUTUMINEN JULKISTEN PALVELUIDEN
KILPAILUTTAMISEEN JA YKSITYISTÄMISEEN (%).**

A) "Julkisten palveluiden kilpailuttamisessa on menty liian pitkälle mikäli työntekijöiden palkkataso tai työsuhdeturva heikkenee kilpailuttamisen seurauksena" (%).

B) "Julkisten palveluiden kilpailuttaminen on nykyaikana taloudellisesti välttämätöntä vaikka se johtaisi työntekijöiden irtisanomisiin tai heikompiin työehtoihin" (%).

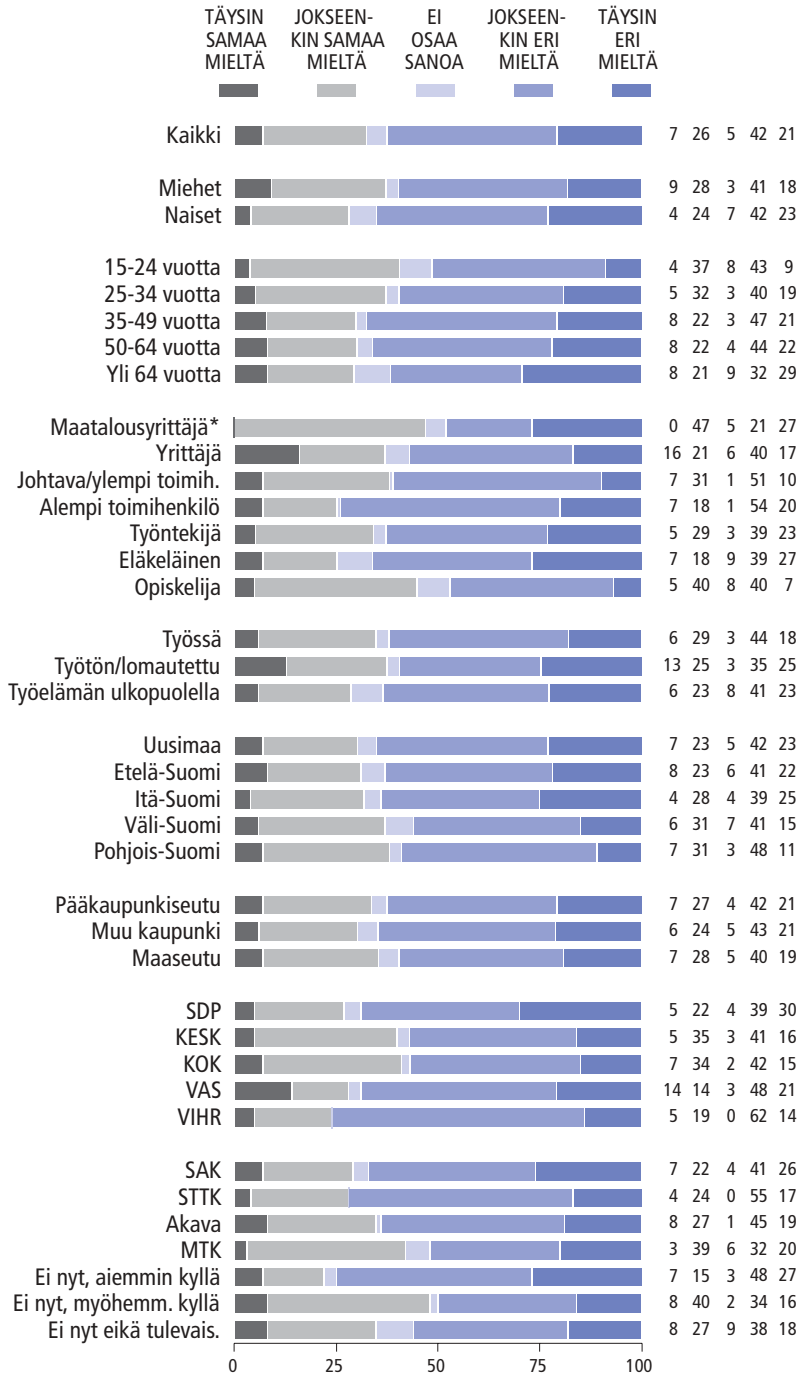
C) "Julkisia palveluita ei vastaisuudessa enää pidä siirtää yritysten tai muiden yksityisten tahojen hoidettavaksi, koska seurauksena on kansalaisten eriarvoisuuden ja turvattomuuden lisääntyminen" (%).

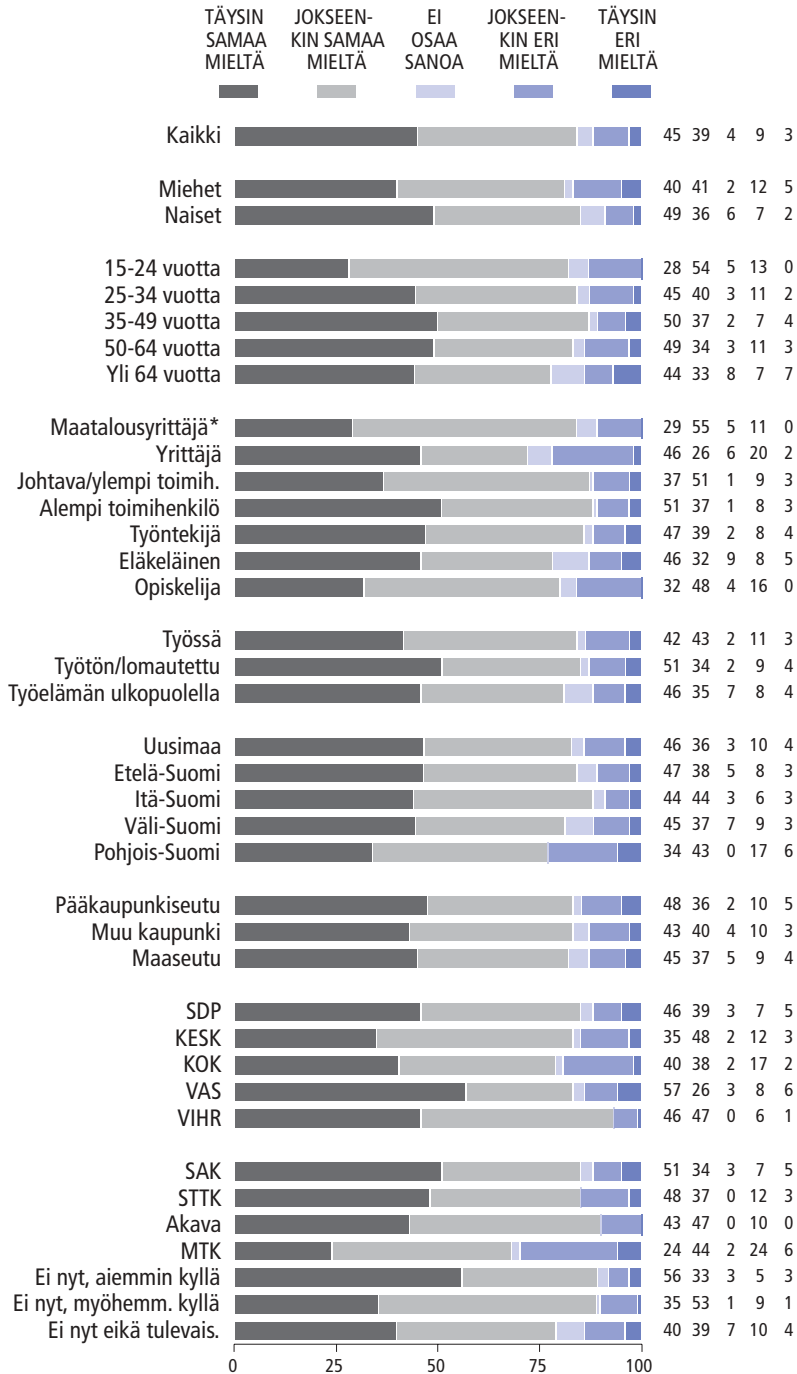
D) "Julkisia palveluita tulisi tehokkuuden ja kustannussäästöjen takia yksityistää nykyistä suuremmassa määrin" (%).

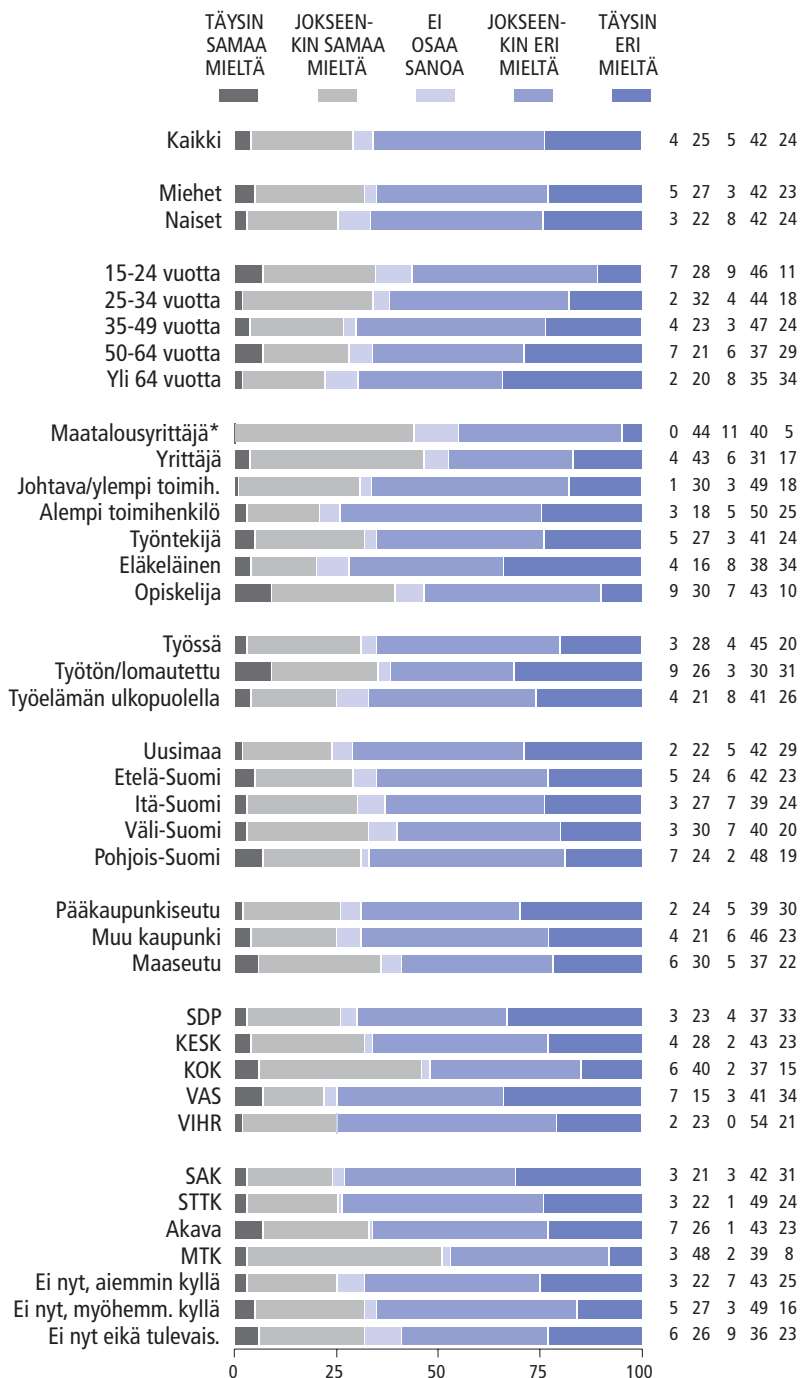
"Julkisten palveluiden kilpailuttaminen on nykyaikana taloudellisesti välttämätöntä, vaikka se johtaisi työntekijöiden irtisanomisiin tai heikompiin työehtoihin" (%)

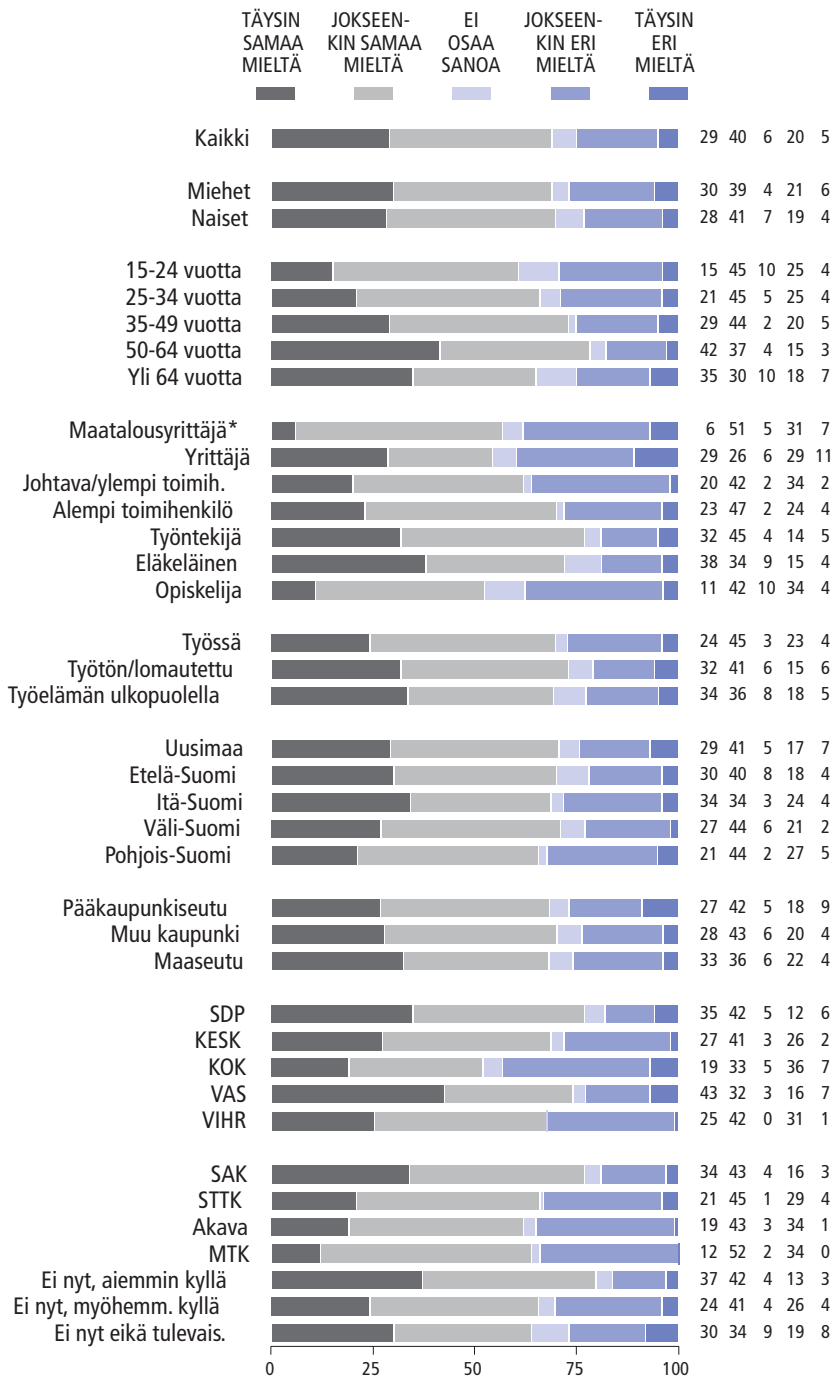
"Julkisten palveluiden kilpailuttamisessa on mentyn liian pitkälle, mikäli työntekijöiden palkkataso tai työsuhdeturva heikkenee kilpailuttamisen seurauksena" (%)

"Julkisia palveluita tulisi tehokkuuden ja kustannussäästöjen takia yksityistää nykyistä suuremmissä määrin" (%)

"Julkisia palveluita ei vastaisuudessa enää pidä siirtää yritysten tai muiden yksityisten tahojen hoidettavaksi, koska seurauksena on kansalaisten eriarvoisuuden ja turvattomuuden lisääntyminen" (%)

Verotusta ja työelämää koskevat käsitykset

PALKKATULOJEN VEROTUSTA KEVENNETTÄVÄ

Jo useampana vuonna työmarkkinailmastotutkimuksessa on käynyt ilmi, että enemmistö suomalaisista (65 %) edellyttää palkkatulojen verotuksen keventämistä ja verotuksen painopisteen siirtämistä kiinteistö-, pääoma- ja ympäristöverojen suuntaan.

Vieläkin yksimielisempiä ollaan siitä, ettei verotusta *'ole järkevä alentaa, jos se merkitsee sosiaaliturvan ja julkisten palveluiden heikkenemistä'*. Näin ajattelee 81 prosenttia kansalaisista.

Väitteen kanssa on samaa mieltä enemmistö kaikista väestöryhmistä ja kaikkien puolueiden kannattajista. Voimakkaimmin verotuksen alentamista palveluiden heikentämisen kustannuksella vastustavat vasemmistoliiton, SDP:n ja vihreiden kannattajat.

ANSIOSIDONNAINEN SOSIAALITURVA ON OIKEUDENMUKAINEN

Ansiosidonnainen sosiaaliturva saa suomalaisilta täyden tuen. Peräti 79 prosenttia on täysin sitä mieltä, että *'jos ihminen tekee työnsä, maksaa maksunsa ja veronsa, hän on oikeutettu kohtuulliseen ansioiden mukaiseen turvaan sairauden tai työttömyyden kohdatessa tai siirtyessään eläkkeelle'*.

Kyseessä on hyvin syvälle juurtunut suomalainen oikeudenmukaisuusperiaate. Kaikkien tutkittujen väestöryhmien selkeät enemmistöt pitävät periaatetta oikeana.

Sen sijaan kysymys kansalaispalkasta jakaa suomalaisten näkemykset lähes täysin kahtia. 49 prosenttia toteaa, että *'jos olisin itse töissä, minun olisi vaikea hyväksyä sitä, että naapurini jäisi joka aamu kotiin ja eläisi verovaroista rahoitetulla kansalaispalkalla'*.

Asia olisi erityisen hankala eläkeläisille sekä heistä pääosin koostuville 65-vuotiaille ja vanhem-

mille. Alle 25-vuotiaidenkaan enemmistö ei katsoisi kansalaispalkalla eläviä hyvällä.

Ammattiryhmistä eläkeläisten ja opiskelijoiden lisäksi maanviljelijöiden ja yrittäjien olisi keskimääräistä hankalampi hyväksyä kansalaispalkasta nauttivat. Työntekijät olisivat tässä suhteessa sallivampia.

Puolueiden kannattajien välillä löytyy myös selkeä ero: vasemmistoliittolaiset ja vihreät hyväksyvät ajatuksen huomattavasti helpommin kuin porvaripuolueiden kannattajat. SDP:läiset edustavat tässä suhteessa koko väestön keskiarvoa.

LAKKO ON PALKANSAAJAN PERUSOIKEUS

Suomalaisten mielestä *'lakko-oikeus on palkansaajien perusoikeus, jota ei tule rajoittaa nykyisestä'*. Näin ajattelee 81 prosenttia kansalaisista. Joka toinen suomalainen on asiasta täysin vakuutunut ja joka kolmas on väitteen kanssa jokseenkin samaa mieltä.

Eri ammattiryhmistä erityisesti työntekijät ja eläkeläiset pitävät lakko-oikeutta tärkeänä. Myös toimihenkilöväestön enemmistö tunnustaa oikeuden, mutta valitsee herkemmin 'jokseenkin samaa mieltä' -vaihtoehdon. Vain maatalousyrittäjät eivät lue lakko-oikeutta kansalaisen perusoikeuksiin.

Vasemmistopuolueiden kannattajat pitävät sitä erityisen tärkeänä, sillä samaa mieltä väitteestä on vasemmistoliittolaisista 95 prosenttia (täysin samaa mieltä 78 %) ja sosiaalidemokraateista 88 prosenttia (täysin samaa mieltä 63 %). Myös muiden suurimpien puolueiden kannattajien enemmistöt pitävät lakkoa palkansaajan perusoikeutena, joskin porvaripuolella esiintyy myös varauksellisempia näkemyksiä.

ANSIOSIDONNAISTA TYÖTTÖMYYSTURVAA EI SAA HEIKENTÄÄ

Suomalaiset ovat myös tiukasti ansiosidonnaisen työttömyysturvan puolella. Lähes 90 prosenttia kansasta kehottaa ammattiyhdistysliikettä huoleh-

timaan siitä, ettei ansiosidonnaista työttömyys-
turvaa heikennetä maassamme.

Varsinkin alemmat toimihenkilöt, työntekijät
sekä eläkeläiset ja työttömät ovat voimakkaasti
ansiosidonnaisen työttömyysturva kannalla.

Tässäkin tapauksessa puoluepoliittiset mieltä-
mykset ohjailevat kannanoton ehdottomuutta.
Sosiaalidemokraatit, vasemmistoliittolaiset sekä
vihreät ovat vahvimmin väitteen kannalla, kun
keskustalaiset ja kokoomuslaiset tyytyvät olemaan
esitetyn kanssa jokseenkin samaa mieltä. Tosin
näissäkin ryhmissä ansiosidonnaisen työttömyys-
turvan tilasta kannetaan aitoa huolta.

SAK:laiset patistavat ammattiyhdistysliikettä
huolehtimaan ansiosidonnaisesta työttömyystur-
vasta tiukemmin kuin muiden palkansaajakeskus-
järjestöjen jäsenet. STTK:n jäsenten näkemykset
ovat kuitenkin lähes yhtä vankkumattomat. Moni
Akavan jäsen kyllä kannattaa asiaa, mutta ei esitä
mielipidettään aivan yhtä ehdottomasti.

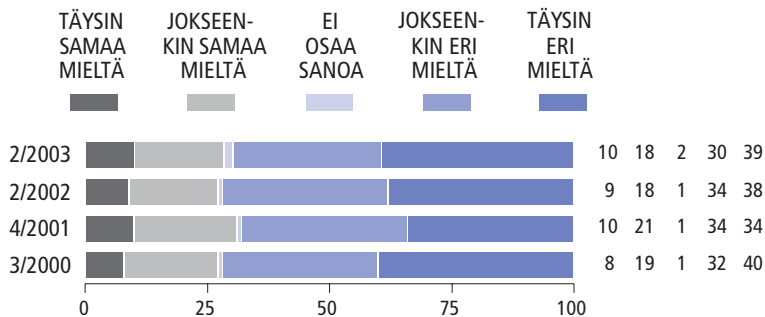
TYÖTTÖMYYS EI OLE TYÖTTÖMÄN OMA VIKA

Suomalaisten enemmistö (69 %) torjuu edelleen
väittämän, jonka mukaan *'nykyään on työpaikkoja
tarjolla niin paljon, että on ihmisen oma vika, jos
ei työtä löydy'*. Aihetta on tutkittu kolme kertaa
aikaisemmin ja joka kerta sanoma on ollut aivan
sama.

Varsinkin STTK:n jäsenet ovat taipuvaisia ym-
märtämään työttömiä. Heistä peräti 84 prosenttia
on eri mieltä väitetystä. SAK:n jäsenistön mieli-
piteet noudattelevat koko väestön keskimääräisiä
käsityksiä. Myös erityisesti vasemmistoliiton ja
vihreiden kannattajien joukossa nähdään, että
työttömyys ei ole ihmisen oma vika. Työttömiä
syyllistäviä mielipiteitä on sen sijaan keskimää-
räästä enemmän kokoomuslaisten sekä Uudella-
maalla ja varsinkin pääkaupunkiseudulla asuvien
keskuudessa.

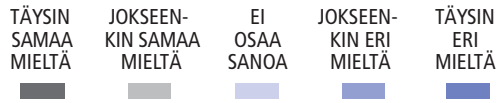
Työmarkkinailmasto 2/2003

"Nykyään on työpaikkoja tarjolla niin paljon, että on ihmisen oma vika, jos ei työtä löydy" (%).

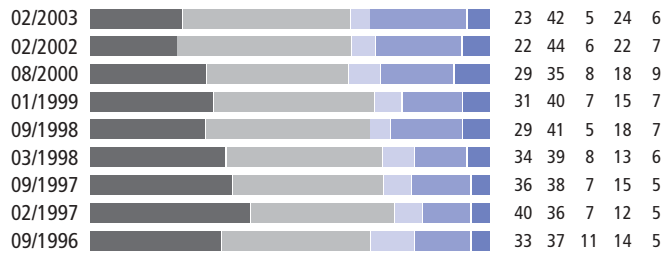

Suomen Gallup Oy 2003 by PGraphics

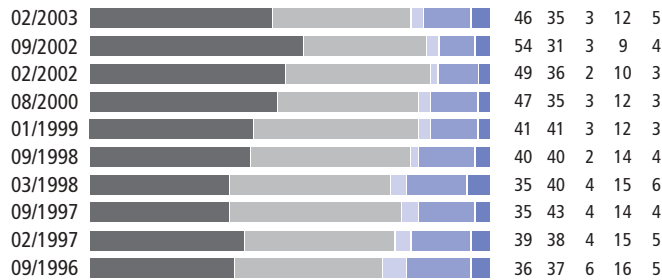
SUHTAUTUMINEN VEROTUKSEEN JA KANSALAI SPAL KKAAN (%).

- A) "Palkkatulojen verotusta on kevennettävä ja verotuksen painopistettä siirrettävä kiinteistö-, pääoma- ja ympäristöverojen suuntaan" (%).

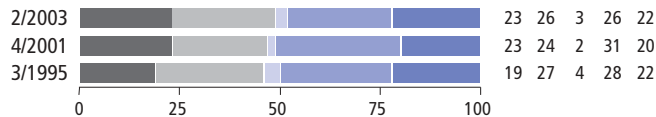
- B) "Verotusta ei ole järkevää alentaa, jos se merkitsee sosiaaliturvan ja julkisten palveluiden heikkenemistä" (%)

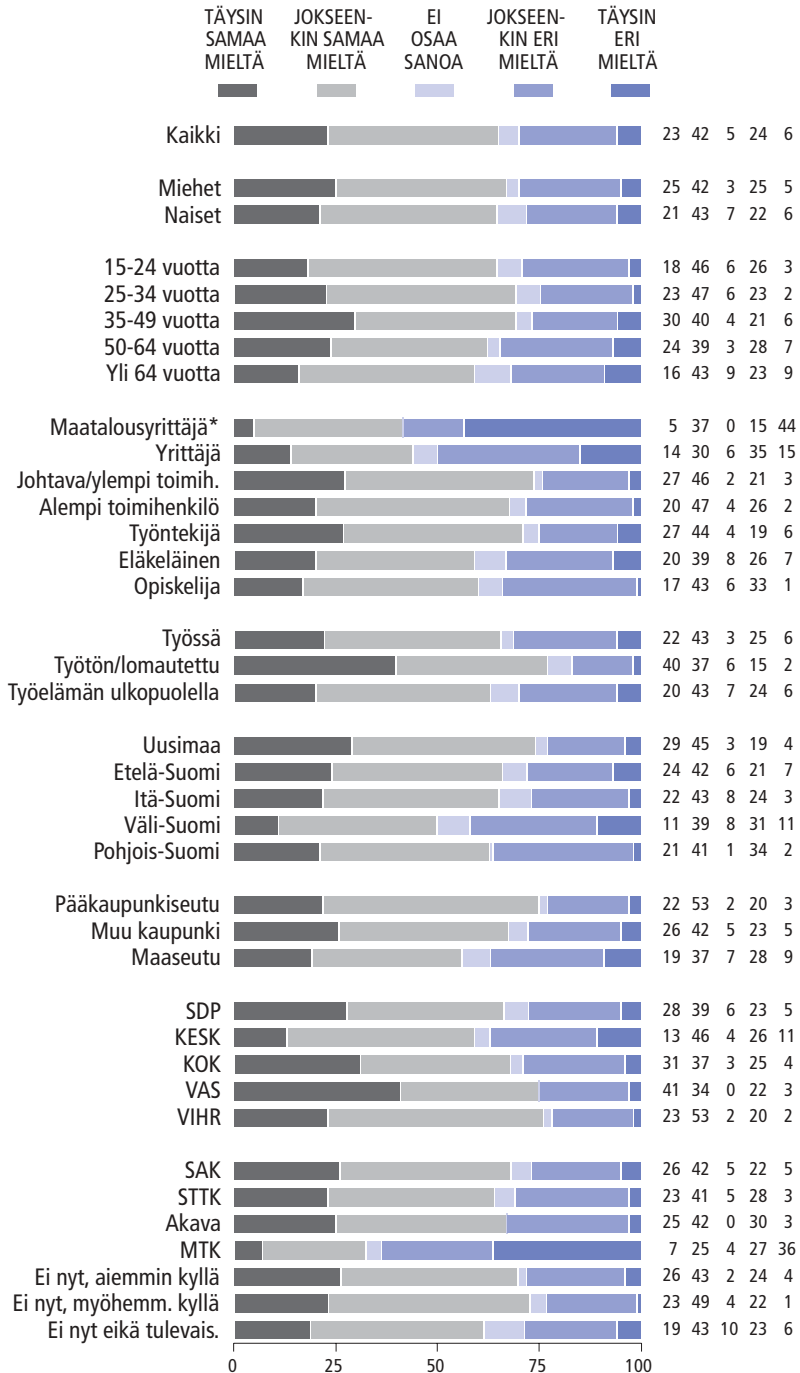
- C) "Jos ihminen tekee työnsä, maksaa maksunsa ja veronsa hän on oikeutettu kohtuulliseen ansioiden mukaiseen turvaan sairauden tai työttömyyden kohdatessa tai siirtymässä eläkkeelle" (%)

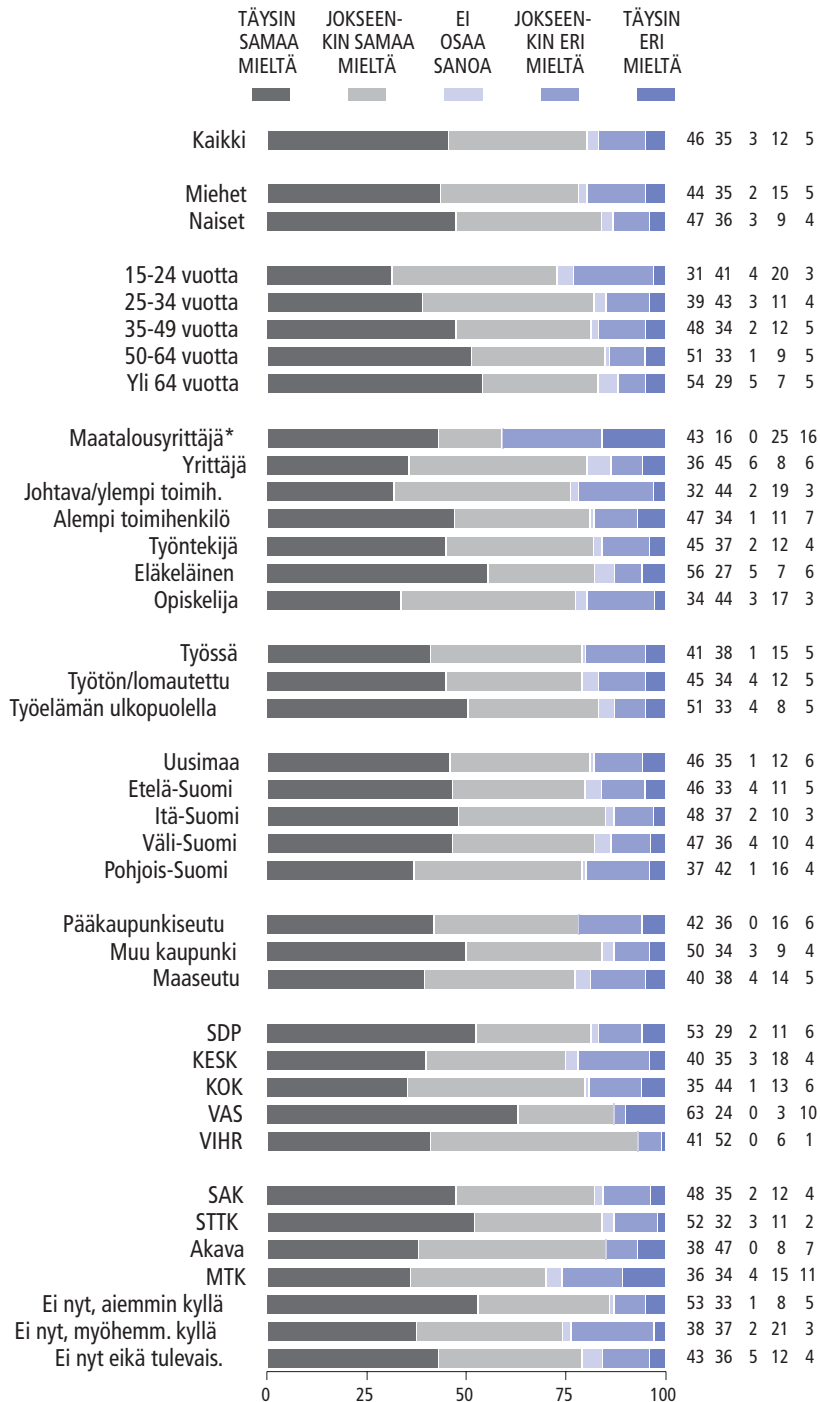
- D) "Jos olisin itse töissä, minun olisi vaikea hyväksyä sitä, että naapurini jäisi joka aamu kotiin ja eläisi varoaroista rahoitetulla kansalaispalkalla" (%)

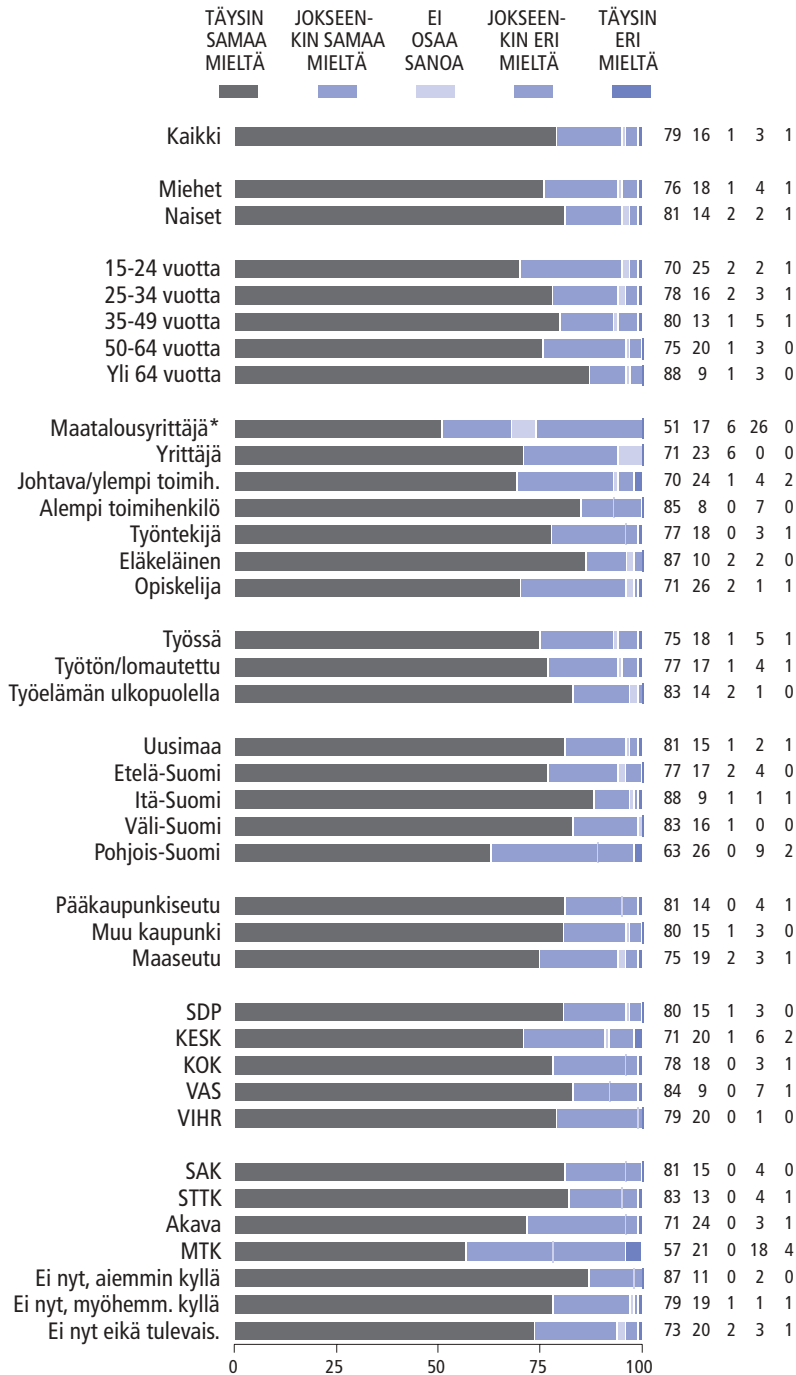
"Palkkatulojen verotusta on kevennettävä ja verotuksen painopistettä siirrettävä kiinteistö-, pääoma- ja ympäristöverojen suuntaan" (%)

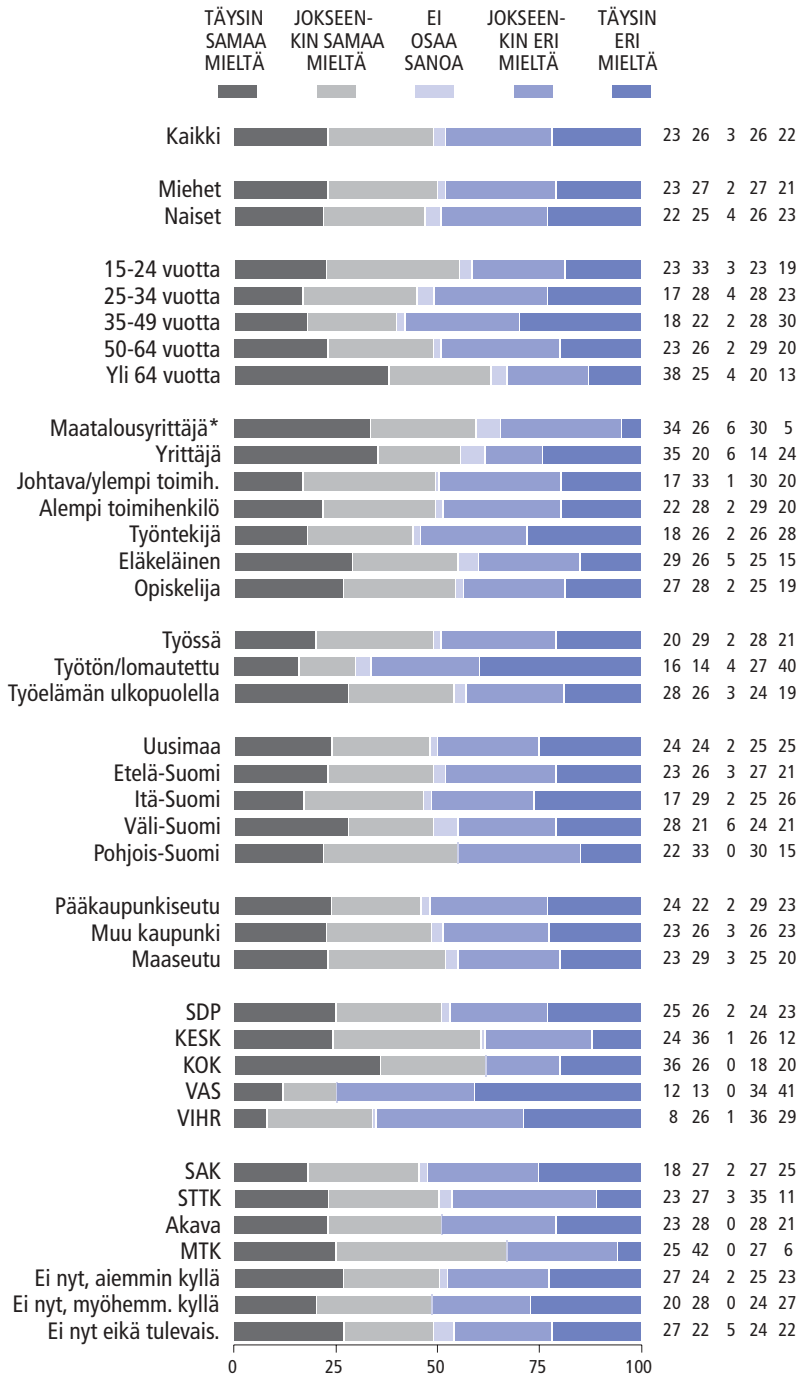
"Verotusta ei ole järkevää alentaa, jos se merkitsee sosiaaliturvan ja julkisten palveluiden heikkenemistä" (%)

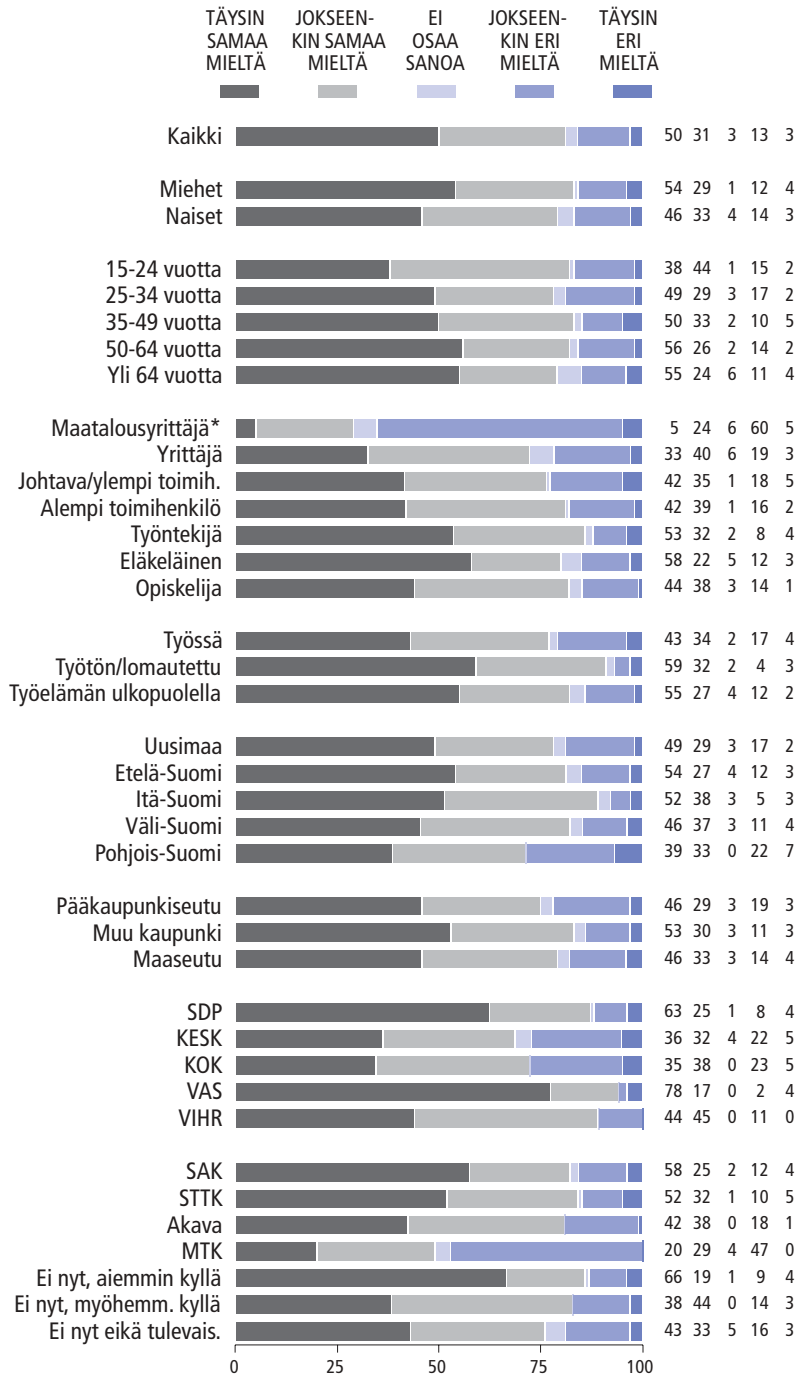
"Jos ihminen tekee työnsä, maksaa maksunsa ja veronsa, hän on oikeutettu kohtuulliseen ansioiden mukaiseen turvaan sairauden tai työttömyyden kohdatessa tai siirtyessään eläkkeelle" (%).

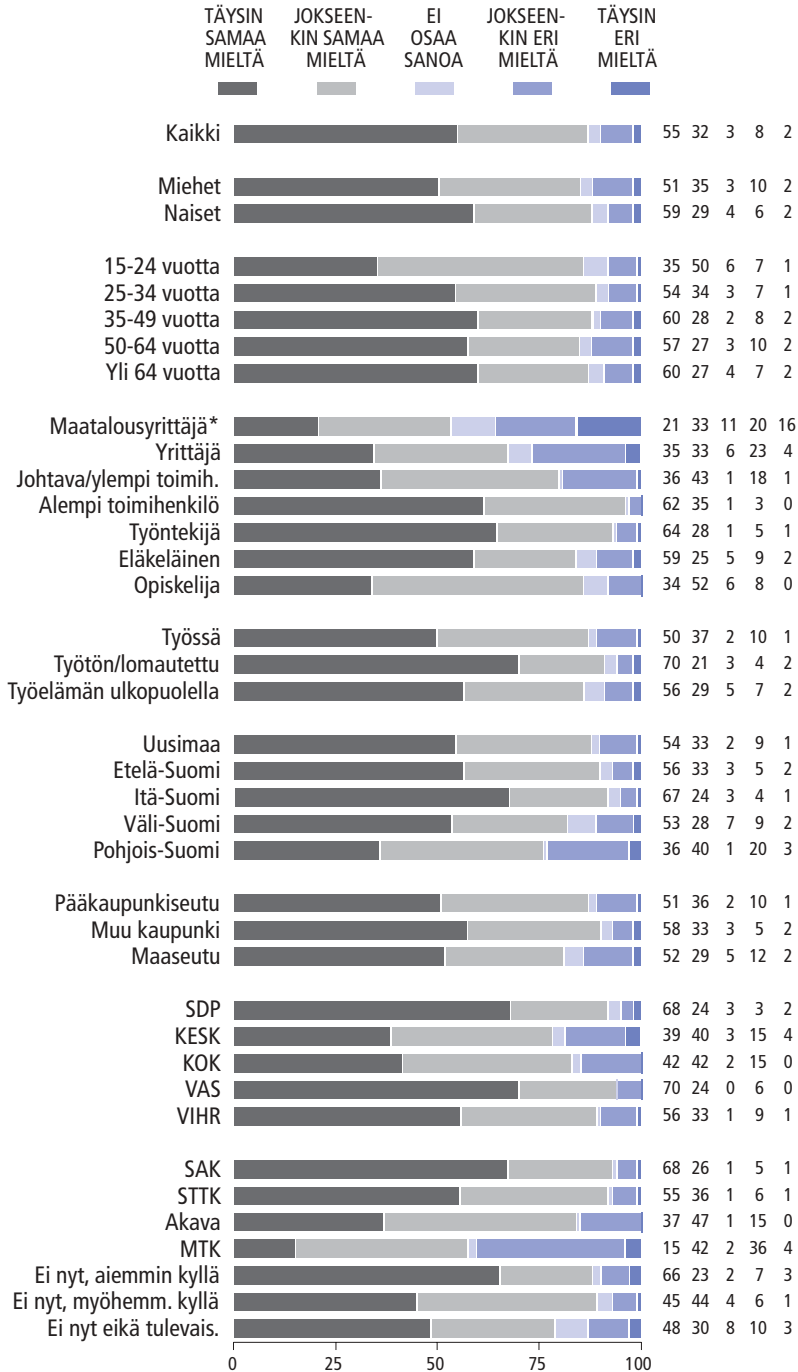
"Jos olisin itse töissä, minun olisi vaikea hyväksyä sitä, että naapurini jäisi joka aamu kotiin ja eläisi verovaroista rahoitetulla kansalaispalkalla" (%)

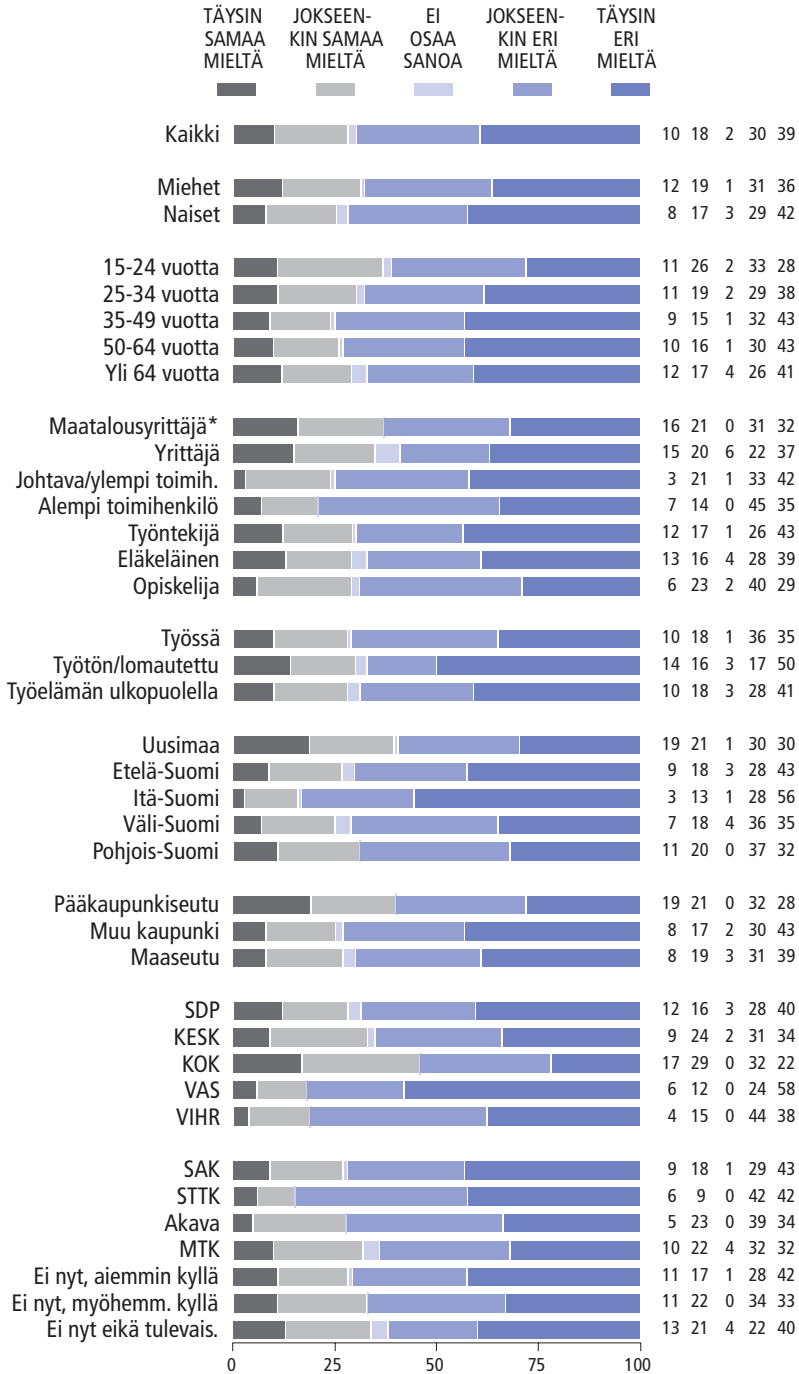
"Lakko-oikeus on palkansaajien perusoikeus, jota ei tule rajoittaa nykyisestä" (%).

"Ammattiyhdistysliikkeen tulee pitää huoli siitä, ansiosidonnaista työttömyysturvaa ei heikennetä maassamme" (%).

"Nykyään on työpaikkoja tarjolla niin paljon, että ihmisen oma vika, jos ei työtä löydy" (%).

Mielipiteet tulopoliittisesta kokonaisratkaisusta

Suomalaisten enemmistö uskoo, että tulopoliittinen kokonaisratkaisu oli tarpeen maamme kokonaistilanteen kannalta. Näkemys on yhteinen kaikille väestöryhmille. Yrittäjistä syksyllä solmitua tupoa pitää tarpeellisena maan kokonaistilanteelle 66 prosenttia, johtavassa asemassa olevista 67 prosenttia, toimihenkilöistä 57 prosenttia ja työntekijöistä 55 prosenttia.

Enemmistön mielestä palkankorotukset olisivat saaneet olla korkeampiakin (56 %). Työntekijöistä kaksi kolmesta (65 %) pitää korotuksia turhankin maltillisina. Vain reilu neljäsosa (29 %) uskoo, että ratkaisu tuli liian kalliiksi yrityksille.

Yrittäjien mielipiteet jakautuvat kysymyksessä tupon kalleudesta: 40 prosenttia uskoo tupon tulleen yrityksille liian kalliiksi, 45 prosenttia on toista mieltä. Yritysten viestit työntekijöilleen ovat ilmeisesti tuottaneet tulosta: johtavassa asemassa olevista ja ylemmistä toimihenkilöistä vain joka neljäs (28 %) arvelee yritysten kilpailukyvyn karsineen tupon myötä, työntekijöistä joka kolmas (32 %).

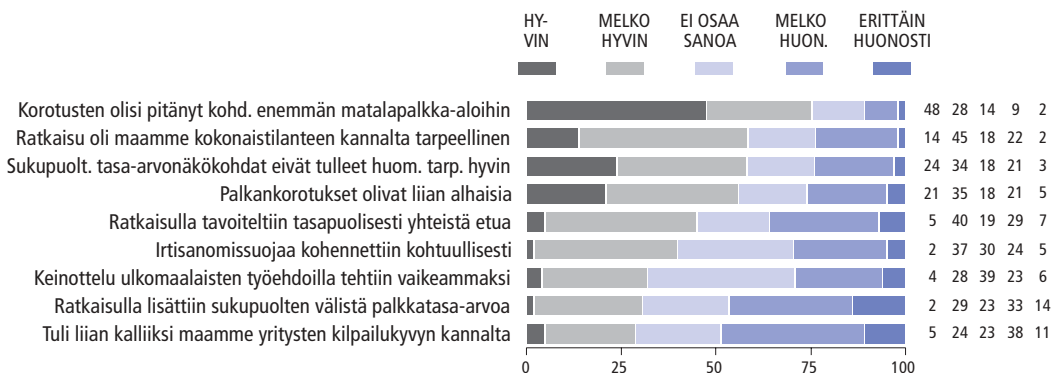
Vastoin työnantajien usein esille nostamia näkemyksiä enemmistö suomalaisista olisi pai-

nottanut korotukset vieläkin vahvemmin matalapalkka-aloihin. Näkemys on yhteinen kaikille väestöryhmille. Noin kahdeksan kymmenestä alemmista toimihenkilöistä (80 %), työntekijöistä (79 %), yrittäjistä (78 %) kuin johtavassa asemassa olevista ja ylemmistä toimihenkilöistä (77 %) olisi painottanut korotukset vahvemmin matalapalkka-aloihin. Valtaosa suomalaisista (58 %) olisi toivonut, että sukupuolten tasa-arvonäkökulmat olisi selvemmin huomioitu tupossa.

Vaikeampaa suomalaisten on ottaa kantaa siihen, kohennettiinko sopimuksessa irtisanomissuojaa kohtuullisesti tai onnistuttiinko keinottelua ulkomaalaisten työehdoilla vaikeuttamaan. Joka kolmas (39 %) uskoo, että muutosturvaelementin sisältävällä tupolla onnistuttiin parantamaan kohtuullisesti irtisanomissuojaa, joka kolmas (31 %) on toista mieltä, ja joka kolmas (30 %) ei osaa ottaa kantaa. Vielä vaikeampi on kysymys ulkomaalaisten työehdoilla keinottelemisesta: 39 prosenttia ei osaa arvioida onnistuttiinko tupolla vaikeuttamaan työehdoilla keinottelua, kolmannes (32 %) uskoo, että tässä onnistuttiin ja reilu neljännes (29 %) on toista mieltä.

Työmarkkinailmasto 2/2003

MISSÄ MÄÄRIN ERI LUONNEHDINNAT SOPIVAT KUVAAMAAN TEHTYÄ TULOPOLIITTISTA KOKONAISRATKAISUA (%).

Suomen Gallup Oy 2003 by PGraphics

Maahanmuuttajia koskevat mielipiteet

EU:n periaatteisiin kuuluvat yhteiset työmarkkinat ja työntekijöiden oikeus vapaasti hakea työtä eri jäsenmaista. EU:n laajentumisen entisiin Itä-Euroopan maihin on arveltu synnyttävän työvoiman muuttoa nykyisiin EU:n jäsenmaihin. Toisaalta suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen alkaa olla lähellä. Niinpä julkisuudessa on esitetty useampaan otteeseen puheenvuoroja, joissa on varoitettu maattamme uhkaavasta työvoimapulasta ja ulkomaisten työntekijöiden maahanmuuton välttämättömyydestä.

Valtaosa (78%) suomalaisista on edelleen kuitenkin sitä mieltä, että *”Suomen tulisi olla varovainen ja asettaa selviä rajoituksia sille, kuinka paljon ulkomaalaisia maahamme muuttaa”*.

Enemmistö (60%) torjuu myös ajatuksen, että *”kaikkien niiden ulkomaalaisten, jotka haluavat tulla Suomeen asumaan ja työtä tekemään, on saatava tulla tänne”*. Kaksi viidesosaa (39%) kansalaisista avaisi rajat ulkomaalaisille työntekijöille.

Eläkeläiset, työntekijät ja Itä-Suomessa sekä maaseudulla asuvat suhtautuvat väitteeseen torjummin kuin muut väestöryhmät ulkomaalaisten maahanmuuttoon. Keskimäärää myötämielisempiä ovat alle 25-vuotiaat, opiskelijat sekä Vihreän liiton kannattajat.

Suhtautuminen ulkomaisiin maahanmuuttajiin on pysynyt ennallaan tai ehkä jopa kiristynyt vuodesta 2002. Nyt hieman useampi torjuu täysin ajatuksen, että kaikki ulkomaalaiset halukkaat voisivat tulla Suomeen. Vastaavasti niiden joukko, jotka täysin kannattavat varovaisuutta ja rajoitukseen perustuvaa ulkomaalaistoimintaa, on aavisuuden verran kasvanut viime vuodesta.

MAAHANMUUTTO EI OLE LÄÄKE TYÖVOIMAPULAAN

Lähivuosina uhkaava työvoimapula ei ainakaan vielä ole konkretisoitunut suomalaisten mielisää

siten, että maahanmuuttoa pidettäisiin hyvänä lääkkeenä ongelmalle. Enemmistö (58%) nimitäin ei usko, että *’työvoimapulan ehkäisemiseksi Suomi tarvitsee 10-15 vuoden sisällä tuntuvasti ulkomaista työvoimaa’*. 23 prosenttia on esitetyn kanssa täysin eri mieltä, 35 prosenttia jokseenkin eri mieltä.

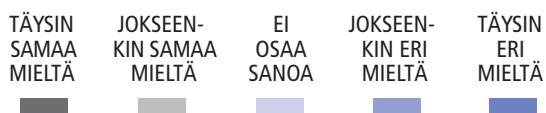
Varsinkin maatalousyrittäjät, itäsuomalaiset, maaseudulla asuvat sekä Vasemmistoliiton kannattajat tuntevat olevan varsin vakuuttuneita ulkomaisen työvoiman tarpeettomuudesta. Toki näihin väestöryhmiin kuuluvista suhteellisen moni ajattelee toisin, mutta kokonaisuudessaan näiden ryhmien mielipide eroaa koko väestön keskimäärästä.

Mitä kaupunkimaisemmassa ympäristössä asutaan, sitä todennäköisemmin uskotaan, että ulkomaisen työvoiman rekrytointi tulee ajan myötä välttämättömäksi. Poikkeuksen tähän sääntöön muodostavat pohjoissuomalaiset. Heidän näkemyksensä ovat varsin samantyyppiset kuin Suur-Helsingin asukkaiden mielipiteet.

Monen ulkomaalaisten maahantuloa vastustavien motiivina lienee suomalaisten työttömien aseman turvaaminen. Enemmistö haluaa antaa omille työttömillemme etuoikeuden, kun vapautuvia työpaikkoja aletaan täyttää. 65 prosenttia toteaa, että *’ulkomaalaisen työvoiman määrän lisäämisestä on turha puhua, kun työpaikat eivät seuraavan 10-15 vuoden sisällä tule riittämään edes suomalaisille itselleen.’*

Vasemmistoliiton kannattajat (76%), maatalousyrittäjät (82%) ja työttömät (70%) korostavat asiaa keskimääräistä voimakkaammin.

SUHTAUTUMINEN ULKOMAALAIISIIN JA MAAHANMUUTTAJIIN (%).

- A) "Kaikkien niiden ulkomaalaisten, jotka haluavat tulla Suomeen asumaan ja työtä tekemään, on saatava tulla tänne" (%).

- B) "Suomen tulisi olla varovainen ja asettaa selviä rajoituksia sille, kuinka paljon ulkomaalaisia maahamme muuttaa" (%).

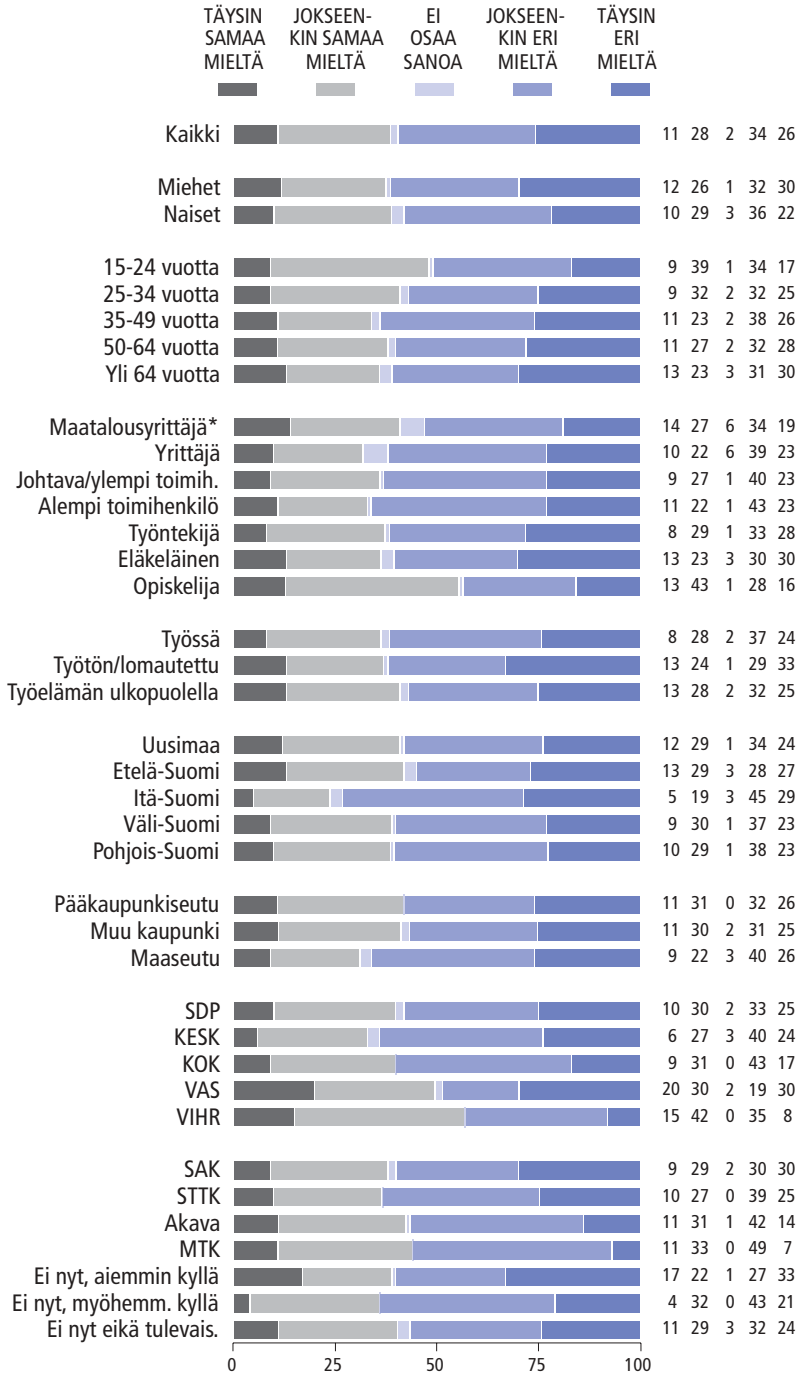
- C) "Työvoimapulan ehkäisemiseksi Suomi tarvitsee 10-15 vuoden sisällä tuntuvasti lisää ulkomaista työvoimaa" (%).

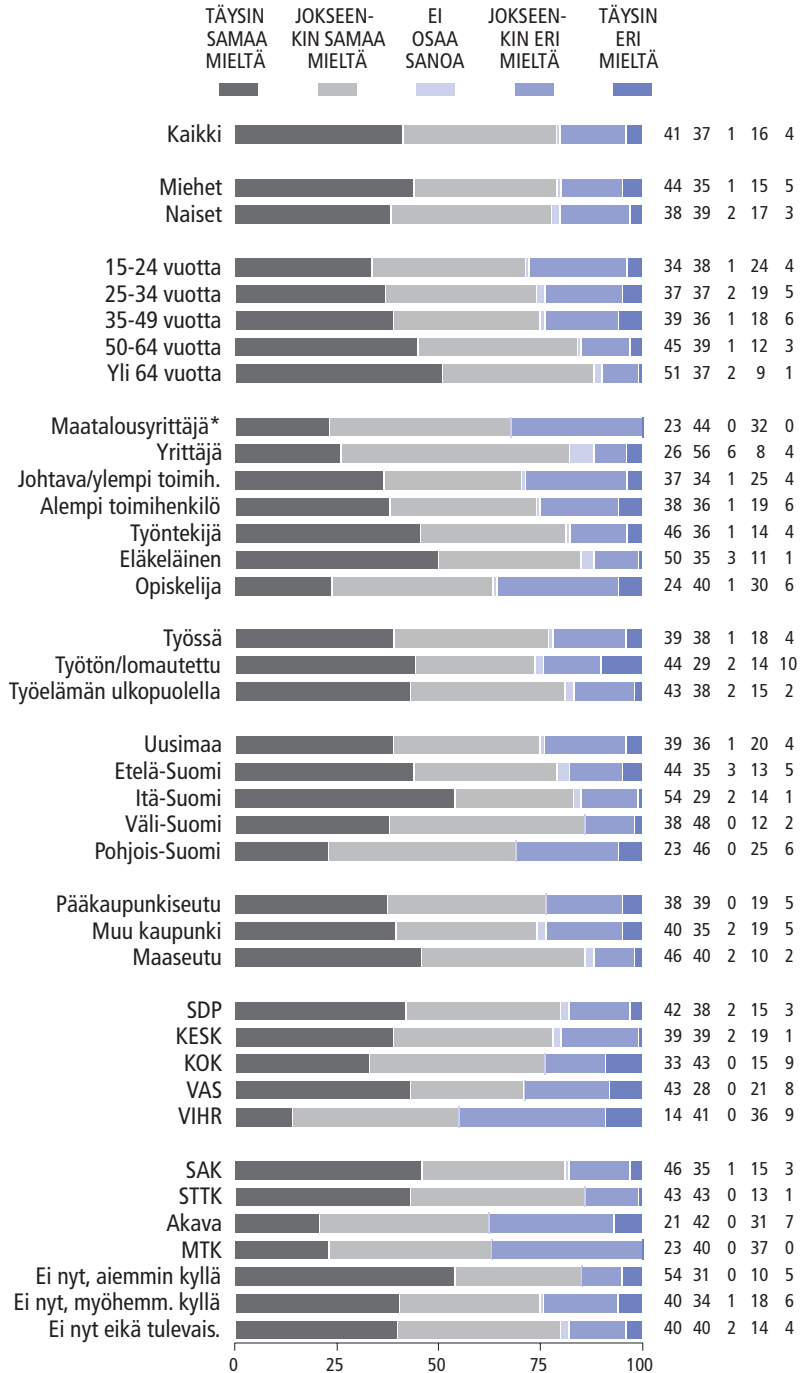
- D) "Ulkomaalaisen työvoiman määrän lisäämisestä on turha puhua kun työpaikat eivät seuraavan 10-15 sisällä tule riittämään edes suomalaisille itselleen" (%).

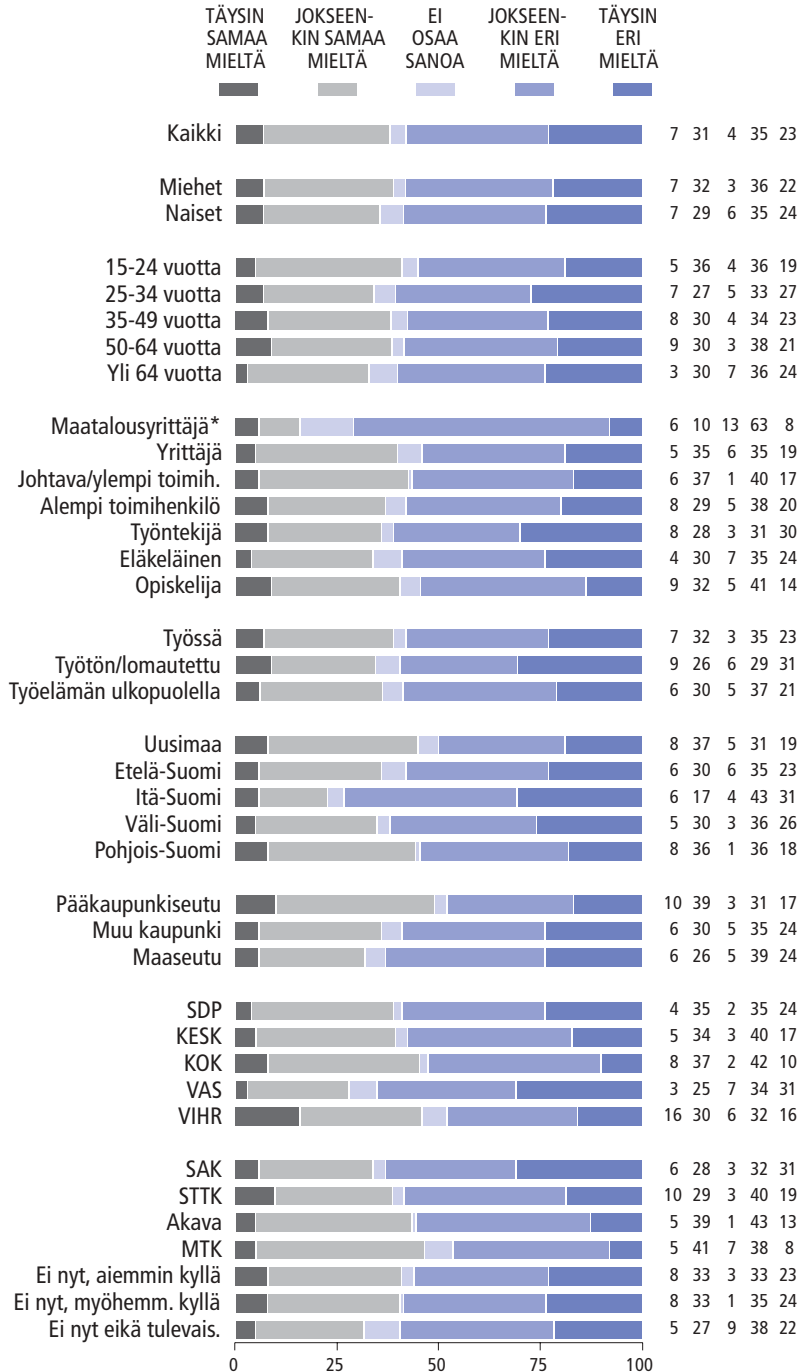
"Kaikkien niiden ulkomaalaisten, jotka haluavat tulla Suomeen asumaan ja työtä tekemään, on saatava tulla tänne" (%).

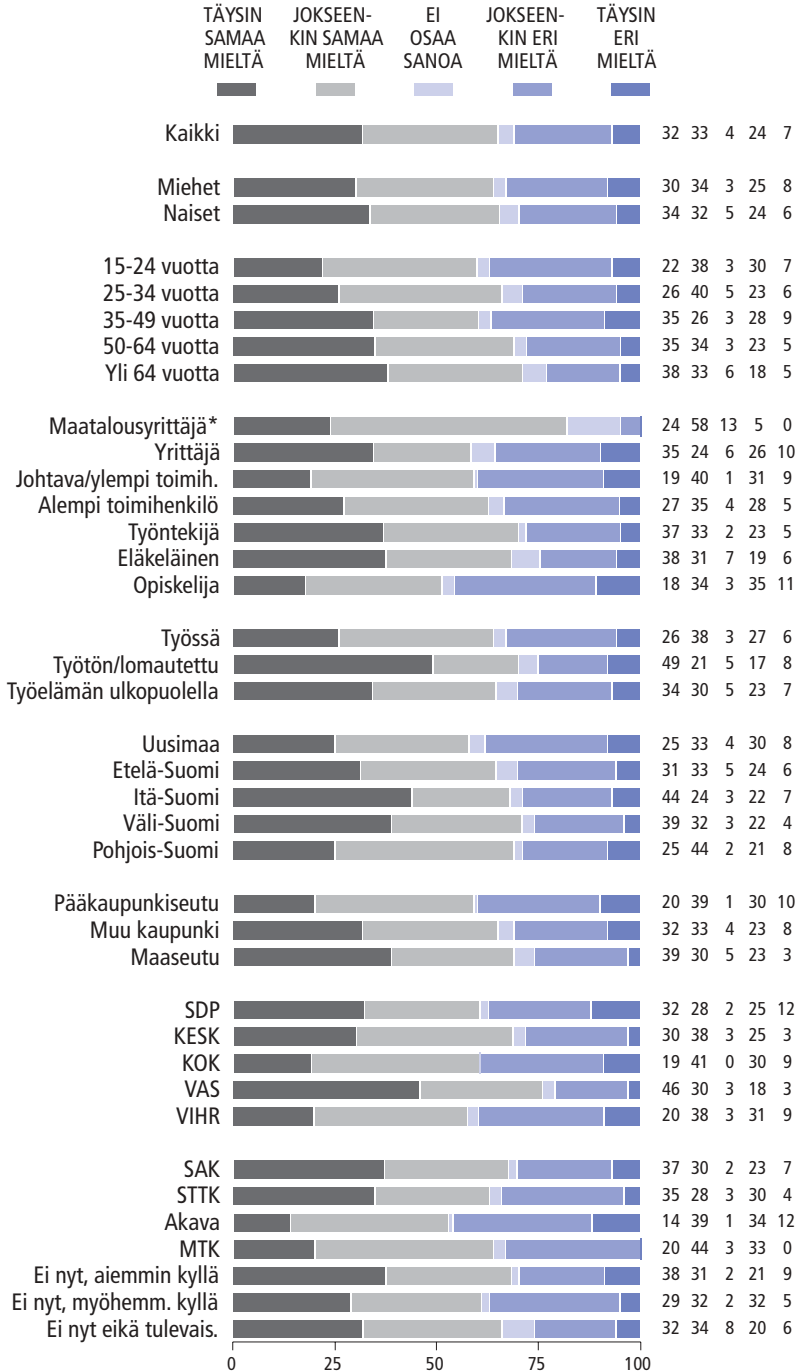
"Suomen tulisi olla varovainen ja asettaa selviä rajoituksia sille, kuinka paljon ulkomaalaisia maa hamme muuttaa" (%).

"Työvoimapulan ehkäisemiseksi Suomi tarvitsee 10-15 vuoden sisällä tuntuvasti lisää ulkomaista työvoimaa" (%)

"Ulkomaalaisen työvoiman määrän lisäämisestä on turha puhua, kun työpaikat eivät seuraavan 10-15 vuoden sisällä tule riittämään edes suomalaisille itselleen" (%)

Suhtautuminen kevään 2003 eduskuntavaaleihin

PUOLUEIDEN TOIMINTA PALKANSAAJIA KOSKEVISSA ASIOISSA VAIKUTTAA ÄÄNESTYSPÄÄTÖKSIIN

Puolueiden toiminta palkansaajien asemaa koskevista asioista vaikuttaa kansalaisten enemmistön (59 %) äänestyspäätöksiin. Kyseessä ei ole mikään vaalien lähestymisen herättämä reaktio, sillä enemmistö on pitänyt asiaa merkittävänä joka kerta, kun asiaa on tutkittu.

Luonnollisesti palkansaajat pitävät seikkaa merkittävänä; työntekijät ja toimihenkilöväestö korostavat asiaa keskimääräistä enemmän. Vastaavasti maatalousyrittäjille kysymys ei ole läheskään yhtä keskeinen.

SDP:n ja kokoomuksen kannattajista pitää useampi puolueiden toimia palkansaajaa koskevista asioista tärkeämpänä kuin keskustaa kannattavista. Myös ammattijärjestöjäsenyys jakaa tuloksia luontevasti: varsinkin SAK:n jäsenet pistävät tarkasti merkille puolueiden palkansaaja-asioita koskevat lausunnot, kun MTK:laiset keskittyvät enemmän muihin kysymyksiin.

ÄÄNESTYSVARMUUS VIIMEVAALIEN TASOLLA

Suomalaisista 48 prosenttia ilmoitti varmasti äänestävänsä kevään 2003 eduskuntavaaleissa. Kolmannes (33 %) oli äänestämistään melko varmoja. SAK:laiden liittojen jäsenistä varmasti aikoi äänestää 51 prosenttia. Myös STTK:laiden liittojen jäsenistä varmasti aikoi äänestää 51 prosenttia ja melko varmoja äänestäjiä oli 40 prosenttia.

Akavalaisista (63 %) ja MTK:laisista (68 %) peräti kaksi kolmesta piti äänestämistään itseltään selvänä, Suomen Yrittäjät ry:n jäsenistä jopa kolme neljästä (76 %). Eripuolueiden kannattajista varmpimpia äänestämistään olivat vasemmistoliiton (67 %) ja SDP:n (66 %) kannattajat, epävarmpimpia vihreät (48 %).

Kansalaisten äänestysvarmuus oli vuoden 2003 alkupuolella kutakuinkin samalla tasolla kuin ennen vuoden 1999 eduskuntavaaleja, jolloin vastaavassa kyselyssä 46 prosenttia ilmoitti äänestävänsä. SAK:laisista oli tuolloin 48 prosenttia varmoja äänestäjiä.

AY-LIIKKEEN PATISTETTAVA IHMISIÄ ÄÄNESTÄMÄÄN

Ammattiliittojen kampanjat, joilla pyritään aktivoimaan suomalaisia äänestämään saavat hyvän vastaanoton kansalaisilta. Selkeä enemmistö (70 %) nimittäin toteaa, että *'ammattiyhdistysliikkeen pitäisi rivakalla otteella patistaa ihmisiä käyttämään äänioikeutta maaliskuun eduskuntavaaleissa'*.

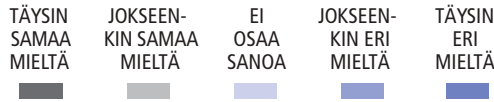
Ammattiyhdistysliikkeen äänestyskampanjaa kannattaa enemmistö kaikissa väestöryhmissä. Keskimääräistä enemmän kampanjointia edellyttävät SDP:n, vasemmistoliiton, vihreiden ja kokoomuksen kannattajat. Keskustalaisissa on keskimääräistä hieman enemmän *'epäileviä Tuomaita'*, mutta tämänkin puolueen kannattajien enemmistö odottaa ay-liikkeen kampanjoivan.

HALLITUKSELTA ODOTETAAN HYVÄÄ YHTEISTYÖTÄ TYÖMARKKINA-JÄRJESTÖJEN KANSSA

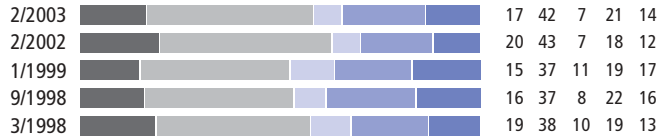
Valtaosa (87 %) suomalaisista patistaa hallituksen hakemaan hyvää yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa, jotta hyvä talous- ja työllisyyskehitys voidaan varmistaa. Ainoastaan joka kymmenes (9 %) kansalaisista on eri mieltä.

Hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen hyvän yhteistyön arvostus on vankkaa kaikissa kansalaisryhmissä. Vähiten sen perään kuuluttavat maanviljelijät (67 %), MTK:laiset (70 %) ja keskustan kannattajat, joista heistäkin valtaenemmistö on yhteistyön kannalla.

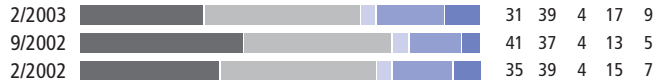
SUHTAUTUMINEN MAALISKUUN EDUSKUNTAVAALEIHIN (%).

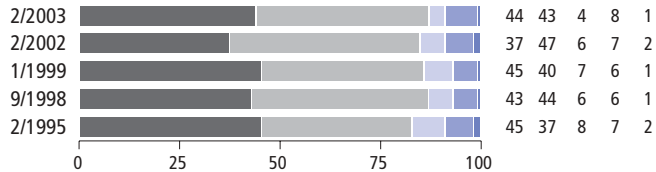
A) "Äänestyspäätökseeni seuraavissa eduskuntavaaleissa vaikuttaa se, miten puolueet toimivat palkansaajien asemaa koskeissa asioissa" (%).

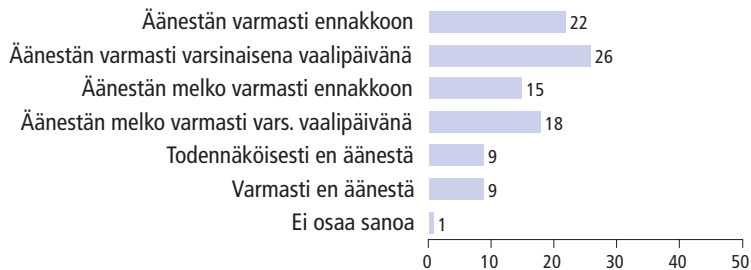
B) "Ammattiyhdistysliikkeen pitäisi rivakalla otteella patistaa ihmisiä käyttämään äänioikeutta maaliskuun eduskuntavaaleissa" (%).

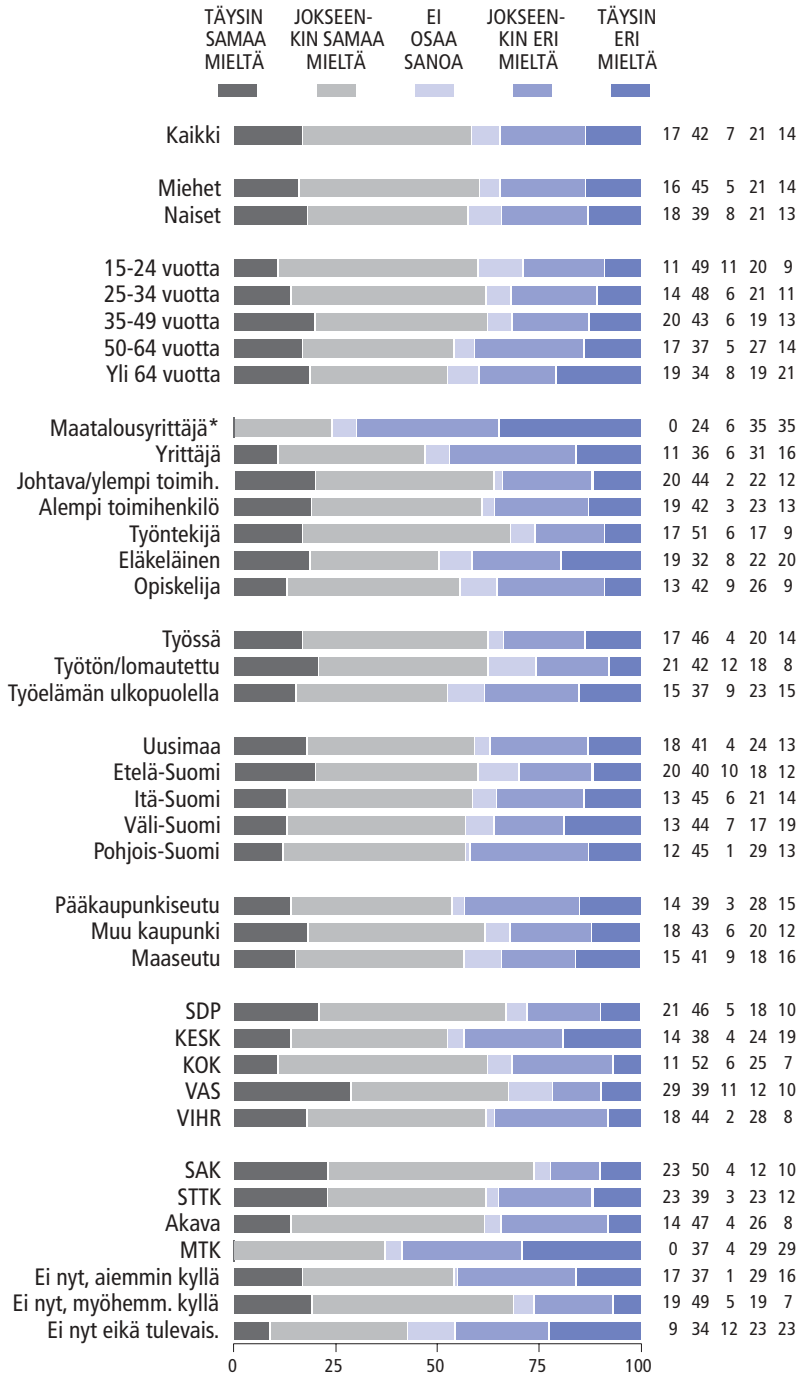
C) "Kevään eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallituksen tulee hakea hyvää yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa hyvän talous- ja työllisyyskehityksen varmistamiseksi" (%).

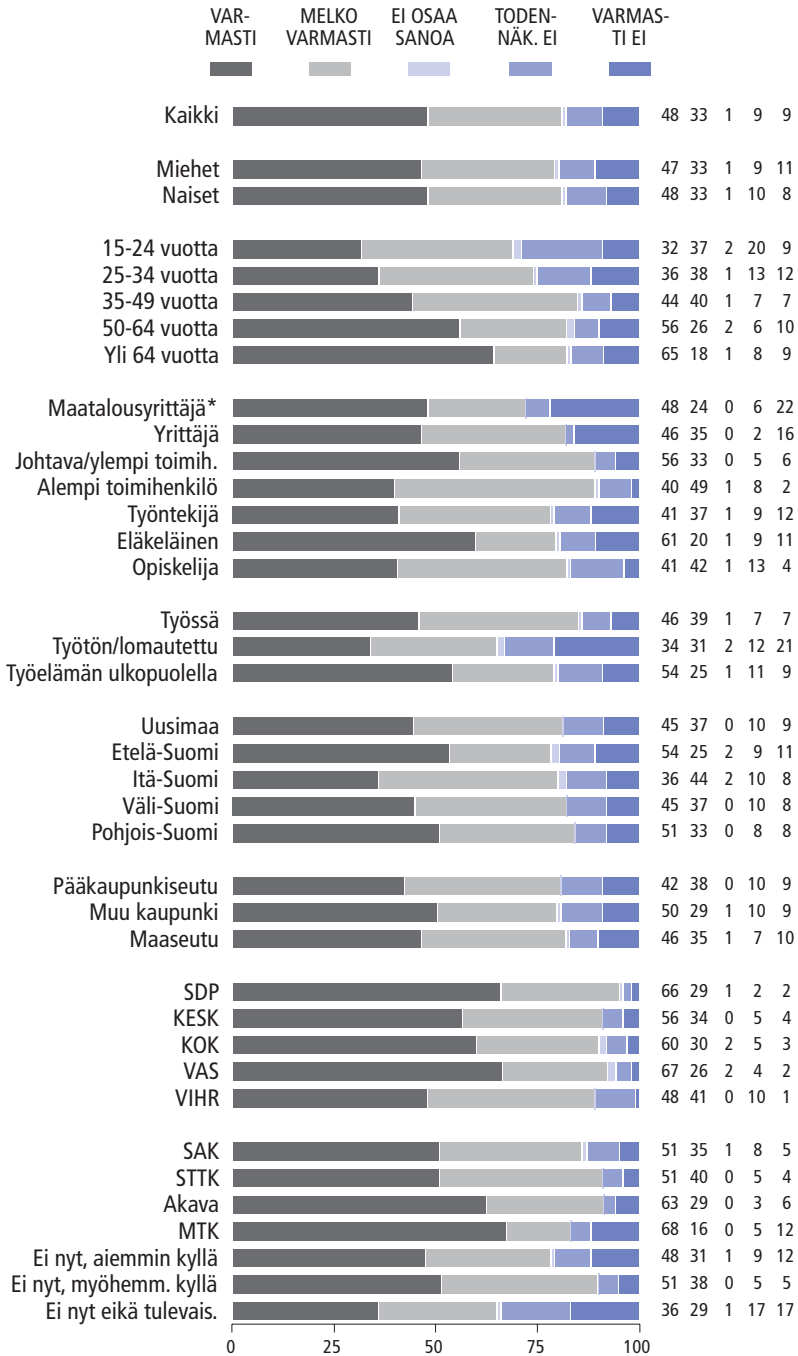
KUINKA VARMANA PITÄÄ SITÄ, ETTÄ KÄY EDUSKUNTAVAALEISSA ÄÄNESTÄMÄSSÄ (18 vuotta täyttäneistä,%).

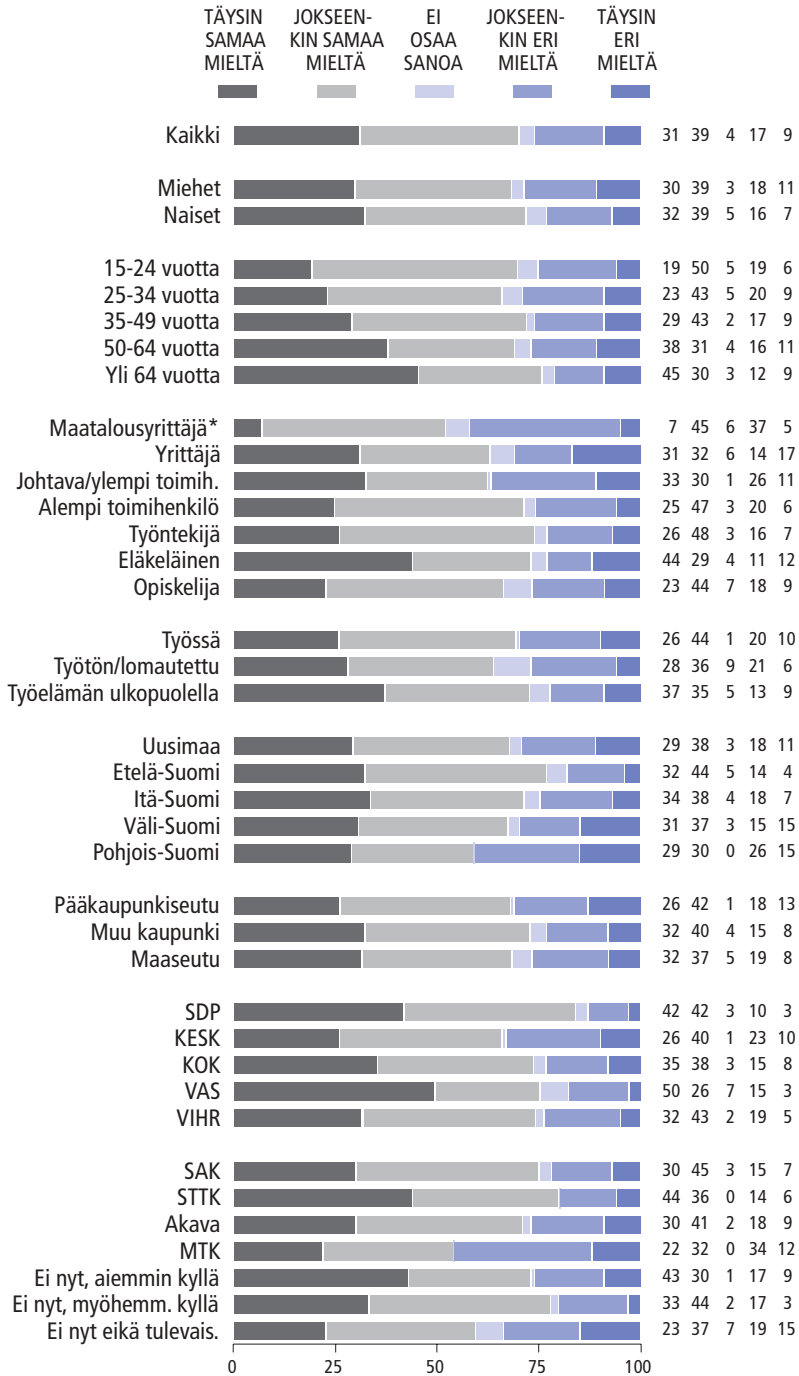
"Äänestyspäätökseeni seuraavissa eduskuntavaaleissa vaikuttaa se, miten puolueet toimivat palkansaajien asemaa koskevista asioista" (%)

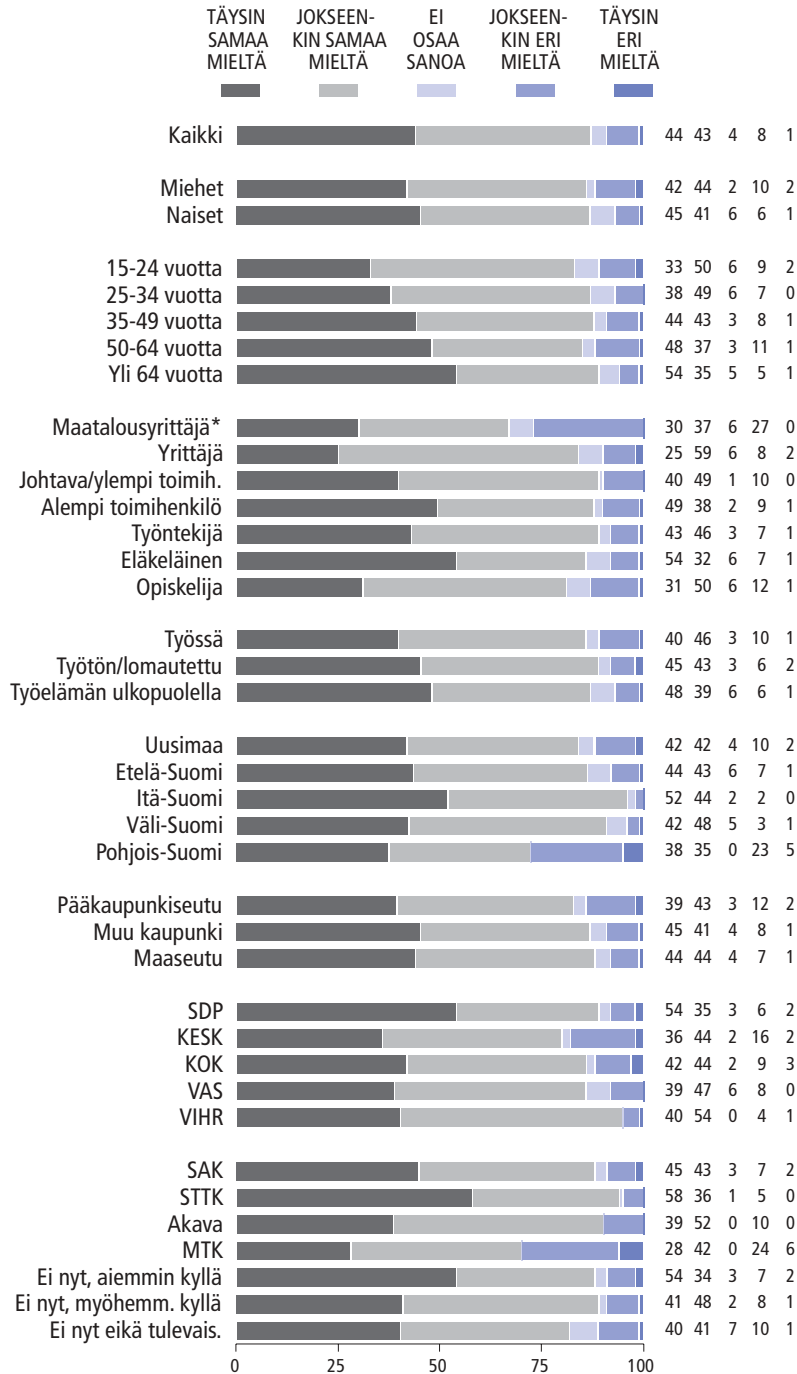
**KUINKA VARMANA PITÄÄ SITÄ, ETTÄ KÄY EDUSKUNTAVAALEISSA
ÄÄNESTÄMÄSSÄ (18-vuotta täyttän., %).**

"Ammattiyhdistysliikkeen pitäisi rivakalla otteella patistaa ihmisiä käyttämään äänioikeutta maaliskuun eduskuntavaaleissa" (%)

"Kevään eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallituksen tulee hakea hyvää yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa hyvän talous- ja työllisyyskehityksen varmistamiseksi" (%).

Käsitykset eri tahojen työllisyystoimista

Työmarkkinailmastotutkimuksessa on vuodesta 1995 lähtien seurattu kansalaisten näkemyksiä siitä, mitkä toimijat yhteiskunnassa ovat vakavimmin tehneet työtä työttömyyden vähentämiseksi. Arviota on pyydetty työnantajien, ammattiyhdistysliikkeen, tasavallan presidentin, hallituksen, oppositiopuolueiden sekä Suomen Pankin toimista työllisyyden hyväksi.

Suomalaisten mielestä ammattiyhdistysliike taistelee edelleen kaikkein vakavimmin työttömyyttä vastaan. Enemmistö (55 %) uskoo ammattiyhdistysliikkeen ponnistelevan vilpittömästi työttömyyden voittamiseksi.

Toiseksi vahvimmin uskotaan työttömyyden kukistamisen puolesta toimivan tasavallan presidentti Tarja Halosen, joka saa taakseen 50 prosenttia väestöstä.

Paavo Lipposen hallituksen toimiin uskoo 39 prosenttia. Opposition ja työnantajien tapa toimia miellyttää joka kolmatta suomalaista. Suomen Pankki kerää vähäisemmässä määrin kiitosta työllisyyttä parantavien toimiensa vuoksi. Vain 15 prosenttia uskoo sen pyrkivän vakavissaan edistämään työllisyystilannetta.

Alemmat toimihenkilöt ottavat voimakkaimmin kantaa ay-liikkeen puolesta. Myös opiskelijat ja maatalousyrittäjät tunnustavat liikkeen toiminnan hyvät päämäärät.

Opiskelijoiden näkemykset heijastuvat ikäryhmittäiseen tarkasteluun: erityisesti nuoret pitävät ammattiyhdistysliikkeen toimintaa kiitettävänä. Vihreän liiton kannattajat suhtautuvat suurimpien puolueiden kannattajista myönteisimmin ay-liikkeen ponnistuksiin.

Kriittisempiä näkemyksiä esiintyy niissä joukoissa, jotka koostumus on keskimääräistä iäkäämpää tai missä on tavanomaista enemmän yrittäjiä, eläkeläisiä ja keskustalaisia. Myös pohjoissuomalaiset eivät tunnusta ay-liikkeen ansioita aivan samassa määrin kuin muualla tehdään. Näistä varauksellisemmin ajattelevista väestöryhmistä täytyy kuitenkin todeta, että niissäkin -keskustalaiset ja MTK:n jäsenet pois lukien - ammattiliittomyönteinen ajattelu on vallitseva käsitys.

Ammattiyhdistysliikkeen työttömyyden vastaista toimintaa on arvostettu eniten jokaisessa tutkimuksessa. Ay-liikkeeseen kohdistettu luottamus on ollut läpi koko tutkimusajan suhteellisen vakaata. Käsitykset muiden keskeisten tahojen toimenpiteistä ovat heilahdelleet huomattavasti enemmän.

Konkreettisimmin niin on tapahtunut maan hallitusta koskeville arvioille. Tämänkertaiset Lipposen hallituksen saamat arvosanat jäivät selvästi parhaista, mutta ylittävät kuitenkin hei-

Taulukko 3. Käsitykset eri tahojen toiminnasta työttömyyden vähentämiseksi (vakavasti - ei vakavasti -osuudet) (%).

	k/96	s/96	k/97	s/97	k/98	s/98	k/99	s/99	k/00	s/00	k/01	s/01	k/02	s/02	k/03
Ay-liike	+11	-2	+10	+15	+11	+23	+19	+26	+26	+29	+29	+33	+28	+16	+16
Tasavallan Pres.*	-18	-32	-10	-17	-23	-20	-33	-16	+9	+3	+11	+14	+23	+5	+8
Hallitus**	-17	-27	-20	-22	-11	+4	-1	-16	+6	-16	-33	-8	-5	-25	-18
Oppositio	-30	-49	-33	-36	-24	-29	-22	-33	-16	-21	-44	-16	-18	-29	-24
Työnantajat	-24	-32	-23	-24	-26	-10	-20	-14	-15	-4	-25	-9	-24	-26	-30
Suomen Pankki	-31	-34	-39	-38	-41	-33	-36	-44	-48	-50	-55	-43	-50	-50	-54

s=syystutkimus ; k=kevättutkimus

* s/00 eteenpäin Tarja Halonen, sitä ennen Martti Ahtisaari.

** s/99 eteenpäin Paavo Lipposen II hallitus, sitä ennen hänen I hallituksensa.

koimmat lukemat. Saman voi todeta opposition työtä luotaavista näkemyksistä.

Myös työnantajien ja Suomen Pankin kulloinkin saamat arviot muuttuvat kulloinkin tyyppisesti vain vähän edellisestä mittauskerrasta. Kun tilanetta tarkastelee pitemmällä aikavälillä, voidaan mielipiteissä havaita vähittäisen muutoksen kielteisempään suuntaan.

Vaikka tasavallan presidentin työhön kohdistettava arvostus on jonkin verran vaihdellut, suunta kokonaisuudessaan on ollut positiivinen.

TYÖTTÖMÄT LUOTTAVAT AY-LIIKKEESEEN

Myös työttömillä on edelleen vahva usko ay-liikkeen, vaikka lukemat ovatkin pudonneet viime vuoden syksystä jonkin verran. Joka toinen työtön

luottaa ammattiyhdistysliikkeen ponnistuksiin työllisyyden hyväksi.

Tarja Halonen saa työttömiltä aiempaa paremmat arviot. Vain kaksi kertaa hänen ponnistuksiaan on arvostettu enemmän kuin nyt ja silloinkin lukemat ylittivät tämänkertaiset vain prosenttiyksiköllä - parilla. Myös hallitus on petrannut asemiaan työttömien silmissä, vaikkakin tyytymättömien osuus edelleen ylittää selvästi tyytyväisten.

Kun myönteisistä ajatuksista vähennetään kielteiset, vain ammattiyhdistysliike ja tasavallan presidentti selviävät

'plussan puolelle'. Suurimmaksi häviäjäksi osoittautuu oppositio, jonka työttömät arvioivat toimineen toiseksi heikoiten työllisyyden edistämiseksi.

Taulukko 4. Työttömien käsitykset eri tahojen toiminnasta työttömyyden vähentämiseksi (todella vakavissaan + jokseenkin vakavissaan -osuudet) (%).

	k/96	s/96	k/97	s/97	k/98	s/98	k/99	s/99	k/00	s/00	k/01	s/01	k/02	s/02	k/03
Ay-liike	50	43	58	49	56	60	53	63	51	57	57	62	62	57	50
Tasavallan Pres.*	33	22	40	31	31	40	29	39	38	35	51	46	52	41	50
Hallitus**	32	19	36	19	38	43	36	27	37	23	17	31	37	26	31
Oppositio	22	16	28	23	31	29	35	23	27	29	26	35	37	30	24
Työnantajat	24	22	29	32	33	41	27	37	27	40	30	36	33	29	29
Suomen Pankki	20	18	16	18	18	25	17	12	18	14	9	22	12	17	13

s=syystutkimus ; k=kevättutkimus

* s/00 eteenpäin Tarja Halonen, sitä ennen Martti Ahtisaari.

** s/99 eteenpäin Paavo Lipposen II hallitus, sitä ennen hänen I hallituksensa.

Taulukko 5. Työttömien käsitykset eri tahojen toiminnasta työttömyyden vähentämiseksi (vakavasti - ei vakavasti -osuudet) (%).

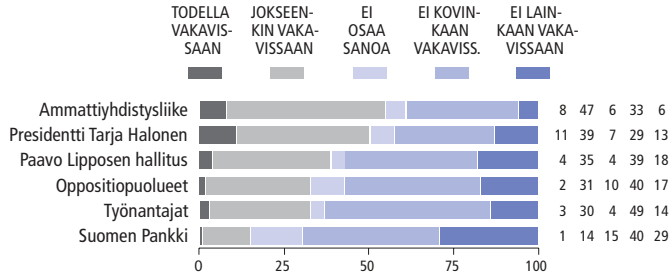
	k/96	s/96	k/97	s/97	k/98	s/98	k/99	s/99	k/00	s/00	k/01	s/01	k/02	s/02	k/03
Ay-liike	+4	-9	+22	+0	+13	+27	+11	+29	+6	+15	+15	+24	+24	+22	+4
Tasavallan Pres.*	-31	-47	-17	-32	-35	-18	-43	-19	-20	-14	+3	-5	+9	-11	+4
Hallitus**	-32	-56	-26	-56	-21	-12	-26	-42	-23	-51	-65	-36	-23	-43	-34
Työnantajat	-50	-55	-37	-32	-31	-18	-47	-26	-43	-19	-39	-26	-33	-39	-40
Oppositio	-50	-56	-38	-45	-30	-33	-19	-42	-39	-34	-42	-27	-19	-30	-44
Suomen Pankki	-52	-48	-55	-54	-50	-40	-49	-59	-53	-58	-71	-53	-68	-54	-59

s=syystutkimus ; k=kevättutkimus

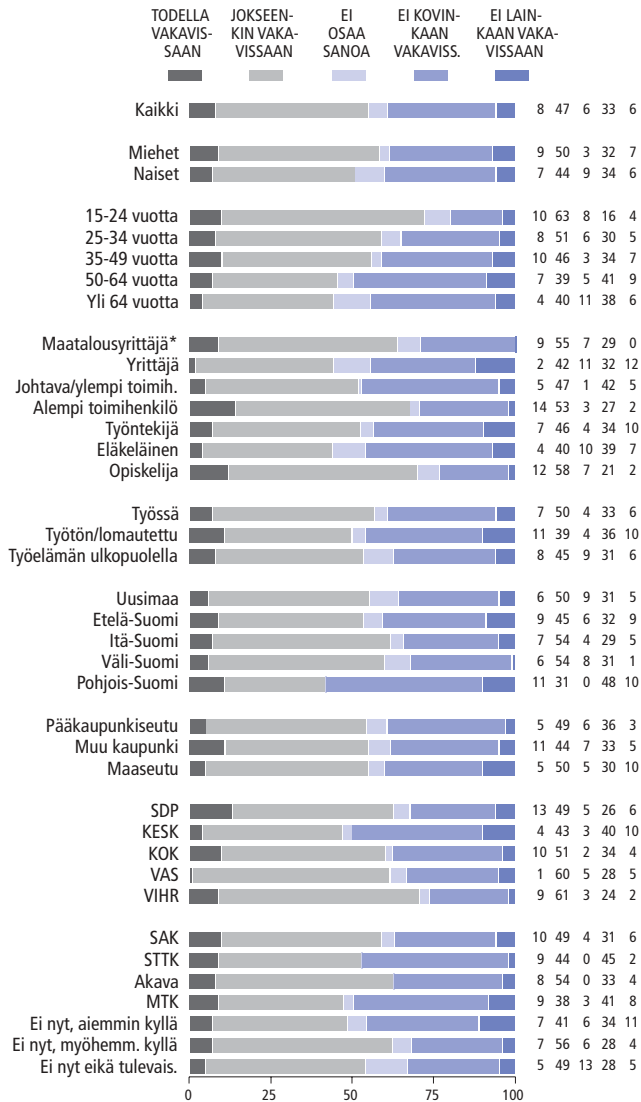
* s/00 eteenpäin Tarja Halonen, sitä ennen Martti Ahtisaari.

** s/99 eteenpäin Paavo Lipposen II hallitus, sitä ennen hänen I hallituksensa.

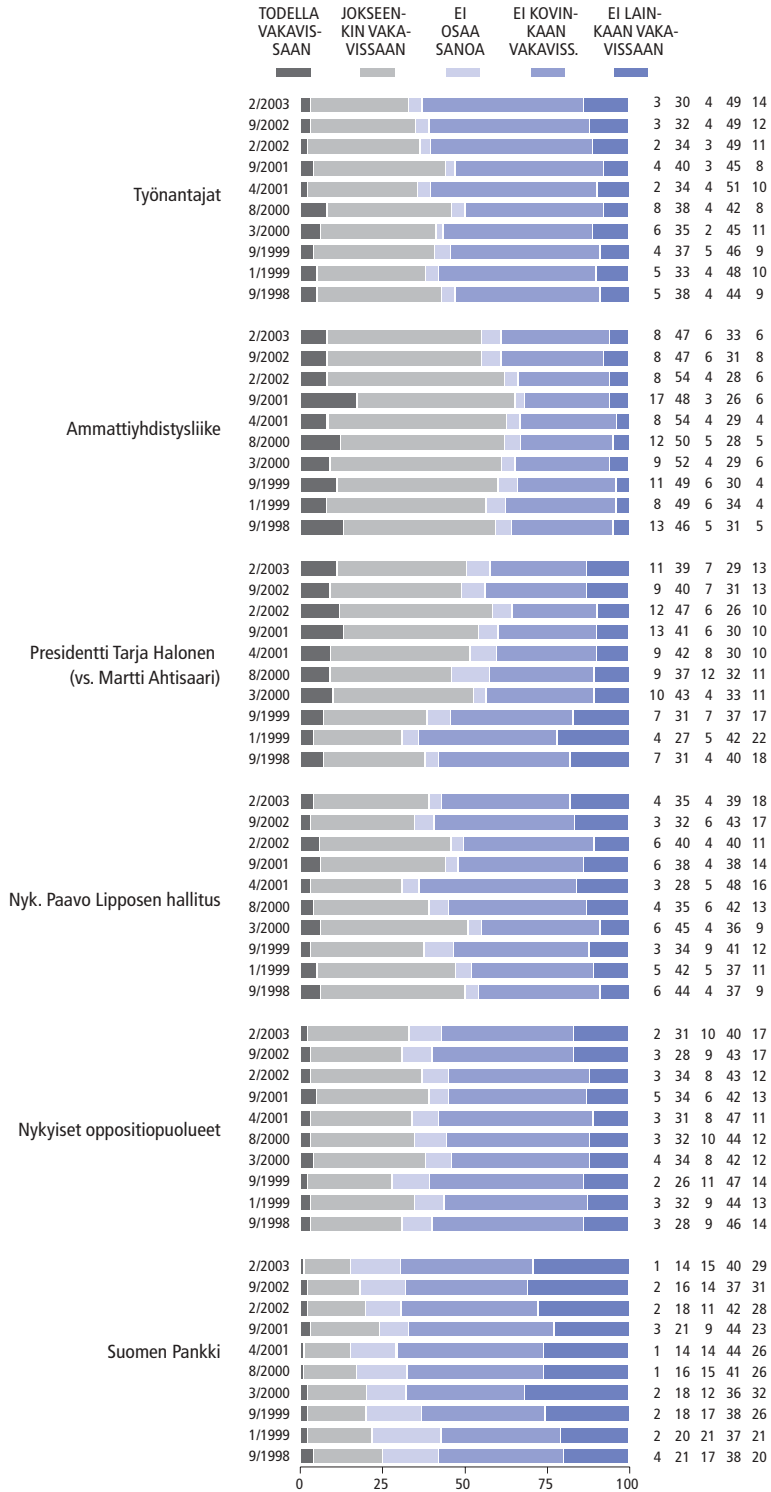
MITEN ERI TAHOT OVAT TOIMINEET TYÖTTÖMYYDEN VÄHENTÄMISEKSI (%).

**TOIMINTA TYÖTTÖMYYDEN VÄHENTÄMISEKSI: AMMATTIYHDISTYS-
LIIKE (%).**

MITEN ERI TAHOT OVAT TOIMINEET TYÖTTÖMYYDEN VÄHENTÄMISEKSI (%)

Puolueiden palkansaajaidentiteetti

Suomalaisten mielestä palkansaajien asiaa edistää parhaiten Suomen Sosialidemokraattinen Puolue. Enemmistö (54 %) on valmis tunnustamaan, että sen hoidossa asiat edistyvät vähintään melko hyvin. Se on ainoa puolue, joka saa kansalaisilta enemmän kiitosta kuin kritiikkiä tässä asiassa. Muut puolueet jäävät pakkasen puolelle.

Vasemmistoliittoa (42 %) pidetään toiseksi parhaana palkansaajien asioiden hoitajana. Kolmannelle sijalle asettuu Suomen Keskusta (33 %) ja neljännelle Kokoomus (31 %).

Tällä kertaa kaikki puolueet saavat heikompia arvioita kuin edellisessä tutkimuksessa vuosi sitten. Tilanteelle tyyppillisestä mielipiteiden 'sahaa-misesta' huolimatta arviot ovat vuodesta 1998 olleet kokonaisuudessaan paranemaan päin.

SDP:n kyvykkyyden tunnustavat vilpittömimmin Akavan jäsenet ja kokoomuslaiset. Myös Vihreän liiton puolueen omilla kannattajilla on varsin myönteinen kuva siitä palkansaajien asianajajana. Ammattiryhmistä maatalousyrittäjät ja ylemmät toimihenkilöt, jolleivät välttämättä arvosta puoluetta, ainakin tunnustavat sen aseman palkan-

saajien asioiden voimakkaimpana 'etumiehenä'. Moni opiskelija on samaa mieltä.

Vasemmistoliitto saa suitsutusta palkansaajien etujen ajajana maatalousyrittäjiltä ja ylemmiltä toimihenkilöiltä sekä omilta kannattajiltaan. Akavan jäsenet arvostavat myös tämän puolueen toimintaa. Keskustalaiset epäilevät Vasemmistoliiton kykyä hieman muita useammin.

Suomen Keskusta kerää kunniaa omilta kannattajiltaan, maatalousyrittäjiltä, maaseudulla ja Väli-Suomessa asuvilta sekä MTK:n ja Akavan jäseniltä. Myös nuoret aikuiset suhtautuvat puolueen toimii myönteisesti. Kriittisempiä kannottoja esittävät varsinkin vasemmistoliittolaiset ja eteläisessä Suomessa asuvat.

Kokoomuksen toiminta saa keskimääräistä suuremman kiitoksen kokoomuslaisilta itseltään. Myös maatalousyrittäjät, ylemmät toimihenkilöt ja opiskelijat pitävät puolueen toimintaa palkansaajien asioissa keskimääräistä parempana. Risuja saadaan Vasemmistoliittoa kannattavilta sekä alemmilta toimihenkilöiltä, työntekijöiltä ja eläkeläisiltä.

Taulukko 6. Eri puolueiden kannattajien käsitykset puolueiden kyvystä hoitaa palkansaajien asemaa koskevia asioita (erittäin/melko hyvin - melko/erittäin heikosti -osuudet) (%).

	SDP	KESK	KOK	VASL	VIHR
•SDP	+42	+22	+56	+2	+36
•Vasemmistoliitto	-4	-12	+16	+29	+26
•Suomen Keskusta	-24	+7	-22	-59	-11
•Kansallinen Kokoomus	-34	-18	+28	-64	-31
•Vihreä Liitto	-41	-34	-13	-56	+29

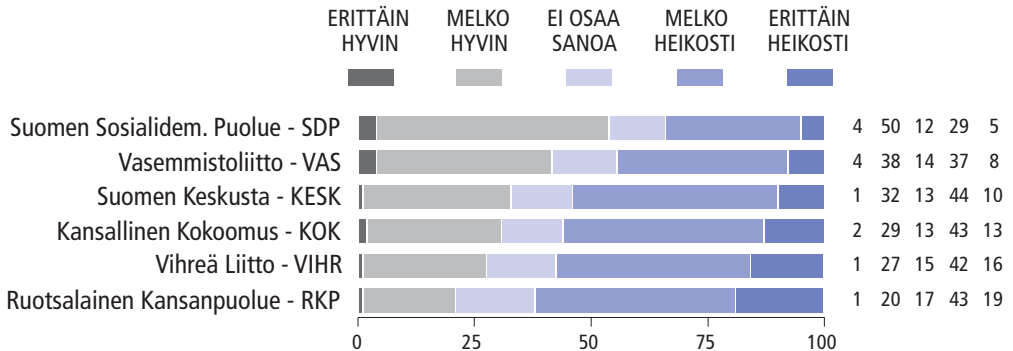
SDP:N KANNATAJAT TYYTYVÄISIMPIÄ

SDP:n kannattajien arviot omasta puolueestaan ovat kaikkein myönteisimmät. Mutta SDP:n toimintaa arvostetaan myös yli puoluerajojen. Esimerkiksi Kokoomuksen kannattajissa on suhteellisesti ottaen enemmän SDP:tä arvostavia kuin puolueen omissa kannattajissa. Myös keskustalaiset ja vihreät antavat SDP:lle suuremman tunnustuksen kuin omalle puolueelleen.

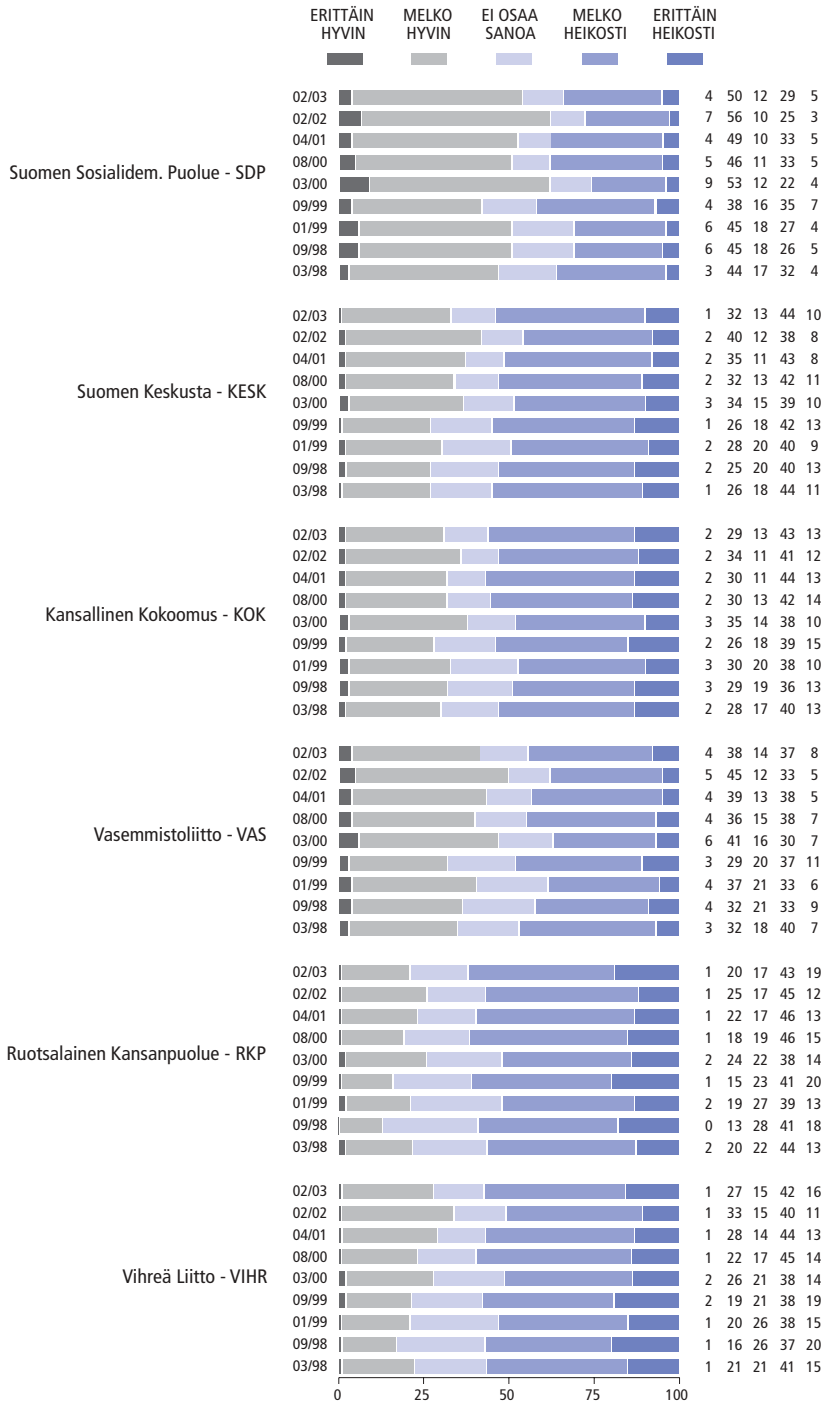
Huolimatta SDP:n keräämästä 'kunniasta', yleensä oman puolueen työtä arvostetaan kohtalaisesti. Poikkeuksen tekevät keskustalaiset. Heistä löytyy vain omaa puoluettaan myönteisesti arvioivia vain hieman enemmän kuin toimintaa kritisoivia.

Työmarkkinailmasto 2/2003

KUINKA HYVIN ERI PUOLUEET HOITAVAT PALKANSAAJIEN ASEMAA KOSKEVIA ASIOITA (%).

KUINKA HYVIN ERI PUOLUEET HOITAVAT PALKANSAAJIEN ASEMAA KOSKEVIA ASIOITA (%).

Kustantaja: Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Painopaikka: Valkealan Painokarelia Oy, Valkeala 2003
ISBN 951-714-225-0

